

BILAGSOVERSIGT TIL BENCHMARKING AF ENERGISPAREOMKOSTNINGER 2016

BILAGS NR.	SIDE	CONTENTS
1.	1-4	Retsgrundlag
2.	5-55	Aftale af 13. november 2012 om Energiselskabernes energispareindsats mellem klima-, energi- og bygningsministeren og net- og distributionsselskaberne
3.	56-75	Bekendtgørelse nr. 830 d. 27. juni 2016 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder
4.	76-95	Vejledning til net- og distributionsselskaberne i forbindelse med opgørelse og indberetning af omkostninger forbundet med energibesparende aktiviteter.
5.	96-97	Data for elnetvirksomhederne
6.	98	Data for naturgasdistributionsvirksomhederne
7.	99-111	Data for fjernvarmevirksomhederne
8.	112-114	Datavalidering
9.	115-116	Administrationsomkostninger

**SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

BILAG 1 - Lovgrundlag

1. I henhold til § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 830 af 27. juni 2016 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder pålægges net- og distributionsvirksomheder at realisere omkostningseffektive energibesparelser:

”Net- og distributionsvirksomheder skal i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse fremme realiseringen af omkostningseffektive energibesparelser til gavn for energiforbrugerne og samfundet.”

2. Typen af energispareaktiviteter, der kan indregnes som energibesparelser, defineres i § 3, stk. 2:

”Med energispareaktiviteter forstås følgende:

1) Aktiviteter som reducerer behovet for tilførsel af energi til slutforbrugeren, herunder:

a) effektivisering af energianvendelsen i produkter, anlæg, processer og bygninger hos forbrugerne og

b) udbredelse af nye energiproducerende anlæg hos forbrugerne, som netto reducerer behovet for levering af energi, herunder lokale vedvarende energi-anlæg som solvarmeanlæg og vindmøller, der er tilsluttet i egen installation. I bygninger, som er tilsluttet fjernvarme, kan der dog ikke medregnes en effekt af lokale solvarmeanlæg. Ved installation af oliefyre kan kun medregnes en energibesparelse i områder, hvor tilslutning til fjernvarme- eller naturgasforsyning ikke er mulig.

2) Konkrete afgrænsede initiativer, som medfører energibesparelser inden for transportsektoren. Disse initiativer offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.

3) Initiativer hos forbrugerne, der medfører energibesparelse i forsyningssystemet, såsom øget afkøling af fjernvarmevand på forbrugsstedet.

4) Reduktion af nettabene.

5) Kollektive solvarmeanlæg i forbindelse med fjernvarmeforsyning, som er godkendte og projekterede inden udgangen af 2015 til idriftsættelse senest i 2016.

6) Besparelser i forbindelse med ventilation, belysning, pumper, varmeanlæg og forbrug i administrationsbygninger hos kollektive produktionsanlæg i det omfang dette forbrug afregnes via en forbrugsmåler og således ikke er et internt egetforbrug. Besparelser på selve produktionsanlæggene, herunder kedler, turbiner, gasmotorer, røggasrensning og -køling m.v. med tilknyttet udstyr som f.eks. motorer, reguleringsudstyr m.v. kan ikke medregnes. Energistyrelsen offentliggør en liste over de kollektive produktionsanlæg på Energistyrelsens hjemmeside på www.ens.dk.”

3. Bekendtgørelsens § 8, stk. 8, omhandler mulighed for handel med besparelser:

”Retten til at indrapportere energibesparelser, som er realiseret og dokumenteret efter stk. 1-6, og som således kan tilskrives en given net- eller distributionsvirksomhed, kan efterfølgende, evt. via mellemmand, overdrages fra den pågældende net- eller distributionsvirksomhed til en anden net- eller distributionsvirksomhed.”

4. Bekendtgørelsens § 12 giver retningslinjer for, hvordan brancheforeninger skal stå for indsamling af data om realiserede energibesparelser:

”Net- og distributionsvirksomhederne skal samarbejde i fornødent omfang om realiseringen af energibesparelser i medfør af denne bekendtgørelse og aftalen mellem energiselskaberne og klima-, energi- og bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes spareindsats, jf. dog kapitel 5.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhederne skal udpege samarbejdsorganer for virksomheder inden for hver af energiarterne elektricitet, naturgas og fjernvarme. Virksomhederne kan oprette et fælles samarbejdsorgan for to eller alle energiarter.

Stk. 3. Samarbejdsorganerne skal udføre følgende opgaver:

1) Hvert samarbejdsorgan skal hvert år udarbejde en rapport i skemaform med samlet opgørelse af de deltagende virksomheders realiserede energibesparelser på grundlag af dokumentation som nævnt i § 9. Rapporten skal ligeledes indeholde oplysninger om fordelingen af branchens omkostninger, om gennemførte audits, jf. § 11, stk. 3, og om omfanget af besparelser, hvor overdragelsen af besparelserne er udskudt til det følgende år, jf. § 7, stk. 6. Rapporten indsendes til Energistyrelsen. Styrelsen udarbejder efter drøftelse med de berørte organisationer standardskemaer for rapporten med oplysning om frist for indsendelsen.

2) Samarbejdsorganerne skal, hvor der vurderes at være behov herfor, i fællesskab aftale principper for tilskrivning og opgørelse af energibesparelser og dokumentation herfor, jf. §§ 8, 9 og 11.

Stk. 4. De net- og distributionsvirksomheder, som deltager i samarbejdsorganet, dækker i fællesskab samarbejdsorganets omkostninger.

Stk. 5. Omkostningerne efter stk. 4 fordeles forholdsvist mellem virksomhederne på grundlag af den enkelte virksomheds levering af energi til forbrug igennem virksomhedens distributionsnet i forhold til den samlede levering inden for pågældende energiart. Et samarbejdsorgan kan dog anvende standardbeløb for forskellige kategorier af net- og distributionsvirksomheder til dækning af samarbejdsorganets omkostninger som nævnt i stk. 3, nr. 1 og 2.

5. Ifølge § 16 fører Energistyrelsen tilsyn med bekendtgørelsen og kan anmode om dokumentation:

”Energistyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomheder og samarbejdsorganer skal efter anmodning meddele Energistyrelsen fornødne oplysninger til dokumentation af forhold, som omfattes af denne bekendtgørelse.”

6. Energiklagenævnet har i bl.a. afgørelserne j.nr. 1021-11-29-59 af 9. februar 2012, j.nr. 1021-105 af 18. maj 2009, j.nr. 1021-13 af 15. december 2008 og j.nr. 21-506 af 4. juli 2007 udtalt, at tilsynet med bekendtgørelsen udøves af Energistyrelsen.

7. Bekendtgørelsens § 19 vedrører dækning af omkostninger. Stk. 1, 3 og 4 beskriver, hvordan virksomhederne får dækket deres omkostninger ved energispareindsatsen og i stk. 8 beskrives Energitilsynets forpligtelse til udarbejdelse af en benchmarking:

”Net- og distributionsvirksomhederne får dækket de faktiske omkostninger til opfyldelse af deres energispareforpligtelser i henhold til denne bekendtgørelse, herunder udgifter i forbindelse med kvalitetssikringen, jf. § 11, stk. 3. Der kan kun medregnes omkostninger i forbindelse med aktiviteter, som er en del af en omkostningseffektiv opfyldelse af besparelsesforpligtelserne.

...

Stk. 3. Net- og naturgas-distributionsvirksomhederne får dækket nettoomkostninger, som følger af myndighedspålagte forpligtelser, gennem en midlertidig forhøjelse af deres indtægtsrammer. Omkostninger i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes uden for indtægtsrammereguleringens generelle regler om benchmarking og udmøntning af effektivitetskrav.

Stk. 4. Fjernvarmevirksomhedernes omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne kan indregnes i tarifferne som en nødvendig omkostning i overensstemmelse med bestemmelserne i varmforsyningsloven.

Stk. 5. Omkostninger og indtægter i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige omkostninger og indtægter, jf. § 22, stk. 8, i lov om elforsyning. I forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten eller anmeldelse af priseftervisning til Energitilsynet indrappporterer net- og distributionsvirksomhederne omkostningerne til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen til Energitilsynet. I rapporteringen skal omkostningerne opdeles i omkostninger til administration og øvrige omkostninger. Energitilsynet kan fastsætte retningslinjer for virksomhedernes opgørelse og dokumentation af omkostningerne.

...

Stk. 8. Når regnskabstallene fra det forudgående år foreligger, etablerer Energitilsynet en benchmarking, som viser de enkelte virksomheders samlede omkostninger i forbindelse med besparelsesindsatsen og omkostninger pr. sparet kWh. I benchmarkingen opdeles omkostninger i henholdsvis administration og øvrige aktiviteter. Denne benchmarking offentliggøres af Energitilsynet på Energitilsynets hjemmeside.”

8. Ifølge bekendtgørelsens § 19, stk. 9 og 10, kan Energistyrelsen anmode op til 25 virksomheder med de højeste energispareomkostninger pr. sparet kWh om at redegøre for hvordan de har sikret omkostningseffektivitet i deres energispareindsats. På baggrund af virksomhedernes redegørelse kan Energistyrelsen indgå aftaler med de pågældende virksomheder om at sikre omkostningseffektivitet fremadrettet. Energistyrelsen kan også anmode op til 25 virksomheder med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostningerne.

”Stk. 9. På baggrund af den årlige benchmark af selskabernes omkostninger kan Energistyrelsen anmode net- og distributionsselskaber med omkostninger, der ligger blandt de 5 pct. højeste omkostninger per indberettet kWh, eller op til 25 selskaber, om at redegøre

for, hvorledes de har sikret omkostningseffektiviteten, herunder deres indsatsområder, metoder, omkostningerne og markedsmæssighed. Energistyrelsen kan også anmode op til 25 selskaber med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostningerne.”

Stk. 10. På baggrund af redegørelserne udarbejdet i henhold til stk. 9 kan Energistyrelsen indgå aftaler med de pågældende selskaber om, hvorledes omkostningseffektivitet, herunder markedsmæssighed, sikres fremover.”

Bilag 2

Aftale af 13. november 2012 om

Energiselskabernes energispareindsats

mellem

klima-, energi- og bygningsministeren og

net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie

repræsenteret ved

Dansk Energi

HMN Naturgas, DONG Gas Distribution, Naturgas Fyn Distribution

Dansk Fjernvarme, Foreningen Danske Kraftvarmeværker samt

Energi- og olieforum

Denne aftale er en opfølgning på den politiske aftale af 22. marts 2012 om den danske energipolitik 2012-2020.

Denne aftale erstatter per 1. januar 2013 aftalen af 20. november 2009 mellem klima- og energiministeren og net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie om selskabernes fremtidige energispareindsats

Den energipolitiske aftale af 22. marts 2012 forudsætter en øget energieffektivisering, som minimerer energispildet og energiforbruget i alle sektorer.

I forhold til energiselskabernes energispareindsats fastsætter den energipolitiske aftale:

- at energiselskabernes besparelsesforpligtelser – i forhold til indsatsen i 2010-2012 – øges med 75 pct. svarende til i alt 10,7 PJ per år i perioden 2013-2014 og med 100 pct. svarende til i alt 12,2 PJ årligt i perioden 2015-2020,
- at selskabernes indsats i forbindelse med de øgede forpligtelser målrettes eksisterende bygninger og erhverv, og
- at der stiles mod indgåelse af en omkostningseffektiv aftale med energiselskaberne, som styrker konkurrenceudsættelsen af indsatsen

Herudover indeholder den energipolitiske aftale af 22. marts 2012 bl.a. følgende forhold, som har betydning for rammerne for energiselskabernes energispareindsats:

- At der afsættes en pulje, som skal fremme effektiv anvendelse af vedvarende energi i virksomhedernes produktionsprocesser, på 250 mio. kr. i 2013 og 500 mio. kr. årligt fra 2014 til 2020.
- At der skal udarbejdes en samlet strategi for energirenovering af den eksisterende bygningsmasse. Strategien skal præsenteres for forligskredsen inden udgangen af 2013.
- At de nuværende kampagneaktiviteter i Go' Energi afvikles, og at de resterende aktiviteter overflyttes til Energistyrelsen.

Denne aftale, som udmønter punktet i den energipolitiske aftale om energiselskabernes energispareforpligtelse, fastlægger rammerne og principperne for branchernes og selskabernes realisering af energibesparelser. Såfremt der vil være behov for at ændre principperne i denne aftale, vil det ske gennem en genforhandling af aftalen.

Der eksisterer ikke lovgivning, som forpligter olieselskaberne til at medvirke til realisering af energibesparelser, og som giver mulighed for at pålægge oliebranchens selskaber energispareforpligtelser. Oliebranchen ønsker imidlertid inden for rammerne af branchens særlige forudsætninger at bidrage aktivt til den fremtidige energispareindsats. I tilknytning til aftalen er oliebranchen indstillet på i samarbejde med myndighederne på energi- og transportområdet at medvirke til etablering af oplademuligheder for el- og plug-in hybridbiler langs de danske motorveje. Kontraktforholdene vedrørende de enkelte motorvejsanlæg vil som hidtil skulle aftales mellem den enkelte koncessionshaver og Vejdirektoratet.

På denne baggrund er parterne enige om følgende rammer for selskabernes energispareindsats:

1. Overordnede rammer for aftalen

- 1.1 Net- og distributionsselskaberne fremmer omkostningseffektive besparelser til gavn for forbrugere, virksomheder og samfundet. Omfanget af disse besparelser er nærmere fastsat i aftalens afsnit 4.
- 1.2 Udgangspunktet er, at net- eller distributionsselskabets indsats skal medvirke til realisering af flere energibesparelser, og at indsatsen skal have særlig fokus på realisering af energibesparelser i slutforbruget, som ikke ville være blevet realiseret på nuværende tidspunkt uden selskabernes indsats. Som led heri skal indsatsen - direkte eller indirekte - medføre fordele for slutforbrugerne, så det bliver nemmere og/eller billigere for slutforbrugerne at gennemføre energibesparelser. Den overvejende del af net- eller distributionsselskabets omkostninger ved opnåelse af besparelsen skal derfor enten direkte eller indirekte tilfalde slutforbrugerne.

2. Tidsramme for aftalen

- 2.1 De overordnede rammer og mål i denne aftale gælder for perioden 2013-2020.
- 2.2 De konkrete retningslinjer mv. gælder dog kun for perioden fra den 1. januar 2013 til den 31. december 2015. I løbet af 2015 aftales fordeling af mål, de konkrete retningslinjer mv. for den følgende periode. Dette sker bl.a. med baggrund i en uafhængig evaluering af indsatsen, som afsluttes primo 2015, jf. afsnit 17.

3. Omfattet forbrug

- 3.1 Net- og distributionsselskabernes besparelsesindsats er rettet mod energibesparelser i det endelige energiforbrug (slutforbruget af energi) i Danmark samt reduktion af tabene i transmissions- og distributionsnettene. Det omfattede forbrug, herunder mulighederne for at medregne besparelser i energiforbruget til transport, er nærmere afgrænset i bilag 1.

4. Besparelsesmål og -forpligtelser

- 4.1 Med denne aftale ophæves de mål, forpligtelser og retningslinjer, som er fastlagt i aftalen af 20. november 2009 om selskabernes fremtidige indsats.
- 4.2 Det samlede mål for net- og distributionsselskabernes indsats udgør i henhold til den politiske aftale af 22. marts 2012 10,7 PJ per år i perioden 2013-2014 og 12,2 PJ årligt i perioden 2015-2020. Dermed sker der en forøgelse med henholdsvis 75 pct. og 100 pct. i forhold til målet på 6,1 PJ i perioden 2010-12. For delvis at kompensere for, at ikke alle de opnåede besparelser er additionelle blev målet for 2010-2012 i 2009-aftalen øget med ca. 15 pct. i forhold til målet på 5,4 PJ/år, som var fastsat i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008, jf. bilag 12. Denne forøgelse indgår som en del af målene i denne aftale.

- 4.3 Som led i opnåelsen af disse besparelsesmål vil elnet-, naturgas-, fjernvarme- og olieselskaberne i 2013 – 2015 i gennemsnit jf. afsnit 4.2 opnå følgende årlige energibesparelser, opgjort med anvendelse af de prioriterings- og konverteringsfaktorer som fremgår af afsnit 8 og bilag 5:

Tabel 1: Fordeling af energisparemålet

PJ	2013-2014	2015
Elnetselskaber	4,5	5,0
Naturgasselskaber	2,0	2,3
Fjernvarmeselskaber	3,7	4,3
Olieselskaberne	0,5	0,6
I alt	10,7	12,2

- 4.4 Net- og distributionsselskabernes opfyldelse af besparelsesforpligtelserne måles alene på det besparelsesmål, som fremgår af afsnit 4.3, tabel 1.
- 4.5 For el-, naturgas- og fjernvarmeselskaberne gælder besparelsesmålene jf. afsnit 4.3 som helhed for alle de selskaber i brancherne, der i henhold til forsyningslovene er omfattet af forpligtelsen, herunder også selskaber, som ikke er medlem af en af brancheorganisationerne. Det forudsættes, at alle disse selskaber bidrager til opfyldelse af besparelsesmålene, og at el-, gas- og fjernvarmeselskaberne selv aftaler fordelingen af brancheforpligtelsen på selskaber.
- 4.6 For de el-, naturgas- og fjernvarmeselskaber, som ikke ønsker at indgå i brancheaftalen eller udtræder af denne, fastsætter ministeren bindende energisparemål inden for branchens samlede mål. Desuden fastsætter ministeren for disse selskaber rammer for selskabernes opgaver, samt regler for dokumentation, indberetning, verifikation og afholdelse af fællesomkostninger, der svarer til forpligtelserne i henhold til denne aftale, således at disse selskaber bidrager forholdsmæssigt til opfyldelse af besparelsesmålene.
- 4.7 Olieselskabernes besparelsesmål fordeles forholdsmæssigt mellem selskaberne efter markedsandele på fyringsolie markedet. Branchens sparemål indekseres fremover i forhold til udviklingen i salget af fyringsolie. Udgangspunktet for sparemålet på 0,5 PJ i 2013 er salget af fyringsolie i 2010. Indekseringen betyder, at sparemålet fra 2013 og frem reguleres proportionalt med udviklingen i fyringsoliesalget i forhold til 2010. Der sker dog kun ændringer af målet, hvis fyringsoliesalget akkumuleret har ændret sig med mere end plus/minus 5 pct. i forhold til salget i 2010.
- 4.8 Besparelsesmålene for brancherne jf. pkt. 4.3, udgør et gennemsnit over aftaleperioden, jf. pkt. 2.1 og over- og underdækning kan overføres mellem de enkelte år. Ved udgangen af et kalenderår kan der maksimalt være en underdækning på 35 pct. af årets gennemsnitlige årlige mål. Ved udgangen af 2013 kan underdækningen dog være 45 pct.

5. Metodefrihed

- 5.1 Med henblik på, at net- og distributionsselskaberne kan opnå de aftalte besparelsesmål til de lavest mulige omkostninger har selskaberne metodefrihed inden for de rammer, som lovgivningen, energiaftalen af 22. marts 2012, herunder bestemmelsen om at selskabernes indsats skal målrettes mod eksisterende bygninger og erhverv, samt denne aftale i øvrigt foreskriver.
- 5.2 Net- og distributionsselskaber kan gennemføre besparelser uden for eget forsyningsområde og uden for egen energiart. Som led i at sikre en omkostningseffektiv indsats har net- og distributionsselskaberne frihed til at udforme de konkrete besparelsetiltag efter aftale med slutbrugere. Alle selskaber uanset ejerforhold har i overensstemmelse med forsyningslovene, som ikke berører oliebranchen, lige muligheder og vilkår i forbindelse med realisering af selskabernes energispareforpligtelser.
- 5.3 Net- og distributionsselskabernes aktiviteter i forbindelse med gennemførelse af konkrete energibesparelsesaktiviteter skal ske gennem virksomheder, som er selskabsmæssigt udskilt af net- og distributionsvirksomheden i overensstemmelse med bestemmelserne i forsyningslovene. Bestemmelserne er nærmere præciseret i bilag 2. Kontrakter med aktører, herunder koncernforbundne selskaber, skal ske på markedsmæssige vilkår i henhold til de gældende udbudsretlige regler, jf. bilag 4.

6. Krav til selskabernes involvering

- 6.1 Selskaberne kan kun godskrives for og indberette besparelser, som selskaberne enten selv eller gennem aftaler med aktører via konkrete aktiviteter medvirker til realisering af. Der skal således være en direkte og entydig sammenhæng mellem aktivitet og besparelser. Selskaberne kan ikke indberette besparelser, som kommer, uden at selskaberne er involveret. Der skal være en aftale om involveringen forud for, at realiseringen af besparelsen påbegyndes. Kravene til selskabernes involvering er nærmere beskrevet i bilag 3.

7. Markedsorientering og gennemsigtighed

- 7.1 Net- og distributionsselskaberne har forpligtelsen til at opnå de fastsatte energisparemål i denne aftale, og har metodefrihed til at tilrettelægge indsatsen så besparelserne realiseres billigst muligt. Der skal ske en fortsat markedsorientering af energispareindsatsen således, at aktører med konkurrencedygtige tilbud kan bidrage direkte eller indirekte til realiseringen af energibesparelser.
- 7.2 Som led i denne markedsorientering skal der ske en fortsat styrkelse af mulighederne for inddragelse af eksterne aktører i forbindelse med realiseringen af besparelserne. I denne forbindelse opfattes koncernforbundne rådgivnings- og installationsvirksomheder ikke som eksterne aktører.

- 7.3 Net- og distributionsselskaberne skal videreudvikle og drive selskabernes fælles hjemmeside www.energisparesiden.dk. Den fælles hjemmeside skal indeholde generelle oplysninger om denne aftale samt give overblik over konkrete aktiviteter til brug for slutforbrugere og aktører, der ønsker at etablere kontakt til selskaberne. Selskabernes fælles hjemmeside skal indeholde kontaktoplysninger på alle net- og distributionsselskaber med en energispareforpligtelse under denne aftale.
- 7.4 Aftalens parter skal årligt senest den 15. november offentliggøre en oversigt over det enkelte net- og distributionsselskabs indsats for det forudgående år på selskabernes fælles hjemmeside www.energisparesiden.dk.
- 7.5 Med henblik på gennemsigtighed i net- og distributionsselskabernes energispareindsats offentliggør Energistyrelsen de enkelte net- og distributionsselskabernes omkostninger til opnåelse af besparelserne jf. pkt. 14.7 og bilag 4 i denne aftale.
- 7.6 De nærmere regler til at fremme markedsorienteringen og gennemsigtigheden fremgår af bilag 4.

8. Prioriterings- og konverteringsfaktorer

- 8.1 I forbindelse med gennemførelse af konkrete energibesparelser opgøres effekten med udgangspunkt i besparelsen det første år. Besparelsen det første år vægtes dog med en simpel faktor, som afspejler levetiden af besparelsen, bruttoenergiforbruget knyttet til den gennemførte besparelse og den forventede CO₂-effekt af besparelsen, herunder særligt om der er tale om en besparelse inden for eller uden for det CO₂-kvotebelagte område.
- 8.2 Prioriterings- og konverteringsfaktorerne og den praktiske anvendelse af disse, fremgår af bilag 5. Selskabernes målopfyldelse opgøres alene efter vægtning med prioriterings- og konverteringsfaktorerne jf. afsnit 4.3.

9. Opgørelsesmetoder

- 9.1 Besparelserne opgøres enten ved brug af standardværdier, ved en specifik opgørelse af den besparelse, som følger af aktiviteten eller ved effekten af en specifik markedspåvirkning.
- 9.2 Opgørelse på baggrund af standardværdier anvendes ved mindre, standardiserede aktiviteter. Sådanne besparelser vil typisk findes i boliger og andre bygninger. I det omfang der findes en standardværdi for en given besparelse skal denne anvendes.
- 9.3 Specifik opgørelse anvendes på områder, hvor der ikke er en standardværdi. Det vil typisk være større og integrerede projekter i erhvervsvirksomheder eller offentlige institutioner. Hvis der anvendes specifik opgørelse på dele af et samlet projekt skal hele pro-

jektet opgøres specifikt, herunder også effekten af initiativer, hvor der findes standardværdier.

- 9.4 Der kan medregnes en dokumenterbar effekt af specifik markedspåvirkning, som betyder en reduktion af energiforbruget i forhold til en baseline. I det omfang det er muligt skal effekten heraf opgøres via standardværdier.
- 9.5 Besparelserne opgøres efter de regler, standardværdier mv., som er gældende på det tidspunkt, hvor der indgås en endelig aftale med en slutforbruger om medvirken til realisering af et konkret projekt.
- 9.6 Opgørelsesmetoderne og deres anvendelse er nærmere beskrevet i bilag 6.

10. Forhold til dobbelttælling og andre initiativer

10.1 I forbindelse med realisering af energibesparelser hos en konkret kunde i henhold til standardværdier og specifik opgørelse, jf. afsnit 9.1, skal net- og distributionsselskaberne have procedurer omfattende f.eks. aftaler, kontrakter og stikprøver, jf. afsnit 6 og bilag 3, som har til formål at minimere omfanget af, at den samme besparelse medtages af flere selskaber. I tilfælde af tvivl kan sagerne forelægges for en opmand, som afgør ejerskabet/fordelingen. Opmanden kan i sin afgørelse lægge vægt på, hvordan realiseringen af besparelserne er iværksat, hvem der har foranlediget en gennemførelse, en vægtning i forhold til anvendte ressourcer, tidspunkt for dokumentation af realiseringen mv. Opmandsfunktionen drives af brancherne/selskaberne i fællesskab.

10.2 I relation til myndighedskrav og statslige tilskudsordninger gælder følgende principper:

- *Nye bygninger:* Energiselskaberne kan medtælle en energibesparelse, hvis de konkret medvirker til, at en ny bygning har et lavere energiforbrug end de gældende krav. Energibesparelsen opgøres som forskellen mellem de gældende krav og det beregnede energiforbrug i den nye bygning. De gældende krav er kravene i Bygningsreglementet. Hvis en kommune i en lokalplan har fastlagt, at der kun må bygges bedre end kravene i bygningsreglementet, udgør bestemmelserne i lokalplanen de gældende krav.
- *Tilskudspulje til vedvarende energi til proces:* Net- og distributionsselskaberne kan ikke yde tilskud til projekter, som har modtaget tilsagn om tilskud fra tilskudsordningen til VE til proces. Dog kan net- og distributionsselskaberne medtælle de opnåede energibesparelser fra projekter, som opfylder kravene for at få tilskud fra tilskudspuljen til vedvarende energi til proces, hvis de på anden måde har medvirket til realiseringen i overensstemmelse med principperne i denne aftale. Når loven om tilskudspuljen til VE i proces er vedtaget, fastsætter Energistyrelsen og net- og distributionsselskaberne den konkrete udmøntning af samspillet mellem tilskudspuljen til VE i proces og net- og distributionsselskabernes indsats. Hvis net- og distributionsselskaberne har medvirket til realiseringen indenfor ovenstående rammer, kan de medtælle de opnåede energibesparelser i forbindelse med effektiviseringer af slutforbruget samt ved energi-

besparelser i forbindelse med konverteringer fra fossile brændsler til fjernvarme og vedvarende energi.

For øvrige områder, hvor der er myndighedskrav eller områder, der er omfattet af andre aftaler, som staten måtte indgå vedrørende energibesparelser, kan selskaberne medregne effekten af de besparelser, som de er involveret i realiseringen af.

11. Dokumentationskrav

- 11.1 Kravene til dokumentation er gældende for alle energibesparelser, der under denne ordning indberettes til Energistyrelsen.
- 11.2 Kravene skal sikre størst mulig ensartethed og sammenlignelighed i dokumentationen samt sikre, at opgørelsen af de gennemførte energibesparelser stemmer overens med de faktisk gennemførte energibesparelser.
- 11.3 Net- og distributionsselskaberne skal have en entydig dokumentation af alle realiserede energibesparelser, som indgår i selskabernes målopfyldelse.

Dokumentationen skal indeholde en sammenhæng mellem det gennemførte initiativ og den opgjorte besparelse, således, at selskaberne kan dokumentere alle de besparelser, som de enkelte initiativer i henhold til opgørelsesmetoderne, jf. afsnit 9, har givet anledning til. For projekter, som opgøres specifikt skal dokumentationen også indeholde oplysninger om projekternes simple tilbagebetalingstid, jf. bilag 7, pkt. 2.2.

Dokumentationen skal omfatte selskabernes eftervisning af, at besparelserne faktisk er gennemført og give mulighed for i forbindelse med stikprøver mv. at kontrollere, at dette er tilfældet, jf. bilag 7. Dokumentationen af de enkelte energispareresager skal udover generelle oplysninger om kunden og aktørerne, indeholde oplysninger om, hvordan besparelserne er opgjort og om selskabernes involvering.

Dokumentationen skal også direkte eller gennem henvisninger til aktøraftaler mv. indeholde oplysninger om net- og distributionsselskabernes omkostninger til erhvervelse af retten til at indberette energibesparelserne.

- 11.4 Net- og distributionsselskabet er ansvarlig for, at der findes fyldestgørende dokumentation for alle de besparelser, der indberettes. Dokumentationen skal være skriftlig og skal opbevares i 5 år. Kravene til dokumentationen er nærmere beskrevet i bilag 7.

12. Indberetning af energibesparelser

- 12.1 Med udgangspunkt i dokumentationen indberetter aftalens parter årligt de enkelte energibranchers årlige samlede realiserede energibesparelser til Energistyrelsen. Indberetningen til Energistyrelsen skal ske senest den 1. marts for energibesparelser til opfyldel-

se af det forudgående års spareforpligtelse.

- 12.2 Ved indberetning af energibesparelser skal hver branche eller part med eget besparelsesmål, jf. afsnit 4.6 og 4.7, anvende de i bilag 8 fastsatte indberetningsskemaer.
- 12.3 En energibesparelse kan ikke indberettes, før den er realiseret, og dokumentationen er afsluttet. Hovedprincippet er, at indberetningen af en energibesparelse skal ske for det år, hvor realiseringen og dokumentationen af den konkrete energibesparelse er afsluttet jf. dog bilag 3.
- 12.4 I tilfælde af, at kvalitetssikringen jf. bilag 9 giver anledning til korrektioner af indberettede energibesparelser, skal disse korrektioner foretages i forbindelse med den næstkommende indberetning. Korrektioner af indberettede energibesparelser for et givet år skal fremgå særskilt af indberetningerne for det følgende år, jf. indberetningsskemaerne som fastsat i bilag 8.
- 12.5 Med henblik på udarbejdelsen af en fælles indberetning etableres branchevis - eller i fællesskab - et samarbejdsorgan, der modtager indberetning fra alle selskaber, der er omfattet af aftalte besparelsesmål. jf. afsnit 4.4. Selskaber, der af ministeren er pålagt individuelle sparemål, skal indberette til Energistyrelsen via det relevante samarbejdsorgan.

13. Kvalitetssikring

- 13.1 Net- og distributionsselskaberne er ansvarlige for, at deres dokumentation er retvisende og lever op til de fastsatte krav. Med henblik på at sikre dette skal selskaberne gennemføre en kvalitetssikring, som skal sikre, at selskabets dokumentation og indberetning, herunder også dokumentationen for besparelser, som er udført af underleverandører eller tredjepart, der agerer på selskabets vegne, er retvisende og opfylder de fastsatte krav. Reglerne for kvalitetssikringen er nærmere beskrevet i bilag 9.
- 13.2 Som led heri skal der gennemføres en audit af dokumentationen, retningslinjer mv. én gang årligt. Hvert andet år skal denne audit gennemføres af en uafhængig ekstern part. Det kan f.eks. ske som led i et certificeret kvalitetsstyringssystem.
- 13.3 En gang årligt gennemfører Energistyrelsen en uvildig stikprøve på tværs af alle de involverede net- og distributionsselskaber. Stikprøven skal have fokus på at kontrollere, om selskabernes indsats og dokumentation heraf lever op til kravene og forpligtelserne i henhold til denne aftale, samt analysere omkostningerne i de udvalgte sager i alle led fra energiselskab til slutbruger.

14. Fastlæggelse og regulering af net- og distributionsselskabernes omkostninger

- 14.1 I overensstemmelse med de overordnede rammer for denne aftale kan elnet-, naturgas-distributions- og fjernvarmeselskaberne medregne omkostninger i forbindelse med akti-

viteter, som er en del af en omkostningseffektiv opfyldelse af besparelsesforpligtelserne i henhold til denne aftale.

- 14.2 Elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskabernes omkostninger til opfyldelsen af besparelsesforpligtelsen skal bæres af slutforbrugerne (husholdninger, den offentlige sektor og erhvervsvirksomheder).
- 14.3 De enkelte elnet- og naturgasdistributionsselskaber får dækket de faktiske omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne i henhold til denne aftale, fratrukket eventuelle indtægter opnået under rammerne for denne aftale, gennem et tillæg til indtægtsrammen.
- 14.4 Fjernvarmeselskabernes omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne i henhold til denne aftale, fratrukket eventuelle indtægter opnået under rammerne for denne aftale, kan indregnes i tariffene som en nødvendig omkostning i overensstemmelse med bestemmelserne i varmforsyningsloven.
- 14.5 Elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskabernes omkostninger og indtægter i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige omkostninger og indtægter.
- 14.6 Der eksisterer ikke lovgivning som giver olieselskaberne mulighed for at opkræve specifikke bidrag fra deres kunder til dækning af olieselskabernes omkostninger til realisering af energibesparelser. Olieselskaberne har i forbindelse med deres tilslutning til denne aftale etableret Foreningen Oliebranchens Energisparepulje f.m.b.a. Foreningen har overtaget alle olieselskabernes forpligtelser i henhold til denne aftale. Foreningens omkostninger til opfyldelse af olieselskabernes forpligtelser dækkes af de deltagende olieselskaber gennem et kontingent.
- 14.7 Med henblik på gennemsigtighed og omkostningseffektivitet skal net- og distributionselskaberne årligt indberette deres omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtelserne i henhold til aftalen det foregående år. For elnet-, gasdistributions- og fjernvarmeselskaberne sker indberetningen til Energitilsynet som led i den årlige regnskabsaflægelse. For oliebranchen sker indberetningen til Energistyrelsen. På baggrund af de indberettede omkostninger udarbejdes der årligt en benchmark jf. bilag 10 pkt. 2 litra a).
- 14.8 Med henblik på øget gennemsigtighed, samt for at sikre en omkostningseffektiv indsats, kan Energistyrelsen, på baggrund af den årlige benchmark af selskabernes omkostninger, anmode net- og distributionsselskaber med omkostninger, der ligger blandt de 5 pct. højeste omkostninger per indberettet kWh, dog altid op til 25 selskaber, om at redegøre for, hvorledes de har sikret omkostningseffektiviteten, herunder deres indsatsområder, metoder, omkostningerne og markedsmæssighed. Energistyrelsen kan også anmode selskaber med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostningerne.
- 14.9 På baggrund af ovenstående redegørelser kan Energistyrelsen indgå aftale med det pågældende selskab om, hvorledes omkostningseffektiviteten, herunder markedsmæssighed, sikres fremover. Såfremt der ikke ved aftale kan opnås enighed om sikring af dette,

kan Energistyrelsen ved pålæg fastlægge de fremadrettede vilkår for det pågældende selskabs udførelse af energispareindsatsen. De nærmere betingelser for dette er beskrevet i bilag 10.

15. Teknisk arbejdsgruppe

15.1 Der etableres en teknisk arbejdsgruppe, som løbende drøfter sager i forbindelse med denne aftale, herunder særligt afsnit 6-13 samt 17. Gruppen består af repræsentanter fra aftalens parter samt Energistyrelsen, der varetager formandskabet. Gruppens opgaver er nærmere beskrevet i bilag 11.

16. Overgangsordning

- 16.1 I forbindelse med, at denne aftale erstatter aftalen af 20. november 2009, gælder følgende overgangsbestemmelser:
- a. Overopfyldelse for perioden 2010-2012 kan overføres til perioden fra 2013 og frem. Overførelsen sker på de vilkår, der var gældende i aftalen af 20. november 2009, dvs. at besparelserne skal opgøres efter de regler, der var gældende, da realiseringen af besparelserne blev afsluttet.
  - b. En eventuel underdækning ved udgangen af 2012, som maksimalt må udgøre 35 pct. af ét års spareforpligtelse i henhold til aftalen af 20. november 2009, overføres til den efterfølgende aftaleperiode. Indfrielse af en eventuel underopfyldelse af spareforpligtelsen 2010-2012 vil skulle ske på de vilkår for indregning af besparelser, der er gældende jf. denne aftale.
  - c. Der kan kun overføres en eventuel overopfyldelse i det omfang besparelserne er opgjort og indberettet til Energistyrelsen som opfyldelse af sparemålet i 2010-2012, efter de regler, der var gældende på tidspunktet for realiseringen. Besparelser, som ikke er indberettet for perioden 2010-2012, kan ikke overføres.
  - d. Evt. overopfyldelse af forpligtelserne ved udgangen af 2015 kan efter tilsvarende regler overføres til den efterfølgende periode. Eventuel underdækning ved udgangen af 2015 skal tilsvarende overføres til den efterfølgende periode.

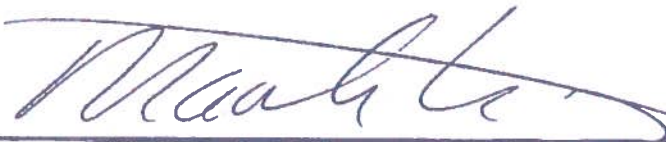
17. Løbende opfølgning og evaluering

- 17.1 På baggrund af parternes indrapportering af de realiserede energibesparelser udarbejder Energistyrelsen årligt et notat, som opsummerer de realiserede besparelser, herunder deres fordeling på sektorer og dermed målretningen af indsatsen mod eksisterende bygninger og erhverv. Notatet forelægges for forligskredsen.
- 17.2 Parterne kan kræve denne aftale eller dele heraf, herunder de fastsatte besparelsesmål, genforhandlet, hvis der sker væsentlige ændringer i rammerne for indsatsen. Det kan

f.eks. være væsentlige ændringer i forbruget af nogle energikilder og -former og ændringer i de politiske rammebetingelser.

- 17.3 Implementeringen af EU's direktiv om energieffektivisering og den kommende strategi om energirenovering af den eksisterende bygningsmasse kan nødvendiggøre drøftelser om justering af aftalen inden den 31. december 2015.
- 17.4 Jf. afsnit 2.2 afsluttes der primo 2015 en uafhængig evaluering af selskabernes besparelsesindsats i henhold til denne aftale. De overordnede rammer for evalueringen er nærmere beskrevet i bilag 13. Ved indgåelse af aftale om de konkrete retningslinjer for perioden efter 2015 fastlægges rammerne for evalueringen af denne periode.
- 17.5 På baggrund af evalueringen jf. afsnit 17.4 beslutter aftaleparterne i fællesskab eventuelle justeringer af de konkrete retningslinjer mv.
- 17.6 Såfremt der ikke opnås enighed om justeringerne inden den 1. september det pågældende år, kan hver af parterne opsige aftalen til udgangen af det pågældende år.

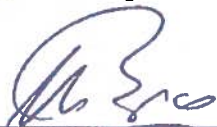
København, den 13. november 2012

Klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard

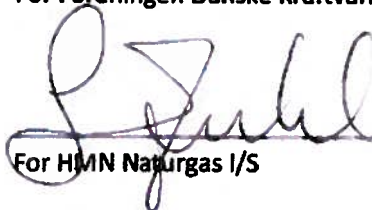
For Dansk Energi

For Dansk Fjernvarme

For Foreningen Danske Kraftvarmeværker

For HMN Naturgas I/S

For DONG Gas Distribution A/S

For Naturgas Fyn Distribution A/S

For Energi- og olieforum/olieselskaberne

Bilag:

Bilag 1: Omfattet forbrug

Bilag 2: Hvilke opgaver må net- og distributionsselskaberne udføre i eget regi?

Bilag 3: Krav til selskabernes involvering

Bilag 4: Markedsorientering og gennemsigtighed

Bilag 5: Prioriterings- og konverteringsfaktorer

Bilag 6: Opgørelsesmetoder

Bilag 7: Dokumentationskrav

Bilag 8: Indberetning i henhold til aftalen

Bilag 9: Kvalitetssikring

Bilag 10: Fastsættelse og regulering af net- og distributionsselskabernes omkostninger

Bilag 11: Teknisk arbejdsgruppe

Bilag 12: Øget additionalitet og fastsættelse af standardværdier

Bilag 13: Evalueringen af nærværende aftale

Bilag 1: Omfattet forbrug

1. Der kan medregnes besparelser i det endelige energiforbrug (slutforbruget) på land i Danmark ekskl. Grønland og Færøerne i alle sektorer således, som det er defineret i Energistyrelsens energistatistik. Raffinaderiernes energiforbrug samt egetforbruget i kollektive produktionsanlæg er ikke en del af det endelige energiforbrug.
2. Det endelige energiforbrug er det energiforbrug, som afregnes med slutbrugerne via målerne eller køb af olie, kul, biomasse mv. Det opgøres således an forbruger.
3. Det endelige energiforbrug og reduktionerne heri opgøres netto, dvs. som forskellen mellem den samlede tilførte energimængde og energimængder som leveres ud af virksomheden, f.eks. i form af overskudsvarme. Overskudsvarme, som leveres fra kollektive produktionsanlæg jf. pkt. 11 og raffinaderier jf. pkt. 12, kan dog ikke medregnes i denne opgørelse.
4. Der kan kun medregnes en energibesparelse ved installering af et nyt oliefyr i områder, hvor der ikke er mulighed for at blive tilsluttet enten fjernvarme- eller naturgasforsyning.
5. I forhold til transportsektoren, som her er afgrænset som al vejtransport med indregistrerede køretøjer samt togdrift, herunder elforbrug til drift af tog, signaler mv., luft- og skibsfart, kan der alene medregnes effekter af følgende tiltag:
  - a. Udskiftning af vognpark til energieffektive personbiler
  - b. Udskiftning af vognpark til energieffektive varevogne
  - c. Montering af brændstofbesparende dæk
  - d. Montering af automatisk dæktrykskontrol

De nærmere vilkår for opgørelse og dokumentation af de ovenstående tiltag fastsættes af aftalens tekniske arbejdsgruppe jf. bilag 11 senest den 1. december 2012 og offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside. Indregning af effekt af ovenstående tiltag kan alene ske ved anvendelse af de vilkår for opgørelse og dokumentation, der fastsættes af den tekniske arbejdsgruppe.

6. I forbindelse med togdrift kan energibesparelser i energiforbrug på værksteder, belysning af perroner og spor og øvrige servicefunktioner medregnes. Intern transport indenfor virksomheden, herunder brug af landbrugstraktorer, vandingsmaskiner mv. er en del af erhvervenes procesenergiforbrug – dvs. ikke transport, og besparelser inden for disse områder kan derfor medregnes på linje med andre besparelser.
7. Der kan også i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag 6 medregnes reduktioner af tabene i transmissions- og distributionsnettene, inkl. tab i transformatorer, pumper, gasmåler/regulator/pumpestationer mv. Dette gælder hele vejen fra af produktionsanlæg/gasbehandlingsanlæg til an forbruger.

8. Lokale VE-anlæg, som begrænser behovet for tilførsel af energi til den konkrete forbruger – eller en lukket kreds af forbrugere, kaldet blokvarme – kan medregnes som besparelser. I bygninger, som er tilsluttet fjernvarme, kan der dog ikke medregnes en effekt af lokale solvarmeanlæg med mindre, det indgår som en del af fjernvarmeværkets forsyningsstrategi.
9. Anvendelse af biomasse, biogas og affald tæller ikke med som en besparelse, men der kan medregnes en effekt, hvis et nyt anlæg har en højere virkningsgrad end det gamle. Et øget forbrug af en virksomheds eget produceret affald, f.eks. affaldstræ og slam, som reducerer tilførslen af energi, og som hidtil ikke har været udnyttet til energiformål inkl. forbrænding på affaldsforbrændingsanlæg, kan dog medregnes som en energibesparelse.
10. Etablering af nye vindmøller kan medregnes i det omfang vindmøllen er tilsluttet i egen installation, men kun for den del af produktionen som forbrugeren/virkomheden selv anvender opgjort i henhold til de gældende afregningsregler. Den del af produktionen, som sælges til nettet, kan således ikke tælles med.
11. Energiforbruget i kollektive produktionsanlæg (fjernvarmeværker, elværker, kraftvarmeværker mv.) er ikke en del af det endelige energiforbrug, og besparelser heri kan således som udgangspunkt ikke medregnes. Det er dog alene besparelser på selve produktionsanlæggene (kedler, turbiner, gasmotorer, røggasrensning, mv.) med tilknyttet udstyr (motorer, reguleringsudstyr mv.), som ikke kan medregnes. Der kan således medregnes besparelser i forbindelse med ventilation, belysning, pumper, varmeanlæg samt forbrug i administrationsbygninger i det omfang, dette forbrug afregnes via forbrugsmålere og således ikke er et internt egetforbrug. En liste over de kollektive produktionsanlæg, som indgår i Energistyrelsens årlige energiproduktionstælling, og hvor besparelser ikke kan medtælles, er tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside.
12. Raffinaderiernes egetforbrug af energi er ikke en del af det endelige energiforbrug, og derfor kan energibesparelser i procesanlæggene (raffinaderikolonner mv.) ikke medregnes. Der kan dog medregnes besparelser i forbindelse med ventilation, belysning, pumper, varmeanlæg samt forbrug i administrationsbygninger i det omfang, dette forbrug afregnes via forbrugsmålere og således ikke er et internt egetforbrug.
13. Der kan under rammerne af denne aftale for perioden 2013-2015 indregnes besparelse ved etablering af kollektive solfangeranlæg i forbindelse med fjernvarmeforsyning. Anlæg, som er godkendte og projekterede inden udgangen af 2015 til idriftsættelse i 2016, kan medregnes som besparelse med indberetningen for 2015. Såfremt anlægget ikke idriftsættes i 2016, skal besparelsen trækkes tilbage. Besparelsen opgøres som den beregnede årlige energiproduktion fra solfangeranlægget vægtet med en faktor på 1.

Bilag 2: Hvilke opgaver må net- og distributionsselskaberne udføre i eget regi?

Det er net- og distributionsselskaberne, som har forpligtelserne i henhold til denne aftale. Som led heri skal net- og distributionsselskaberne sikre og kan selv forestå følgende opgaver:

- Administrere denne aftale
- Dokumentere besparelserne
- Indberette besparelser
- Kvalitetssikre besparelserne, herunder audits

Herudover gælder der følgende regler:

1. Inden for eget forsyningsområde og egen energiart:

Net- og distributionsselskaberne må selv:

- Rådgive om energibesparelser
- Informere om energibesparelser
- Realisere besparelser i eget ledningsnet eller via målere inkl. aflæsnings- og overvågningsudstyr
- Indgå aftaler med aktører
- Indgå kontrakter direkte med en forbruger om finansiel involvering, herunder køb af retten til at indberette en besparelse (tilskud), så længe der ikke er tale om en finansiering, som indeholder et låneelement.

Net- og distributionsselskabet må ikke selv:

- Gennemføre konkret realisering af energibesparelser hos forbrugere, herunder installationsarbejder, teknisk energieffektivisering af udstyr og processer m.v. (undtaget i eget ledningsnet og via målere)
- Deltage i salg af energieffektivt udstyr
- Forestå finansiering af realisering af energibesparelser

For disse opgaver skal der indgås aftale med en aktør.

2. Uden for eget forsyningsområde eller egen energiart

Net- og distributionsselskaberne må selv:

- Indgå aftaler med aktører
- Indgå kontrakter direkte med en forbruger om finansiel involvering, herunder køb af en besparelse (tilskud), så længe der ikke er tale om en finansiering, som indeholder et låneelement.

For disse aktiviteter skal der indgås aftale med en aktør. Net- og distributionselskaberne må ikke gennemføre andre aktiviteter end ovenstående uden for eget forsyningsområde eller uden for egen energiart.

3. Aftale med aktører om udførelse af opgaver, administration mv.

Rammerne for indgåelse af aftale om udførelse af de opgaver, som ikke gennemføres i eget regi, fremgår af bilag 4, pkt. 6) og 7).

Bilag 3: Krav til selskabernes involvering

For at net- og distributionsselskaberne kan medregne en besparelse, skal energibesparelserne leve op til de generelle betingelser, bl.a. om at der skal være fokus på besparelser, der ikke ville være sket uden selskabernes indsats, jf. afsnit 1.2 i denne aftale. Derfor skal følgende betingelser være opfyldt:

1. Der skal være en direkte involvering i forhold til en konkret, defineret energibesparelse. Med direkte involvering menes, at net- og distributionsselskabet – eller en aktør, som har en skriftlig aftale med selskabet – skal yde en konkret indsats, der medvirker til realisering af en energibesparelse hos en konkret slutforbruger. Involveringen kan ikke alene bestå i en uspecificeret generel aftale, hvor der ikke er en konkret beskrivelse af de aktiviteter, som medvirker til realisering af energibesparelserne. En generel aftale med en slutbruger, der gør det muligt at tilskrive alle udefinerede energibesparelser, som gennemføres hos en forbruger uden, at et selskab er involveret i disse, er således ikke gyldig.
2. Der skal være en ubrudt aftalekæde fra slutbrugeren til et net- eller distributionsselskab forud for påbegyndelse af realisering af besparelsen. Indgåelse af bindende aftale om køb af udstyr mv. eller bindende aftale om igangsættelse af projektet opfattes som en påbegyndelse af realiseringen.
3. Energibesparelsen tilhører slutbrugeren indtil der er indgået en aftale med en aktør eller et net- og distributionsselskab.
4. Mellem slutbrugeren og en aktør eller et net- eller distributionsselskab skal der være en konkret forudgående aftale om, at indberetningsretten til den konkrete besparelse, som gennemføres, overdrages til et net- og distributionsselskab således, at vedkommende ikke i god tro kan overdrage den til andre.
5. Ved besparelser større end 20 MWh, samt ved alle specifikke opgørelser skal der være en skriftlig aftale om slutbrugers overdragelse af besparelsen. Ved øvrige besparelser skal slutbrugeren være gjort bekendt med overdragelsen af den konkrete besparelse forud for dennes realisering, f.eks. via daterede pristilbud, ordrebekræftelser el.lign.. Det er ikke tilstrækkeligt, at et net- eller distributionsselskab på deres hjemmeside informerer om, at de overtager besparelsen. Dokumentationen for overdragelsen af retten til at indberette energibesparelsen skal indgå i selskabernes dokumentation af den konkrete besparelse.
6. Forbrugeren skal altid kunne få oplyst, hvilket/hvilke net- eller distributionsselskab(-er) indberetningsretten til den konkrete energibesparelse overdrages til.
7. Et net- og distributionsselskabs aftale med en aktør om realisering af energibesparelser kan være generel, dvs. uden specifikation af den enkelte slutbruger eller konkrete tiltag. Der kan være flere led i aftalekæden mellem selskabet, som har forpligtelsen, og den aktør, der er i kontakt med slutbrugeren.

8. Et selskabs involvering kan være udelukkende finansiel. Det betyder, at net- og distributionselskabernes involvering kan bestå af tilskud, dvs. køb af retten til at indberette en energibesparelse. Energibesparelser, som opnås udelukkende via finansiel involvering, herunder tilskud, skal leve op til de samme krav, som gælder for øvrige besparelser. Disse besparelser skal dokumenteres på lige fod med andre besparelser, jf. bilag 7.
9. I forbindelse med projekter, hvor energibesparelsen opgøres specifikt, jf. bilag 7, kan energiselskaberne ikke yde tilskud til slutforbrugeren, hvis den simple tilbagebetalingstid derved bliver mindre end 1 år, men selskaberne kan medvirke med rådgivning mv. og dermed opnå retten til at indberette besparelserne. Den simple tilbagebetalingstid kan dokumenteres med baggrund i slutbrugers beslutningsgrundlag for gennemførelse af det konkrete projekt.
10. Reglerne om, hvornår involvering må ske i eget regi, og hvornår det skal ske via en ekstern aktør, fremgår af bilag 2 og bilag 4.
11. Besparelser, som er realiseret og dokumenteret efter reglerne, kan overdrages fra et net- og distributionselskab til et andet, evt. via mellemmand. En sådan overdragelse kan ske, efter besparelserne er realiseret. Dokumentation skal til enhver tid være tilgængelig for det selskab, som indberetter besparelsen til Energistyrelsen. Overdragelse mellem selskaberne skal ske, inden besparelserne indberettes til Energistyrelsen.
12. Hovedprincippet er, at besparelserne skal indberettes for det år, hvor realiseringen og dokumentationen af de konkrete energibesparelser er afsluttet, men et net- og distributionselskab kan aftale med en eller flere aktører, som de har aftaler med, at overdragelsen af realiserede og dokumenterede besparelser til net- og distributionselskabet udskydes til det efterfølgende år under følgende betingelser:
  - a. Overdragelsen til det efterfølgende år kan, som ved øvrige besparelser, kun ske til det net- og distributionselskab, som aktøren havde en aftale med forud for besparelsens realisering
  - b. Net- og distributionselskaberne skal ved årets udgang opgøre, hvor mange besparelser, som de aktører de har aftaler med har afsluttet, men ikke overdraget. De enkelte brancher indberetter til Energistyrelsen, hvor mange besparelser der er afsluttet, men ikke overdraget.

Bilag 4: Markedsorientering og gennemsigtighed

Med henblik på at sikre anvendelse af eksterne aktører og gennemsigtighed i forbindelse med selskabernes besparelsesindsats tages der følgende initiativer:

1. Synliggørelse af omkostningerne

De enkelte net- og distributionsselskabers omkostninger ved opfyldelse af deres energispareforpligtelser offentliggøres af Energistyrelsen og aftalens parter, jf. pkt. 2). Omkostningerne opgøres dels som den samlede omkostning, dels som et nøgletal, der viser omkostningen per indberettet kWh. Nøgletallet opdeles endvidere i omkostninger til henholdsvis administration og erhvervelse jf. aftalens pkt. 14.7 og bilag 10.

2. Synliggørelse af det enkelte selskabs løsning af opgaven

Aftalens parter offentliggør årligt inden den 15. november en oversigt over det enkelte selskabs indsats det foregående år. Oversigten skal indeholde en sammenstilling af relevante dele af de oplysninger, som de enkelte selskaber i henhold til denne aftale skal levere enten til deres brancheorganisation eller til Energistyrelsen og Energitilsynet. Oversigten skal som minimum indeholde følgende oplysninger om det enkelte selskabs indsat det foregående år:

- Selskabets energisparemål
- De opnåede energibesparelser og deres procentuelle fordeling på sektorer (baseret på skema 1 i bilag 8)
- Selskabets omkostninger og deres fordeling jf. pkt. 1).

Teknisk arbejdsgruppe udarbejder en mere detaljeret beskrivelse af minimumskravene til indholdet i denne oversigt.

3. Hjemmeside:

Med henblik på at gøre det nemmere at etablere kontakt mellem uafhængige aktører og net- og distributionsselskaberne samt at øge kendskabet til selskabernes energispareforpligtelse hos forbrugerne skal selskaberne fortsat drive www.energispaesiden.dk.

Hjemmesiden skal:

- Formidle generelle oplysninger om denne aftale
- Muliggøre match mellem aktører og energiselskaberne
- Give forbrugerne overblik over de enkelte energiselskabers og aktørers tilbud
- Give en oversigt over de enkelte net- og distributionsselskabernes besparelsesindsats det/de foregående år, jf. pkt. 2.

Der etableres en følgegruppe til hjemmesiden med repræsentanter for energiselskaberne, eksterne aktører og forbrugere.

4. Standardkontrakt

Det skal undersøges, om standardkontrakterne udarbejdet som led i seneste aftale anven-

des, om der fortsat er behov for standardkontrakter, og om det er nødvendigt med en tilpasning af kontrakterne. Teknisk arbejdsgruppe gennemfører analysen med inddragelse af relevante eksterne aktører og afgør på baggrund heraf, om kontrakterne skal revideres. Målet er, at standardkontrakterne gør det muligt for eksterne aktører at indgå kontrakter på ikke diskriminerende vilkår, og at net- og distributionsselskaberne samtidig er sikret en given leverance. Kontrakterne skal endvidere sikre, at de eksterne aktører lever op til aftalens krav herunder kravene om opgørelse, dokumentation og kvalitetssikring.

5. Standardisering af dokumentation ved anvendelse af standardværdier

Den standardformular til dokumentation af besparelser opgjort på baggrund af standardværdier, som udarbejdes, jf. bilag 7, pkt. 3.1 udgør minimumskravene til dokumentation ved anvendelse af standardværdier. Et net- og distributionsselskab kan ikke afvise en dokumentation, som er i overensstemmelse med standardformularen og kan ikke kræve en anden form for dokumentation. En aktør og et net- og distributionsselskab kan dog til en hver tid indgå aftale om andre tilsvarende former for dokumentation, hvis begge parter er indforstået.

6. Kontrakter på markedsmæssige vilkår

Net- og distributionsselskaberne skal på energispareområdet indgå kontrakter på markedsmæssige vilkår jf. bilag 10.

7. Udbudsretlige regler

Net- og distributionsselskaberne skal også i forbindelse med løsning af energispareforpligtelsen overholde de til en hver tid gældende udbudsretlige regler jf. forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Bilag 5: Prioriterings- og konverteringsfaktorer

Med henblik på at styre indsatsen i retning af besparelser, som har en lang levetid, i stor grad medvirker til at reducere bruttoenergiforbruget og medvirker til at reducere CO₂-udledningen særligt i de ikke kvote-belagte områder, skal der anvendes simple prioriterings- og konverteringsfaktorer ved opgørelsen af besparelserne.

1. Prioriteringsfaktorer ved besparelser

Prioriteringsfaktorerne, som anvendes til at vægte første års besparelserne, skal indgå i selskabernes dokumentation af besparelserne, jf. bilag 7, og de skal anvendes ved indberetning af besparelserne til Energistyrelsen, jf. bilag 8.

Det er op til selskaberne at afklare om de vil anvende prioriteringsfaktorerne i kontakten med slutbrugerne.

I forbindelse med opgørelse af besparelserne anvendes der de prioriteringsfaktorer, som fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Prioriteringsfaktorer ved besparelser

Energiart	Levetid/Prioriteringsfaktor		
	Under 4 år	4 til 15 år	Over 15 år
Fjernvarme	0,5	1,0	1,0
El og individuel biomasse	0,5	1,0	1,0
Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,0
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,5

Besparelsetiltag med en levetid på under 4 år, hvor der skal anvendes en faktor på 0,5, og besparelsetiltag med levetider på over 15 år inden for ikke-kvotebelagte brændsler, hvor der skal anvendes en faktor på 1,5, fremgår af tabel 3.

Tabel 3 er udtømmende og for alle andre tiltag, end dem der er angivet i tabel 3, skal der anvendes en faktor 1,0.

Den tekniske arbejdsgruppe kan supplere oversigten i tabel 3 med baggrund i principperne om levetid mv. Evt. ændringer gælder for et nyt kalenderår. Ændringer offentliggøres senest 3 måneder før de træder i kraft, dog senest den 1. december 2012 for ændringer der gælder fra den 1. januar 2013.

Tabel 3: Oversigt over tiltag, hvor der skal anvendes prioriteringsfaktor 0,5 og 1,5

Prioriteringsfaktor 0,5	Prioriteringsfaktor 1,5
<ul style="list-style-type: none"> • Energieffektivisering af kedler og varmeanlæg på baggrund af eftersynsordninger (Hvis levetiden af besparelsen er mindre end 1 år, kan besparelsen ikke medtælles) • Energieffektivisering af ventilationsanlæg på baggrund af eftersynsordninger (Hvis levetiden af besparelsen er mindre end 1 år, kan besparelsen ikke medtælles) • Indregulering af varmeanlæg (Hvis levetiden af besparelsen er mindre end 1 år, kan besparelsen ikke medtælles) • Systematiske eftersynsordninger udover normal vedligeholdelse for motorer, pumper og procesanlæg • Energiledelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Øget isolering af gulv, vægge og loft/tag som reducerer rumvarmeforbruget i olie- og gasopvarmede bygninger. • Nye A-mærkede vinduer og døre som reducerer rumvarmeforbruget i olie- og gasopvarmede bygninger. • Varmegenvinding til rumopvarmning i forbindelse med mekanisk ventilation i olie- og gasopvarmede bygninger. • Øget isolering af varmtvandsbeholder og rørinstallationer i forbindelse med anlæg til rumopvarmning i bygninger i forbindelse med anvendelse af ikke-kvotebelagte brændsler. • Nye olie- og gaskedler i det omfang der er tale om et ikke-kvotebelagt olie- eller gasforbrug • Tilslutning af olie- og gasopvarmede bygninger til fjernvarme • Installering af varmepumper som fortrænger et ikke-kvotebelagt olie- eller gasforbrug • Solfangere på olie- og gasopvarmede bygninger

For integrerede projekter, hvor der indgår forskellige energiarter og/eller delprojekter med forskellige levetider, skal besparelserne opgøres for hver energiart (f.eks. el og naturgas). Inden for hver energiart skal det estimeres, på hvor stor en andel af energibesparelsen, der skal anvendes en prioriteringsfaktor på henholdsvis 0,5, 1 og 1,5 jf. tabel 3. Besparelserne skal dokumenteres efter denne fordeling.

Ved anvendelse af standardværdier fremgår prioriteringsfaktoren af kataloget for standardværdier.

2. Konverteringsfaktorer

Ved konvertering fra en energiart til en anden skal der anvendes de konverteringsfaktorer, som fremgår af tabel 4.

Tabel 4: Konverteringsfaktorer ved konvertering mellem energiarter

Konvertering		Faktor der ganges på:	
Fra	Til	Den energi- mængde, der konverteres fra	Den energi- mængde, der konverteres til
- El	- Fjernvarme - Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	2,5	1,0
- El	- Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) - Biomasse	1,0	1,0
- Fjernvarme - Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) - Biomasse	- El	1,0	2,5
- Fjernvarme	- Kvotebelagte brændsler	1,0	1,0
- Fjernvarme	- Ikke-kvotebelagte brændsler - Biomasse	0,8	1,0
- Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	- El	1,0	1,0
- Ikke-kvotebelagte brændsler - Biomasse	- Fjernvarme	1,0	0,8
- Kvotebelagte brændsler	- Fjernvarme	1,0	1,0
- Kvotebelagte brændsler - Ikke kvotebelagte brændsler - Biomasse	- Kvotebelagte brændsler - Ikke kvotebelagte brændsler - Biomasse	1,0	1,0

Note: Biomasse omfatter biomasseanvendelse hos den enkelte forbruger, og ikke forbrug af biomasse i fjernvarme- og elproduktionen.

I forbindelse med konvertering fra ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas og kul) til andre forsyningsformer, herunder også et andet ikke-kvotebelagt brændsel, som har en levetid på mere end 15 år, skal både faktorerne i tabel 4 og tabel 2 (herunder tabel 3) anvendes i forbindelse med konverteringsprojekter. Ved sådanne konverteringer skal den direkte effekt således i henhold til tabel 2 ganges med faktor 1,5. Ved alle øvrige konverteringer skal der i henhold til tabel 2 ganges med faktor 1,0. Faktorerne er indregnet i standardværdierne.

Bilag 6: Opgørelsesmetoder

Generelt er det målsætningen, at indsatsen – under hensyntagen til de økonomiske muligheder – skal fremme anvendelsen af den bedst tilgængelige teknologi. Det gælder både ved opgørelse på baggrund af standardværdier og ved specifik opgørelse.

1. Opgørelse på baggrund af standardværdier

Opgørelse på baggrund af standardværdier anvendes særligt ved mindre, standardiserede aktiviteter. Sådanne besparelser vil typisk findes i boliger og andre (mindre) bygninger.

Ved opgørelse på baggrund af standardværdier anvendes værdierne fra standardværdikataloget for energibesparelser. Opgørelsen af energibesparelsen sker ved en simpel multiplikation af standardværdien med antal enheder relevant for det konkrete projekt – eksempelvis antal isolerede kvadratmeter.

Hvis der i standardværdikataloget er angivet en prioriteringsfaktor for besparelsen, skal den anførte prioriteringsfaktor anvendes på den beregnede besparelse. Konverteringsfaktorer, som beskrevet i bilag 5, tabel 3, er indregnet i standardværdierne.

For at en standardværdi kan anvendes skal de generelle forudsætninger, der er beskrevet i standardværdikataloget, herunder forudsætningerne om ”før”-situationen, være opfyldt. Derudover skal der ved anvendelse af standardværdier tages højde for de specifikke begrænsninger for anvendelse af de enkelte værdier, der ligeledes er angivet i standardværdikataloget.

Hvis der anvendes flere forskellige standardværdier til samme projekt, findes den samlede energibesparelse ved at lægge energibesparelserne opgjort for de enkelte standardværdier sammen. Der skal ikke kompenseres for eventuelle overlap, som det er tilfældet ved en specifik opgørelse.

I det omfang der findes en standardværdi for en given besparelse, skal denne anvendes. Opgørelsen i energimærkningen af bygninger af effekten af forskellige tiltag kan således ikke anvendes med mindre de svarer til standardværdierne. Hvis standardværdien er nul kan der således ikke medregnes en energibesparelse inden for det pågældende område, og der kan heller ikke anvendes en specifik opgørelse.

2. Opgørelse på baggrund af specifik opgørelse

Specifik opgørelse anvendes på specifikke tiltag eller samlede løsninger, hvor der ikke er fastsat en standardværdi, typisk ved større og/eller integrerede projekter i erhvervsvirksomheder eller offentlige institutioner.

Hvis der skal anvendes specifik opgørelse til en del af et projekt, skal hele projektet opgøres specifikt, herunder også effekten af initiativer, hvor der findes standardværdier. Ved

specifik opgørelse af effekten af et integreret projekt, som består af forskellige delprojekter, skal der tages hensyn til evt. overlap mellem effekten af de forskellige delprojekter. Besparelser inden for teknologier, hvor standardværdien er nul kan ikke medregnes.

En specifik opgørelse skal gennemføres for en repræsentativ og sammenlignelig produktionsperiode og skal som minimum indeholde:

- En opgørelse af energiforbruget før gennemførelse af tiltaget – *referencen*
- En opgørelse af energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget, samt
- Opgørelse af tiltagets effekt udtrykt ved den samlede energibesparelse i tiltagets første driftsår efter gennemførelse. Der skal korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen og produktionssammensætning mv.

Opgørelse af energiforbruget før og efter gennemførelse af energibesparelsen og dermed tiltagets effekt skal baseres på konkrete målinger, besparelser på hovedmåleren, fakturaer fra energiselskaber og/eller tekniske beregninger. Hvis der er ændringer i produktionsvolumen og -sammensætning samt driftstider, skal der korrigeres herfor. Hvis energisparetiltaget omfatter besparelser inden for flere energikilder, skal referencen og besparelsen opgøres for hver energikilde. Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.

I forbindelse med en specifik opgørelse kan energimærkningen af bygninger kun anvendes som grundlag, hvis effektopgørelsen heri lever op til kravene i denne aftale.

Detaljeringsgraden af den specifikke opgørelse skal tilpasses det konkrete projekt. Jo større projektet er, desto større er kravene til opgørelsen. Som det fremgår ovenfor, er der ikke et generelt krav om måling af forbrug før og efter.

2.1 Specifik opgørelse ved etablering af nyanlæg og nye bygninger

I forbindelse med etablering af nyanlæg, herunder helt nye produktionssteder, nye produktionslinjer mv., kan der kun medregnes en energibesparelse, hvis selskabernes involvering betyder, at der vælges løsninger, som er mere energieffektive end dem, der normalt ville blive anvendt i Danmark dvs. anlæg, som er bedre end "*dagens standard*". Dokumentationen skal beskrive, hvordan "*dagens standard*" er fastlagt.

Ved opgørelse af energiforbruget efter tiltagets gennemførelse skal der enten anvendes konkret måling af energiforbruget i det første driftsår efter gennemførelse eller det forventede energiforbrug i det første driftsår baseret på tekniske data fra leverandører, uafhængige sagkyndige eller lign. Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.

I forbindelse med etablering af nye bygninger kan der kun medregnes en energibesparelse, hvis selskabernes involvering betyder, at den nye bygning har et lavere beregnet energiforbrug end de gældende minimumskrav i Bygningsreglementet eller kommunale minimumskrav fastsat i lokalplanen. Besparelsen opgøres som forskellen mellem de gældende minimumskrav og det aktuelle forbrug.

2.2 Specifik opgørelse ved øget produktionsvolumen

Hvis der i forbindelse med gennemførelsen af et energisparetiltag sker en forøgelse af produktionskapaciteten og -volumen i det konkrete anlæg eller den enhed, som energieffektiviseres, skal opgørelsen af tiltagets effekt tage højde for dette.

For det aktuelle produktionsvolumen, som normalt skal opgøres som gennemsnittet over en repræsentativ periode, f.eks. det sidste år, opgøres besparelsen som forskellen mellem energiforbruget med anvendelse af det oprindelige anlæg og energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget.

For det produktionsvolumen, som ligger udover det aktuelle produktionsvolumen, opgøres besparelsen i henhold til reglerne for nyanlæg, dvs. at der kun kan medregnes den besparelse, som ligger ud over ”*dagens standard*” for nye anlæg.

2.3 Specifik opgørelse ved nedlæggelse og sammenlægning af produktionssteder og -anlæg

En energibesparelse, som følger af nedlæggelse af et energiforbrugende anlæg eller ophør af en energiforbrugende aktivitet kan ikke i sig selv medregnes efter denne ordning. Ved sammenlægning af produktionssteder/-enheder, kan der alene medregnes en energibesparelse i det omfang, der samtidig gennemføres energieffektiviserende tiltag i den virksomhed/enhed, hvortil produktionen overflyttes udover selve ændringen i produktionen. Besparelsen opgøres efter reglerne for specifik opgørelse ved øget produktionsvolumen. Der kan ikke medregnes en energibesparelse i den virksomhed/enhed, hvorfra produktionen flyttes eller nedlukkes.

3. Energibesparelse ved vedligeholdelse

En energibesparelse, som følger af erstatning af nedbrudte anlæg kan medregnes efter denne ordning, såfremt energibesparelsen er opgjort efter principperne for nedbrudte anlæg udarbejdet af teknisk arbejdsgruppe.

I forbindelse med løbende vedligeholdelse af eksisterende anlæg og udstyr kan der alene medregnes en besparelse, hvis vedligeholdelsen medfører en forbedring af energieffektiviteten af anlægget udover det niveau, der må forventes ved en normal vedligeholdelse. Det betyder, at der ikke kan medregnes besparelser ved almindelig vedligeholdelse. Liste over almindelige vedligeholdelse, der ikke kan medregnes under denne ordning er udarbejdet af teknisk arbejdsgruppe.

4. Opgørelse af effekt af markedspåvirkning

I det omfang net- og distributionsselskaberne gennemfører specifikke aktiviteter, som f.eks. kampagner eller frivillige aftaler, der på et givet område påvirker markedsudviklingen i retning af mere energieffektive produkter og løsninger (som f.eks. energiledelse, in-

telligente målere mv.) kan dokumenterede energibesparelser ved sådanne aktiviteter indberettes.

Opgørelsen af en selvstændig effekt af markedspåvirkning kan kun anvendes, hvis det ikke er muligt at foretage en opgørelse på baggrund af standardværdier. Hvis der f.eks. i forbindelse med en tilskudsordning foreligger oplysninger om den konkrete slutforbruger, bør besparelsen som hovedregel opgøres via standardværdi.

Der skal i opgørelsen af energibesparelserne ved nævnte aktiviteter, tages hensyn til overlap og dobbelttælling til andre aktiviteter og aktører. Besparelserne ved denne type af aktiviteter skal endvidere opgøres under hensyntagen til det samlede marked for de pågældende tekniske ændringer/apparater.

Besparelsen i forbindelse med markedspåvirkning skal opgøres i forhold til en baseline, der afspejler den forventede udvikling i fx energiforbrug i den pågældende målgruppe eller salget af det pågældende produkt uden selskabets specifikke indsats. På områder, hvor det er besluttet at indføre effektivitetskrav (Eco-design mv.), kan der alene medregnes en effekt, som ligger herudover.

Der kan ikke medregnes effekter af selvstændige informationskampagner eller af selvstændig adfærdspåvirkning, hvis ikke denne bunder i specifikke løsninger overfor den enkelte slutbruger.

Den tekniske arbejdsgruppe godkender nærmere regler for opgørelse af effekten af markedspåvirkning, herunder evt. regler for specifikke indsatsområder.

5. Opgørelse af energioptimering af fjernvarmeledningsnet

I det omfang energispareforpligtelsen medvirker til at øge energioptimering af fjernvarmeledningsnettet kan et energiselskab medregne en energibesparelse i henhold til nedenstående regler. Energioptimeringen kan omfatte optimering/forbedring af net og rør, optimering af pumper, ventiler og andet udstyr, samt optimering af tryk og temperatur.

I forbindelse med opgørelse af energibesparelser i ledningsnet skelnes mellem følgende to alternativer hvad angår rørene:

1. *Teknisk udtjent*: Ved reovering af ledningsnettet mv., som gennemføres fordi ledningsnettet er ”teknisk udtjent” eller som af andre grunde reoveres eller udskiftes, kan der medregnes en besparelse, hvis der vælges løsninger, som er bedre end ”dagens standard” for nye net. Dagens standard er for fjernvarmerør defineret i et dokument, som er tilgængelig på Energistyrelsens og Dansk Fjernvarmes hjemmeside.

Ved vurdering af om et net er teknisk udtjent, skal varmetabet og samtlige parametre for hvad der kan ældes i et rørsystem, både hvad angår medierør, isolering og kapperør vurderes, herunder også installerede muffesystemer og lægningsforhold. Ledningsnet, hvor rørene er ældre end 40 år, regnes altid som teknisk udtjente, og dermed skal besparelsen opgøres efter denne metode (alternativ 1).

Dokumentationen af projekter opgjort efter alternativ 1 skal indeholde oplysninger om fysisk placering, rørlængder, rørdimensioner, og skal beskrive hvordan den valgte løsning afviger fra og er bedre end dagens standard.

2. *Ikke teknisk udtjent:* Ved energioptimering af ledningsnet, som må forventes at ville kunne holde i flere år endnu uden ekstraordinære udgifter til vedligeholdelse, nettab mv., dvs. at nettet ikke er teknisk udtjent, kan den fulde besparelse medregnes i forbindelse med optimering. Besparelsen skal beregnes på grundlag for den eksisterende lednings isoleringsevne ved idriftsættelsen og data for det nye net.

Ledningsnet, hvor rørene er ældre end 40 år, regnes altid som teknisk udtjente, og dermed skal besparelsen opgøres efter alternativ 1.

Dokumentationen af projekter opgjort efter alternativ 2 skal indeholde en beskrivelse af "før" situationen, herunder fysisk placering, rørlængder, rørdimensioner, isoleringsevne ved idriftsættelsen og en vurdering af om nettet er teknisk udtjent, og af "efter" situationen. Dokumentationen skal også beskrive, hvordan energispareindsatsen har medvirket til projektets realisering.

Besparelsen af et projekt skal – både ved alternativ 1 og alternativ 2 - opgøres ved en beregning. Der kan ikke anvendes målte data. Besparelserne opgøres pr. projekt. Det vil sige, at en samlet årlig opgørelse, som viser, hvad der samlet er opnået af energibesparelser ved arbejde i ledningsnet, ikke vil kunne godkendes som en energibesparelse under denne aftale.

Bilag 7: Dokumentationskrav

1. Generelle regler for dokumentation af realiserede energibesparelser

De generelle regler for dokumentation i pkt. 1.1-1.5 skal være opfyldt ved alle typer af aktiviteter, der fører til indberetning af energibesparelser med undtagelse af markedspåvirkning.

1.1 Identifikation af besparelsen samt involverede parter

Dokumentationen skal indeholde en retvisende projekttitel eller beskrivelse af det eller de konkrete tiltag, der har medført den indberettede energibesparelse således, at det enkelte energisparetiltag entydigt kan identificeres.

Dokumentationen skal indeholde identifikation af alle involverede aktører, herunder slutbrugeren hvor besparelsen er gennemført. Slutbrugeren skal kunne entydigt identificeres via navn/firmanavn, adresse hvor tiltaget er gennemført og, hvor det er nødvendigt for entydig identifikation, også CVR nummer eller BBR nummer.

Dokumentationen skal indeholde oplysninger om, hvilken type involvering net- og distributionsselskabet har haft i det konkrete tiltag (tilskud, rådgivning eller andet).

1.2 Dokumentation af ubrudt aftalekæde

Net- og distributionsselskabet skal sikre, at der foreligger dokumentation af en ubrudt aftalekæde fra et net- og distributionsselskab til den eller de slutbruger/-e, hvor besparelsen er gennemført jf. bilag 3. Aftalen skal sikre, at kunden er bekendt med, at indberetningsretten direkte eller via den aktør, der agerer på deres vegne, er videregivet til et net- og distributionsselskab, og dermed ikke kan overdrages til andre. Der skal være en ubrudt aftalekæde fra slutbrugeren til et net- eller distributionsselskab forud for påbegyndelse af realisering af besparelsen. Kravene til en sådan aftale er nærmere beskrevet i bilag 3.

1.3 Dokumentation af tidspunkt for realisering

Net- og distributionsselskabet skal kunne dokumentere, at realiseringen af besparelserne ikke var påbegyndt forud for selskabets involvering. Dokumentation kan bestå af dateret aftale mellem et net- og distributionsselskab og slutbrugeren om overdragelse af energibesparelsen eller f.eks. anden aftale, faktura el.lign., der angiver dato for påbegyndelse af realisering, og som kan sammenholdes med tidspunktet for selskabets involvering. Indgåelse af bindende aftale om køb af udstyr mv. eller bindende aftale om igangsættelse af projektet opfattes som en påbegyndelse af realiseringen.

1.4 Dokumentation af realisering af besparelsen

En energibesparelse kan ikke indberettes, før den er realiseret og dokumenteret. Net- og distributionsselskabet skal dokumentere realiseringen af energibesparelsen, herunder tids-

punktet for realiseringen. Dokumentationen kan bestå af en bekræftelse fra slutbruger på, at energibesparelserne er realiseret eller kopi af faktura for gennemført arbejde.

1.5 Omkostninger i forbindelse med erhvervelsen af retten til at indberette energibesparelsen

Dokumentationen af den enkelte besparelse skal enten direkte eller indirekte f.eks. gennem henvisninger til aktøraftaler mv. indeholde oplysninger om netselskabernes omkostninger til erhvervelse af retten til at indberette energibesparelserne.

2. Dokumentation af realiserede energibesparelser ved specifik opgørelse

Udover de ovenstående dokumentationskrav i pkt. 1 skal dokumentationen ved specifikt opgjorte besparelser indeholde følgende:

2.1 Beskrivelse af relevante tekniske elementer

Dokumentationen skal indeholde en beskrivelse af de relevante tekniske elementer i tiltaget. Beskrivelsen skal, på en måde, der er forståelig og gennemskuelig for udenforstående tredjepart, redegøre for de aktiviteter, der fører til energibesparelsen, herunder hvilke ændringer, udskiftninger og/eller installationer, der implementeres.

2.2 Dokumentation for opgørelse af energibesparelsen

Net- og distributionsselskabet skal kunne dokumentere alle beregninger, målinger og andre forhold vedrørende opgørelsen af den konkrete energibesparelse jf. bilag 6 herunder:

- Opgørelse af energiforbruget før gennemførelse af tiltaget – *referencen*
- Opgørelse af energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget, samt
- Opgørelse af tiltagets effekt udtrykt ved den samlede energibesparelse i tiltagets første driftsår efter gennemførelse. Der skal korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen og produktionssammensætning mv.
- Anvendte forudsætninger (driftstider, produktionsændringer, mærkeeffekter m.m.)
- Projektets simple tilbagebetalingstid, udtrykt som forholdet mellem investeringen (fratrasket tilskud) og værdien af første års energibesparelse. Investering og energipriser skal på forlangende kunne dokumenteres med tilbud/faktura. Ikke dokumenterede omkostninger må ikke overstige 10 pct. af den samlede investering. Dokumentation kan udgøres af slutbrugers beslutningsgrundlag for gennemførelse af det konkrete projekt
- Energiart
- Prioriterings-/konverteringsfaktor

2.3 Standardskabelon for dokumentation ved specifik opgørelse

Energistyrelsen udarbejder i samarbejde med den tekniske arbejdsgruppe en vejledende standardskabelon for dokumentationskravene for energibesparelser, der indberettes efter specifik opgørelse. Standardskabelonen vil indeholde alle de elementer, der som minimum

skal indgå i dokumentationen, og den kan anvendes som dokumentation ved alle besparelser, der opgøres specifikt..

3. Dokumentation af realiserede energibesparelser ved anvendelse af standardværdier

Dokumentationen for brug af standardværdier skal, udover kravene i pkt. 1.1-1.5, indeholde følgende:

- Identifikation af anvendt/-e standardværdi/-er, herunder beskrivelse af hvordan "før" situationen er fastlagt.
- Beregning af besparelsen – antal enheder ganget med den anvendte standardværdi, (standardværdinummer, år)
- Energiart
- Prioriteringsfaktor

3.1 Standardskabelon for dokumentation ved anvendelse af standardværdier

Energistyrelsen udarbejder i samarbejde med den tekniske arbejdsgruppe en vejledende standardskabelon for dokumentationskravene for energibesparelse, der indberettes efter anvendelse af standardværdier. Standardskabelonen vil indeholde alle de elementer, som skal indgå i dokumentationen, og den kan anvendes som dokumentation ved alle besparelser, der opgøres efter standardværdier.

4. Dokumentation for energibesparelser ved markedspåvirkning

Dokumentation af aktiviteter, som vedrører markedspåvirkning, skal ske i henhold til retningslinjer udformet af den tekniske arbejdsgruppe og skal indeholde følgende:

- Identifikation af energibesparelsen og hvor den er gennemført
- Beskrivelse af de aktiviteter der fører til besparelsen, herunder de involverede parter, tidsrummet for aktiviteten mv.
- Beskrivelse af baseline
- Opgørelsen af energibesparelsen, herunder undersøgelsen der ligger til grund for dokumentationen af energibesparelsen herunder salgstal og operatør, samt
  - Prioriterings-/konverteringsfaktorer
  - Energiart
- Netselskabernes omkostninger til erhvervelse af retten til at indberette energibesparelserne

Der skal endvidere foreligge dokumentation for gennemført kundeundersøgelse, der dokumenterer, at aktiviteten er gennemført, og at den har ført til en energibesparelse.

Da der er tale om markedspåvirkning, skal der ikke foreligge en underskrift fra kunden.

5. Opbevaring af dokumentation

Dokumentationen for realiserede energibesparelser skal være skriftlig (evt. elektronisk) og skal opbevares i 5 år. Dokumentationen skal til en hver tid være tilgængelig for det net- og distributionsselskab, som har indberettet den konkrete besparelse og for uvildig kontrol og stikprøver.

Bilag 8: Indberetning i henhold til aftalen

1. Indberetning af realiserede energibesparelser

Brancherne skal jf. afsnit 12 i aftalen årligt indberette følgende data om de realiserede energibesparelser til Energistyrelsen.

Skema 1: Realiserede besparelser opdelt på sektorer og energiarter

	TJ	Fjernvarme	Naturgas	Olie	El	Kul mv	Biomasse	Øvrige	Total
1	Husholdninger								
	Specifik opgørelse								
	Standardværdier								
	Markedspåvirkning								
2	Offentlig sektor								
	Specifik opgørelse								
	Standardværdier								
	Markedspåvirkning								
3	Produktionserhverv								
	Specifik opgørelse								
	Standardværdier								
	Markedspåvirkning								
4	Handel og service								
	Specifik opgørelse								
	Standardværdier								
	Markedspåvirkning								
5	Kollektiv sol								
6	Ledningsoptimeringer								
7	Transport								
8	Konverteringer								
	Husholdninger								
	Offentlig sektor								
	Produktionserhverv								
	Handel og service								
9	Korrektioner (+ og - fra sidste år)								
	Total								

Skema 1 skal indeholde alle de indberettede realiserede energibesparelser, og tallet i nederste højre felt er således det samlede tal som bruges i forbindelse med målopfyldelse mv.

- Linje 1-4 skal indeholde de besparelser, som fremgår af skema 2 og 3.
- Besparelser i forbindelse med kollektiv sol og optimering af ledningsnettet (Ledningsoptimering) skal fremgå af henholdsvis linje 5 og 6.

- Alle besparelser inden for transport jf. pkt. 5 i bilag 1 skal anføres i linje 7, og alene her. Ved konverteringer inden for transportområdet anføres besparelsen under den energiart, der blev anvendt inden konverteringen.
- Alle besparelser i forbindelse med konvertering uden for transportområdet, jf. skema 4, skal anføres i linje 8, og alene her, og besparelsen anføres under den fortrængte energiart. F.eks. ved en "olie til gas" konvertering placeres besparelsen i linje 8 og på energiarten "Olie".
- I linje 9 rapporteres korrektion i forhold til tidligere indberetninger. Hvis der tidligere er indberettet for meget, lægges det ind som negative korrektioner.

Skema 2: Realiserede energibesparelser opdelt på teknologier/områder og opgørelsesmetoder

Slutanvendelse/TJ	Husholdninger			Offentlig sektor			Produktionserhverv			Handel og service			Total
	Standard-værdi	Specifik opgørelse	Markeds-påvirkning	Standard-værdi	Specifik opgørelse	Markeds-påvirkning	Standard-værdi	Specifik opgørelse	Markeds-påvirkning	Standard-værdi	Specifik opgørelse	Markeds-påvirkning	
	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	I alt	
Klimaskærm													
Vinduer													
Kedler													
Elvarme – Rumvarme													
Varmeanlæg													
Ventilation													
Belysning													
Procesudstyr													
Køling													
Trykluft													
Pumper													
Elmotorer- og transmission til intern transport													
Mindre energiforbrugende apparater													
Øvrige													
Total													

Skema 2 skal indeholde en fordeling af alle de besparelser, som indgår i linje 1-4 i skema 1

Skema 3: Realiserede besparelser inden for hver energiart opdelt efter levetid og område (prioriteringsfaktorer).

TJ	Prioriteringsfaktor		
	0,5	1	1,5
Fjernvarme			
El og individuel biomasse			
Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)			
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)			

Skema 3 skal indeholde alle de besparelser, som fremgår af linje 1-4 i skema 1

Skema 4: Realiserede besparelser ved konvertering

Fra	Til	TJ
El	Fjernvarme, Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	
El	Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) Biomasse	
Fjernvarme Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) Biomasse	El	
Fjernvarme	Kvotebelagte brændsler	
Fjernvarme	Ikke-kvotebelagte brændsler Biomasse	
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	El	
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) Biomasse	Fjernvarme,	
Kvotebelagte brændsler	Fjernvarme	
Kvotebelagte brændsler	Kvotebelagte brændsler	
Ikke-kvotebelagte brændsler	Ikke-kvotebelagte brændsler	
Biomasse	Biomasse	
Total		

Skema 4 skal indeholde alle besparelser i forbindelse med konvertering fra en energiform til en anden, og totalen skal svare til totalen i linje 8 i skema 1.

Skemaerne findes på Energistyrelsens hjemmeside i en excel-version.

2. Indberetning af omkostninger

Alle selskaber skal i henhold til afsnit 14 og bilag 10 indberette de omkostninger, som fremgår af skema 5 til Energitilsynet/Energistyrelsen.

Skema 5: Det enkelte selskabs omkostninger

		Omkostninger (1000 kr.)
1.	Samlede omkostninger til opnåelse af de indberettede energibesparelser, jf. skema 1	
2.	Heraf omkostninger til administration	
3.	Øvrige omkostninger (1 minus 2)	

Brancherne skal i henhold til afsnit 14 og pkt. 2 b) i bilag 10 årligt indberette en fordeling af branchens omkostninger i henhold til skema 6 til Energistyrelsen.

Skema 6: Fordeling af branchens omkostninger

		%
1.	Net- eller distributionsselskabernes samlede omkostninger	100 %
2.	Andel der går til administration	
3.	Andel, der går til eksterne aktører via direkte aftaler mellem et net- og distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber	
4.	Andel, der går til tilskud direkte til slutkunden fra et net- og distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber	
5.	Andel, der går til køb af realiserede energibesparelser hos et andet net- og distributionsselskab	
6.	Andel, der går til realisering i et net- og distributionsselskab og til aftaler med koncernforbundne selskaber (pkt. 1 minus pkt. 2, 3, 4 og 5)	

3. Indberetning af gennemførte audits

Brancherne skal i henhold til bilag 9, pkt. 2 årligt indberette til Energistyrelsen om de enkelte selskaber i et kalenderår har gennemført intern eller ekstern audit. Indberetningen skal ske samtidig med indberetning af branchens indberetning af de realiserede energibesparelser, dvs. senest den 1. marts.

Skema 7: Det enkelte selskabs gennemførelse af audits

(Sæt kryds hvis gennemført)	Intern audit	Ekstern audit
Selskabets navn		

4. Indberetning af afsluttede men ikke overdragede energibesparelser

I henhold til bilag 3, pkt. 12, b. skal de enkelte brancher indberette til Energistyrelsen, hvor mange besparelser der er afsluttet, men ikke overdraget. Denne indberetning skal ske

samtidig med indberetning af branchens indberetning af de realiserede energibesparelser, dvs. senest den 1. marts.

Skema 8: Afsluttede men ikke overdragede energibesparelser

Branche	Ikke overdragede besparelser TJ

Bilag 9: Kvalitetssikring

1. Indhold af kvalitetssikring

Selskaberne skal etablere en kvalitetssikring, der sikrer, at dokumentationen er retvisende og opfylder de fastsatte krav.

Det står selskabet frit at vælge udformningen af kvalitetssikringen, men det skal som minimum have fokus på at:

- Størrelsen af energibesparelsen er opgjort efter de gældende regler, og at der ved specifikke opgørelser er en fagligt velbegrundet opgørelse.
- Energibesparelserne er gennemført i det omfattede forbrug og kan defineres som en energibesparelse i aftalens forstand.
- Selskabet har været involveret direkte, finansielt eller gennem tredje part, før besparelsen er realiseret.
- Selskabet har opnået indberetningsretten.
- Energibesparelserne er realiseret og korrekt dokumenteret.
- Energibesparelserne er indberettet korrekt.
- Dokumentationen af hele aftalekæden fra slutbruger, hvor besparelsen er gennemført, til netselskab via den eller de aktører/underleverandører der på vegne af netselskabet har realiseret energibesparelsen.
- Aktører, der agerer på netselskabet vegne, efterlever aftalens krav.
- Eventuelle fejl i forbindelse med enkeltstager eller det pågældende selskabs procedurer, som led i opfyldelsen af aftalen og bekendtgørelsen, korrigeres.

Ved anvendelse af eksterne aktører, forbrugernes selvregistrering på hjemmesider, tilskud mv. skal der særligt være fokus på, om såvel ”før” som ”efter” situationen er opgjort korrekt. For at sikre dette bør selskabet i nødvendigt omfang gennemføre stikprøver for at kontrollere, at de indberettede forhold svarer til virkeligheden.

2. Intern og ekstern audit

Som led i kvalitetssikringen skal selskabet årligt gennemføre en audit med henblik på at sikre og eftervise, at de indberettede besparelser er realiseret og dokumenteret i overensstemmelse med aftalen og bekendtgørelsen.

Hvert andet år gennemføres auditten internt af selskabet selv og hvert andet år eksternt af en uafhængig auditor. Den eksterne audit skal gennemføres af en person/virksomhed, som er uafhængig af net- og distributionsselskabet, og som har gennemgået et grundkursus i auditering samt har erfaring med gennemførelse af minimum 2 audits sammen med en erfarne auditør.

Selskabet skal dokumentere, at såvel den interne som den eksterne audit er gennemført, herunder hvor mange og hvilke sager, der er udtrykket. Denne dokumentation skal opbe-

vares i 5 år. I forbindelse med de årlige indberetninger skal selskaberne indberette, hvorvidt der er gennemført intern eller ekstern audit det pågældende år.

3. Stikprøve

Med henblik på at kontrollere om selskaberne lever op til kravene i aftalen samt bekendtgørelsen gennemfører Energistyrelsen én gang årligt en uvildig stikprøve på tværs af alle involverede net- og distributionsselskaber. Stikprøven vil omfatte alle mellemlidende fra det indberettende selskab frem til slutbrugeren, hvor besparelsen er gennemført.

4. Verifikationsenhed

Der etableres en verifikationsenhed med henblik på at give selskaber, der varetager energispareforpligtelsen mulighed for at få forhåndsgodkendt opgørelsesmetoder og verificeret projekter.

Teknisk arbejdsgruppe udpeger verifikationsenheden. Der sikres den fornødne indsigt i tekniske forhold og i energispareaftalen. Det kunne eksempelvis være blandt de tekniske eksperter, der anvendes i forbindelse med aftaleordningen for energitunge virksomheder.

Det er frivilligt om selskaberne ønsker at gøre brug af verifikationsmuligheden. Omkostningerne til verifikation af den konkrete sag afholdes af selskabet/aktøren.

Verifikationsenheden tænkes dels anvendt i forbindelse med fastlæggelse af metode til dokumentation af et projekt forud for igangsættelse af projektet og dels i forbindelse med verifikation af den endelige dokumentation af et gennemført projekt. Som led heri kan verifikationsenheden bl.a. tage stilling til konkrete forudsætninger om ”dagens standard”, produktionsudvidelse og nyanlæg, vedligeholdelse mv.

Verifikationsenhedens afgørelser om den valgte metode til dokumentation og størrelsen af de realiserede besparelser af et specifikt projekt kan ikke efterfølgende omgøres i forbindelse med eksempelvis audit, stikprøve mv.

Alle verifikationsenhedens afgørelser indsendes til Energistyrelsen. Afgørelser anvendes i anonymiseret form til at udvide FAQ på Energistyrelsens hjemmeside.

Teknisk arbejdsgruppe udarbejder retningslinjer for verifikationsenheden.

Bilag 10: Fastsættelse og regulering af net- og distributionsselskabernes omkostninger

1. Regulering af elnet- og gasdistributionsselskabernes indtægtsrammer

- a) For elnet- og gasdistributionsselskaberne fastsætter Energitilsynet et tillæg til indtægtsrammerne til dækning af nettoomkostningerne ved energispareindsatsen, jf. aftalens pkt. 14.3 og 14.5. Tillægget fastsættes forud som en midlertidig forhøjelse af indtægtsrammerne på baggrund af de gennemsnitlige faktiske omkostninger for den pågældende branche i det forudgående år.
- b) På baggrund af regnskabsoplysninger om de enkelte selskabers omkostninger til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen sker der en efterregulering på selskabsniveau, således at selskaberne får dækket deres faktiske omkostninger. Efterreguleringen indebærer, at såfremt et selskab i et regnskabsår har haft større omkostninger, end forudsat ved fastsættelsen af forhøjelsen af indtægtsrammen for det pågældende år, efterreguleres dette i det nærmest følgende regnskabsår gennem en supplerende forhøjelse af indtægtsrammen for dette år. Såfremt et selskab i et regnskabsår har haft færre omkostninger, end forudsat ved forhøjelsen af indtægtsrammen, tilbageføres beløbet til forbrugerne gennem en midlertidig nedsættelse af forbrugerpriserne i det nærmest følgende regnskabsår
- c) Omkostninger i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes uden for indtægtsrammereguleringens generelle regler om benchmarking og udmøntning af effektivitetskrav.

2. Analyse og regulering af net- og distributionsselskabernes omkostningseffektivitet og markedsmæssighed

- a) Med henblik på gennemsigtighed og omkostningseffektivitet skal net- og distributionsselskaberne årligt indberette deres omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtelserne det foregående år i henhold til aftalen. Ved indberetning skal de enkelte selskabers omkostninger opdeles i henholdsvis omkostninger til administration af aftalen afholdt i det enkelte net- og distributionsselskab og øvrige omkostninger til erhvervelse af indberetningsretten til energibesparelser jf. skema 5 i bilag 8.

Omkostninger til administration af aftalen omfatter alene omkostninger afholdt til dokumentation, kvalitetssikring og indberetning af energibesparelser samt de enkelte branchers samarbejdsorganers omkostninger til administration af denne aftale.

De enkelte elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskaber indberetter årligt, som led i regnskabsaflæggelsen, de afholdte omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtelsen det forudgående år til Energitilsynet i forbindelse med aflæggelse af årsrapport/priseftervisning. (For elnet- og naturgasdistributionsselskaberne sker dette senest den 31. maj. For fjernvarmeselskaberne sker dette senest den 15. september) På baggrund af de indberettede omkostninger udarbejder Energitilsynet årligt en benchmark, der viser de enkelte selskabers samlede omkostninger til opfyldelse af energisparefor-

pligtelsen samt omkostninger per indberettet kWh i det pågældende år. Energitilsynet offentliggør denne benchmark senest 1. november.

Olieselskaberne indberetter årligt senest den 1. september omkostningerne til opfyldelse af energispareforpligtelsen det forudgående år samlet for branchen til Energistyrelsen. Energistyrelsen udarbejder en benchmark for Oliebranchens omkostninger. Energistyrelsen offentliggør en samlet benchmark for alle net- og distributionselskaberne senest 1. november.

- b) De enkelte brancher i denne aftale indberetter senest den 15. september til Energistyrelsen fordelingen af det foregående års omkostninger på forskellige aftaletyper mv. jf. skema 6 i bilag 8.
- c) På baggrund af benchmarkingen af selskabernes omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtelsen, jf. pkt. 14.7 i denne aftale og pkt. 2) ovenfor, kan Energistyrelsen anmode net- og distributionselskaber med omkostninger, der ligger blandt de 5 pct. højeste omkostninger per indberettet kWh, dog altid op til 25 selskaber, om at redegøre for, hvorledes de har sikret omkostningseffektiviteten, herunder deres indsatsområder, metoder, omkostningerne og markedsmæssighed. Energistyrelsen kan også anmode selskaber med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostningerne.
- d) De udvalgte selskaber med høje omkostninger vil blive anmodet om at fremsende en redegørelse til Energistyrelsen omfattende:
- Dokumentation for selskabets omkostninger, herunder fordelingen på omkostningstyper [jf. skema 6 bilag 8].
  - Redegørelse for deres indsatsområder, metoder og baggrunden i øvrigt for omkostningerne ved de opnåede resultater
  - Redegørelse for hvordan de indgåede aftaler er sket på et markedsmæssigt grundlag med hensyn til såvel valg af leverandør som fastsættelse af priserne

På baggrund af redegørelsen foretager Energistyrelsen en samlet vurdering af det pågældende selskabs omkostningseffektivitet, herunder markedsmæssighed. Energistyrelsen kan herefter som tilsynsmyndighed indgå konkrete aftaler med hver enkelt af de berørte virksomheder om at ændre indsatsen fremadrettet. Aftalen udmøntes i en afgørelse inden udgangen af maj i året efter benchmarkingen. Afgørelsen skal efterleves senest pr. 1. januar det følgende år.

I tilfælde, hvor der ikke ved aftale kan etableres grundlag for en ændring af indsatsen, kan Energistyrelsen ved pålæg fastlægge de fremadrettede vilkår for det pågældende selskabs udførelse af energispareindsatsen. Pålægget vil have effekt fra den 1. januar det følgende år.

- e) I forhold til de udvalgte selskaber med lave omkostninger foretager Energistyrelsen en vurdering af selskabets indsats, herunder af deres indsatsområder, de anvendte metoder og anvendelse af eksterne aktører samt af deres opgørelse af omkostningerne.

Energistyrelsen kan på baggrund heraf indgå konkrete aftaler med de berørte selskaber om justering af indsatsen og af opgørelsen af omkostningerne.

- f) Såfremt en net- eller distributionsvirksomhed ikke fuldt ud efterlever en indgået aftale eller et pålæg efter litra d) og e) vil Energistyrelsen ved pålæg fastlægge de fremadrettede vilkår for det pågældende selskabs udførelse af energispareindsatsen. Pålægget vil have effekt fra den 1. januar det følgende år.

Bilag 11: Teknisk arbejdsgruppe

I tilknytning til aftalen etableres der en teknisk arbejdsgruppe med repræsentanter fra aftalens parter.

Arbejdsgruppens hovedopgaver er at medvirke til, at denne aftale overholdes samt løbende at præcisere og fortolke reglerne i denne aftale. Det omfatter særligt følgende opgaver:

- Eventuelle præciseringer af retningslinjerne for selskabernes involvering jf. afsnit 6 og bilag 3.
- Opfølgning af bestemmelserne om markedsorientering og gennemsigtighed, jf. afsnit 7 og bilag 4
- Afklaring af evt. uklarheder i forbindelse med anvendelsen af prioriteringsfaktorerne jf. afsnit 8 og bilag 5.
- Løbende justeringer af opgørelsesmetoderne jf. afsnit 9 og bilag 6, herunder opdateringen af standardværdierne, jf. bilag 12, og udarbejdelse af retningslinjer for opgørelsen af effekten af markedspåvirkning, information mv.
- Opfølgning af kravene om dokumentation, indberetning, og kvalitetssikring, herunder særligt opfølgning af de årlige stikprøver, jf. afsnit 11-13 og bilag 7-9.
- Drøftelserne af rammerne for og indholdet i evalueringen i 2015, jf. afsnit 17 og bilag 13

Gruppen består af op til 2 repræsentanter fra:

- Dansk Energi
- Naturgasselskaberne
- Dansk Fjernvarme og Foreningen Danske Kraftvarmeværker
- Energi- og olieforum

samt repræsentanter fra Energistyrelsen, som varetager formandskabet og sekretariatsfunktioner for arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen udarbejder en forretningsorden, der fastlægger rammerne for gruppens arbejde.

Arbejdsgruppen mødes efter behov og mindst 3 gange årligt.

Bilag 12: Øget additionalitet og fastsættelse af standardværdier

1. Øget additionalitet

I aftalen af 20. november 2009 blev der indarbejdet følgende tiltag for at kompensere for, at additionaliteten ikke er 100 pct. og for at øge additionaliteten:

- Det årlige mål blev øget med ca. 15 pct. fra 5,4 PJ/år, som indgik i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008, til 6,1 PJ/år.
- Der kunne ikke længere medregnes en effekt af en række initiativer, herunder adfærdspåvirkning og informationskampagner, hvor additionaliteten vurderes at være særlig lav.
- Nogle standardværdier blev reduceret med 10-20 pct. for at kompensere for, at en del af de gennemførte tiltag ville være blevet gennemført alligevel.

I denne aftale videreføres og videreudvikles disse tiltag.

2. Fastsættelse af standardværdier

Følgende hensyn indgår ved fastsættelse af standardværdierne:

- a) Generelt skal standardværdierne, for at sikre størst mulige besparelser og for at fremme teknologiudviklingen, fokusere på de bedste fremtidssikrede løsninger – den bedst tilgængelig teknologi – men det skal ske under hensyntagen til rentabilitet mv. således, at det ikke blokerer for gennemførelse af fornuftige besparelser.
- b) Der kan ikke medregnes besparelser af initiativer, hvor levetiden af besparelsen vurderes at være mindre end 1 år.
- c) I forbindelse med en række løsninger, som langt overvejende gennemføres i forbindelse med en naturlig udskiftning, kan der ikke medregnes en besparelse – dvs. at standardværdien sættes til nul.
- d) På andre områder, hvor en stor del af forbedringerne gennemføres i forbindelse med naturlig udskiftning, dvs. typisk efter udløbet af den tekniske levetid, fastsættes standardværdien som forskellen mellem den gennemsnitlige effektivitet af de solgte produkter (gængs teknologi) og effektiviteten af det konkrete produkt. Der kan altså kun medregnes en effekt, hvis der vælges produkter, som er bedre end det gennemsnitlig solgte på realiseringstidspunktet. Hvis der i henhold til dansk eller EU lovgivning er vedtaget effektivitetsstandarder kan disse benyttes som grundlag for fastsættelsen af effektiviteten af det gennemsnitlige solgte produkt. Hvis en del af udskiftningerne er forceret, jf. pkt. e) tages der hensyn hertil ved fastsættelsen af standardværdien.

- e) På områder, hvor der primært er tale om en forceret udskiftning eller en besparelse som ikke forventes gennemført inden for et år uden selskabernes indsats, opgøres standardværdien som forskellen mellem det eksisterende produkt og det nye produkt.
- f) På særligt udvalgte områder, hvor det er oplagt, at der vil blive medregnet besparelser, som ville komme af sig selv, skal standardværdierne justeres herfor. Standardværdierne fastsættes på baggrund af en kvalificeret vurdering af hvilke besparelser, der vil komme af sig selv inden for det aktuelle område.
- g) Standardværdierne for nye oliefyr reduceres med 15 pct.
- h) På nogle områder skal standardværdierne fastsættes ud fra forudsætninger om, at "før" situationen opfylder et vist minimumsniveau af energieffektivitet. F.eks. vil der fremover blive taget udgangspunkt i et vist minimums "før" niveau af isolering af tage/lofter, gulve samt rør og besparelser vil "kun" udgøre forskellen mellem dette "før" niveau og den fremtidige isolering

Den tekniske arbejdsgruppe er ansvarlig for arbejdet med udarbejdelse af standardværdierne, jf. bilag 11. Selskaberne varetager det praktiske arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af standardværdierne og afholder udgifterne i forbindelse hermed. Energistyrelsen godkender standardværdierne.

Med henblik på at sikre retvisende og troværdige standardværdier skal der være åbenhed om standardværdierne og udarbejdelsen af disse. Der skal foreligge dokumentation for standardværdierne. Den tekniske arbejdsgruppe vurderer årligt, om der er grundlag for at justere de forskellige standardværdier, bl.a. i lyset af den teknologiske udvikling. Evt. ændringer træder i kraft per 1. januar og offentliggøres senest den 1. oktober. Ændringerne har kun virkning for den fremtidige indsats.

Bilag 13: Evalueringen af nærværende aftale

1. Tidsplan for evaluering

Primo 2015 afsluttes en uafhængig evaluering af selskabernes besparelsesindsats i henhold til denne aftale. Evalueringen skal således primært have fokus på selskabernes indsats fra den 1. januar 2013, men den kan i specifikke analyser inddrage data fra de foregående perioder.

Evalueringen udbydes primo 2014 således, at arbejdet med evalueringen kan gå i gang medio 2014.

2. Indhold af evalueringen

Evalueringen skal omfatte en vurdering af:

- a. Reglerne og retningslinjerne i denne aftale, herunder af
  - metodefriheden
  - kravene til involvering
  - markedsorienteringen og gennemsigtighed,
  - prioriteringsfaktorer
  - opgørelsesmetoder
  - forholdet til andre initiativer
  - dokumentationskravene, indberetningen og kvalitetssikringen
- b. Organiseringen af indsatsen, herunder
  - hvordan energiselskaberne har tilrettelagt indsatsen inden for rammerne af bestemmelserne i denne aftale, herunder metodefriheden
  - inddragelse af eksterne aktører
  - forbrugernes tilfredshed med ordningen
  - aktørernes tilfredshed med ordningen
- c. Effekter af og omkostningerne ved indsatsen, herunder
  - additionaliteten af indsatsen
  - energiselskabernes omkostninger
  - forbrugernes omkostninger
  - de samfundsøkonomiske omkostninger
- d. Vurdering af sammenhængen mellem metodefrihed, målretning mod bygninger og erhverv, omkostningseffektivitet, markedsorientering og additionalitet

Evalueringen skal i forbindelse med alle disse emner have fokus på, at bestemmelserne i aftalen er hensigtsmæssige, og den skal komme med konkrete forslag til forbedring af reglerne og retningslinjerne i aftalen for den følgende periode.

3. Rammer for gennemførelse af evalueringen

Energistyrelsen er ansvarlig for og finansierer evalueringen. Rammerne for og gennemførelsen af evalueringen, herunder prioriteringen af emnerne i pkt. 1-4 drøftes med selskaberne, som inddrages i en følgegruppe.

Bilag 3

Bekendtgørelse om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder¹⁾

I medfør af § 2 a, § 22, stk. 4, § 70, stk. 2, § 88 og § 90, nr. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016, § 3, § 14, stk. 2, § 37 a, stk. 2, § 50 og § 52, nr. 1, i lov om naturgasforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1331 af 25. november 2013, som ændret ved lov nr. 1498 af 23. december 2014, og § 2 a, § 26 a, nr. 1 og 2, § 28 b, stk. 2, og § 34, stk. 2, i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1307 af 24. november 2014, fastsættes:

Kapitel 1

Formål, anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Net- og distributionsvirksomheder skal i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse fremme realiseringen af omkostningseffektive energibesparelser til gavn for energiforbrugerne og samfundet.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhedernes indsats skal medvirke til at øge den samlede besparelsesindsats og den skal have særlig fokus på realisering af energibesparelser i slutforbruget, som ikke ville være blevet realiseret på nuværende tidspunkt uden virksomhedernes indsats.

Stk. 3. Net- og distributionsvirksomhedernes besparelsesindsats er rettet mod det endelige energiforbrug, dvs. slutforbruget af energi i Danmark inklusiv nettab.

§ 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse på net- og distributionsvirksomheder. Dog finder kapitel 5 alene anvendelse på de net- og distributionsvirksomheder, der ikke er omfattet af aftalen mellem energiselskaberne og klima-, energi- og bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes spareindsats.

§ 3. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Netvirksomhed: En kollektiv elforsyningsvirksomhed, der udøver netvirksomhed med bevilling i medfør af bestemmelserne i kapitel 4 i lov om elforsyning.
- 2) Distributionsvirksomhed: En naturgas- eller varmedistributionsvirksomhed, jf. nr. 10 og 11.
- 3) Energi: Alle former for energiprodukter, brændsel, varme, vedvarende energi, elektricitet og andre former for energi som defineret i artikel 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik.
- 4) Primærenergiforbrug: Indenlandsk bruttoforbrug, bortset fra ikkeenergirelaterede anvendelser
- 5) Endeligt energiforbrug: Al energi leveret til industri, transport, husholdninger, tjenesteydelser og landbrug. Omfatter ikke leverancer til energiomdannelsessektoren og energiindustrien selv.
- 6) Forpligtet part: En energidistributør i detailledet, der er bundet af den nationale ordning for energispareforpligtelser, jf. nr. 1 og 2.
- 7) Deltagende part: En virksomhed eller et offentligt organ, der har forpligtet sig til at nå visse mål i henhold til en frivillig aftale eller er omfattet af et nationalt politisk lovgivningsinstrument
- 8) Energitjeneste: Fysisk gavn, nytteværdi eller gode fremkommet ved at kombinere energi med energieffektiv teknik eller tiltag, der kan omfatte de drifts-, vedligeholdelses- og kontrolaktiviteter, der er

nødvendige for at tilvejebringe tjenesten, som leveres på basis af en kontrakt, og som under normale omstændigheder har vist sig at medføre kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten eller primærenergibesparelser, der kan måles eller anslås.

- 9) Naturgas-distributionsvirksomhed: Enhver fysisk eller juridisk person, der varetager transport af naturgas via lokale eller regionale ledningsnet med henblik på levering til forbrugere, jf. § 6, nr. 2 og 4, i lov om naturgasforsyning.
- 10) Varmedistributionsvirksomhed: En virksomhed, som har til formål at levere energi i form af opvarmet vand, damp eller andre brændbare gasarter end naturgas til forbrugere med henblik på bygnings opvarmning eller forsyning med varmt brugsvand, jf. § 28 a, stk. 2, i lov om varmforsyning.
- 11) Forbruger: En slutforbruger, som aftager og forbruger leveret energi.
- 12) Kollektivt produktionsanlæg: El- og varmeproduktionsanlæg, som leverer energi til et kollektivt forsyningsnet.
- 13) Reduktion af slutenergiforbrug: Forskellen mellem den energimængde, der tilføres slutforbrugeren og den energimængde, der leveres fra slutforbrugeren til eksterne parter, f.eks. i form af overskudsvarme eller el.
- 14) Energiforbrug i transportsektoren: Energiforbrug som anvendes til al vejtransport med indregistrerede køretøjer, togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler m.v. samt luft- og skibsfart. Intern transport indenfor virksomheden, herunder brug af landbrugstraktorer, vandingsmaskiner m.v. er en del af erhvervenes procesenergiforbrug, og det er dermed ikke transport.
- 15) Nettab: Tabene i transmissions- og distributionsnettene, inklusiv tab i transformatorer, pumper, målere, regulatorer m.v. hele vejen fra el- og varmeproduktionsanlæg og gasbehandlingsanlæg til levering til forbrugerne.
- 16) Aktør: En virksomhed, som indgår aftale med en net- eller distributionsvirksomhed om aktiviteter efter kapitel 2 eller om gennemførelse af energispareaktiviteter som nævnt i kapitel 3. En aktør kan være en koncernforbunden virksomhed.
- 17) Sikring af realiseringen af energibesparelser: Net- og distributionsvirksomhedernes gennemførelse eller medvirken til gennemførelse af energibesparelser hos forbrugerne efter bestemmelserne i kapitel 3.
- 18) Anvendelse af kvotebelagte brændsler: Brændselsanvendelse i anlæg og virksomheder, som er omfattet af CO₂-kvoteordningen, jf. lov om CO₂-kvoter. Alt brændselsforbrug til el- og fjernvarmeproduktion regnes som kvotebelagt brændsel. Med ikke-kvotebelagte brændsler menes brændsler, som anvendes i øvrige anlæg og virksomheder.
- 19) Et projekts tilbagebetalingstid: Forholdet mellem investeringen (fratrullet tilskud) og værdien af første års energibesparelse.
- 20) effektiv individuel opvarmning og køling: en forsyningsmulighed inden for individuel opvarmning og køling, som sammenlignet med effektiv fjernvarme og fjernkøling målbart reducerer den tilførsel af ikkevedvarende primærenergi, der er påkrævet for at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse, eller som kræver den samme tilførsel af ikkevedvarende primærenergi men til en lavere pris, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution.
- 21) effektiv opvarmning og køling: en mulighed for opvarmning og køling, som sammenlignet med et grundscenarie, der afspejler en business-as-usual-situation, målbart reducerer den tilførsel af primærenergi, der er påkrævet for på en omkostningseffektiv måde at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse som vurderet i den cost-benefit-analyse, som er omhandlet i direktivet om energieffektivitet, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution.

Stk. 2. Med energispareaktiviteter forstås følgende:

- 1) Aktiviteter som reducerer behovet for tilførsel af energi til slutforbrugeren, herunder:

- a) effektivisering af energianvendelsen i produkter, anlæg, processer og bygninger hos forbrugerne og
  - b) udbredelse af nye energiproducerende anlæg hos forbrugerne, som netto reducerer behovet for levering af energi, herunder lokale vedvarende energi-anlæg som solvarmeanlæg og vindmøller, der er tilsluttet i egen installation. I bygninger, som er tilsluttet fjernvarme, kan der dog ikke medregnes en effekt af lokale solvarmeanlæg. Ved installation af oliefyr kan kun medregnes en energibesparelse i områder, hvor tilslutning til fjernvarme- eller naturgasforsyning ikke er mulig.
- 2) Konkrete afgrænsede initiativer, som medfører energibesparelser inden for transportsektoren. Disse initiativer offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.
  - 3) Initiativer hos forbrugerne, der medfører energibesparelse i forsyningssystemet, såsom øget afkøling af fjernvarmevand på forbrugsstedet.
  - 4) Reduktion af nettabene.
  - 5) Kollektive solvarmeanlæg i forbindelse med fjernvarmeforsyning, som er godkendte og projekterede inden udgangen af 2015 til idriftsættelse senest i 2016.
  - 6) Besparelser i forbindelse med ventilation, belysning, pumper, varmeanlæg og forbrug i administrationsbygninger hos kollektive produktionsanlæg i det omfang dette forbrug afregnes via en forbrugsmålter og således ikke er et internt egetforbrug. Besparelser på selve produktionsanlæggene, herunder kedler, turbiner, gasmotorer, røggasrensning og -køling m.v. med tilknyttet udstyr som f.eks. motorer, reguleringsudstyr m.v. kan ikke medregnes. Energistyrelsen offentliggør en liste over de kollektive produktionsanlæg på Energistyrelsens hjemmeside på www.ens.dk.

Kapitel 2

Information om energibesparelser til forbrugerne, kortlægning af energiforbrug

§ 4. Net- og distributionsvirksomhederne skal varetage de i §§ 5 og 6 nævnte opgaver i deres forsyningsområde.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhederne kan udføre opgaverne selv, i fællesskab med andre net- og distributionsvirksomheder eller ved aftale med andre aktører.

§ 5. Distributionsvirksomhederne skal give oplysning til alle forbruger kategorier i forsyningsområdet om mulighederne for at opnå energibesparelser, herunder ved individuel rådgivning af forbrugerne, generel information, hjemmesider, informationsmateriale, undervisning og anden oplysningsvirksomhed.

Stk. 2. Distributionsvirksomhedernes realisering af energibesparelser, som virksomhederne oplyser om som nævnt i stk. 1, skal ske efter bestemmelserne i kapitel 3.

§ 6. Net- og distributionsvirksomhederne skal kortlægge deres energilevering i deres forsyningsområde fordelt på forbruger kategorier og kategorier af energianvendelse.

Stk. 2. Net- eller distributionsvirksomheden skal offentliggøre informationer om energiforbrug m.v., som fremkommer ved kortlægningen, på en offentligt tilgængelig hjemmeside eller på anden tydelig måde eller meddele disse informationer efter anmodning. I anmodningen skal de informationer, som ønskes meddelt, være identificeret.

Stk. 3. Informationer, som muliggør identificering af energiforbrug hos en enkelt forbruger, må kun offentliggøres eller meddeles som nævnt i stk. 2 efter skriftligt samtykke fra den pågældende. Et sådant samtykke kan til enhver tid tilbagekaldes.

Kapitel 3

Realisering af energibesparelser

§ 7. Net- og distributionsvirksomhederne skal sikre, at der realiseres dokumenterbare energibesparelser i et omfang, der mindst opfylder de i bilag 1 nævnte energibesparelsesmålsætninger.

Stk. 2. Til opfyldelsen af energisparemålsætningerne kan net- og distributionsvirksomhederne medregne energibesparelser, som tilskrives som realiserede af virksomhederne efter § 8, og som opgøres efter § 9.

Stk. 3. Net- og distributionsvirksomhederne skal inden for de fastlagte rammer opfylde deres energibesparelsesforpligtelse så effektivt og billigt som muligt.

Stk. 4. Net- og distributionsvirksomhederne kan sikre realiseringen af energibesparelser inden for alle energiarter i hele landet.

Stk. 5. Net- og distributionsvirksomhederne beslutter, hvilke aktiviteter de vil iværksætte for at realisere energibesparelser. Selskabernes indsats skal dog primært målrettes mod eksisterende bygninger og erhverv.

Stk. 6. Besparelserne skal indberettes det år, hvor realiseringen og dokumentationen af den konkrete energibesparelse er afsluttet. En net- og distributionsvirksomhed kan dog aftale med aktører, som net- eller distributionsvirksomheden har indgået aftale om gennemførelse af energispareaktiviteter med, at overdragelsen af dokumenterede energibesparelser udskydes til det følgende år.

Stk. 7. Ved fastsættelsen af energisparemålene, jf. stk. 1, og opgørelse og indberetning af besparelserne anvendes de i bilag 4 oplyste energiindhold for specifikke brændsler, medmindre andre faktorer fremgår af den danske energistatistik.

§ 8. Realiserede energibesparelser kan tilskrives net- og distributionsvirksomhederne, såfremt de opfylder betingelser i stk. 2-7.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhederne kan tilskrives realiseringen af en energibesparelse, når virksomhederne har gennemført energispareaktiviteter eller har medvirket hertil, f.eks. ved sagkyndig bistand eller ved organisering eller finansiering af aktiviteten, jf. i øvrigt § 10 om indgåelse af aftale om gennemførelsen, på en af følgende måder:

- 1) Konkrete energispareaktiviteter hos en eller flere konkrete forbrugere, jf. stk. 3, som enten kan opgøres specifikt eller efter standardiserede metoder, jf. § 9, stk. 1.
- 2) En specifik markedspåvirkning rettet mod en ubestemt kreds af forbrugere som vil medføre et dokumenteret øget salg af energieffektive produkter og løsninger set i forhold til det forventede salg uden den specifikke markedspåvirkning.

Stk. 3. Hvis energispareaktiviteten retter sig mod en eller flere konkrete forbrugere, skal net- eller distributionsvirksomheden endvidere have indgået aftale om tilskrivning af energibesparelsen som nævnt i stk. 4 inden den fysiske energispareaktivitet påbegyndes eller bindende aftale om igangsætning indgås. Der skal være en ubrudt aftalekæde eventuelt via aktører i flere led fra slutbrugeren til net- og distributionsvirksomheden. Ved alle specifikke opgørelser og andre besparelser større end 20 MWh skal aftalen være skriftlig. Ved øvrige besparelser skal forbrugeren være gjort bekendt med overdragelsen af den konkrete besparelse forud for denne realisering, f.eks. ved daterede pristilbud, ordrebekræftelser el.lign.

Stk. 4. Net- eller distributionsvirksomheden eller en aktør, som har en aftale med en net- eller distributionsvirksomhed, indgår aftalen, som nævnt i stk. 3, med den forbruger, som modtager energispareaktiviteten og helt eller delvis afholder omkostninger ved aktiviteten. Net- eller distributionsvirksomheden kan indgå aftale med en aktør, som således agerer på vegne af net- eller distributionsvirksomheden. En sådan aftale kan indeholde flere led af aktører, men der skal være en ubrudt aftalekæde fra slutforbruger til net- og distributionsvirksomheden forud for realiseringen, jf. stk. 3.

Stk. 5. Net- og distributionselskaber kan tilskrive sig den fulde virkning af de gennemførte energispareaktiviteter, som opgøres efter § 9, i følgende tilfælde, jf. dog stk. 6:

- 1) I forhold til nye bygninger, hvis aktiviteten konkret medvirker til, at en ny bygning har et lavere energiforbrug, end hvad der følger af de gældende krav for den pågældende bygning.
- 2) For øvrige områder, hvor der i lovgivningen er fastsat krav om energieffektivisering, eller hvor en myndighed har indgået aftaler med berørte parter om energieffektivisering.

Stk. 6. I forhold til projekter, der modtager tilskud eller tilsagn om tilskud fra tilskudsordningen for vedvarende energi til proces, jf. lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktions-

processer, kan net- og distributionsselskaberne kun medregne opnåede energibesparelser, i det omfang de på anden måde end ved tilskud udbetalt til slutforbrugeren medvirker til, at de relevante energieffektiviseringer gennemføres, jf. stk. 2-4.

Stk. 7. Net- og distributionsvirksomhederne skal ved indbyrdes aftale sikre, at virkningen af realiserede energibesparelser tilskrives en enkelt net- eller distributionsvirksomhed eller fordeles mellem flere virksomheder efter objektive kriterier. I tilfælde af uenighed herom mellem flere virksomheder skal disse lade en udpeget uvildig opmand afgøre fordelingen.

Stk. 8. Retten til at indrapportere energibesparelser, som er realiseret og dokumenteret efter stk. 1-6, og som således kan tilskrives en given net- eller distributionsvirksomhed, kan efterfølgende, evt. via mellemmand, overdrages fra den pågældende net- eller distributionsvirksomhed til en anden net- eller distributionsvirksomhed.

§ 9. Virkningen af energispareaktiviteter, som ifølge § 8 anses for realiseret af net- og distributionsvirksomhederne, opgøres som nævnt nedenfor:

- 1) Ved en standardiseret aktivitet hos en konkret forbruger opgøres energibesparelsen på grundlag af generelle standardværdier, jf. bilag 5, litra a. Standardværdierne fastsættes af Energistyrelsen efter drøftelse med repræsentanter for net- og distributionsvirksomhederne. Standardværdierne offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk
- 2) Ved en konkret aktivitet hos en konkret forbruger inden for områder, hvor der ikke findes en standardværdi, opgøres energibesparelsen specifikt, jf. bilag 5, litra c.
- 3) Ved specifik markedspåvirkning opgøres energibesparelsen ud fra et dokumenteret øget salg af energieffektive produkter og løsninger set i forhold til det forventede salg uden den specifikke markedspåvirkning, jf. bilag 5, litra d. I det omfang, det er muligt, skal effekten heraf opgøres via standardværdier, jf. nr. 1.
- 4) I forbindelse med aktiviteter, der reducerer nettabene, kan der alene medregnes den besparelse, som fremkommer ved valg af løsninger, som er bedre end dagens standard for nye anlæg, eller ved forbedringer, som ellers ikke ville være gennemført. Besparelserne opgøres specifikt og dokumenteres.

Stk. 2. For energibesparelser, der realiseres fra og med 1. januar 2013, vægtes første-års-besparelsen med de prioriterings- og konverteringsfaktorer, som fremgår af bilag 2.

Stk. 3. Net- og distributionsselskaberne kan ikke i forbindelse med opfyldelse af energispareforpligtelsen yde tilskud til forbrugeren, hvis den simple tilbagebetalingstid for projektet derved bliver mindre end 1 år. Dog kan net- eller distributionsselskaberne yde andet end tilskud udbetalt til forbrugeren i de tilfælde, hvor tilbagebetalingstiden for projektet er mindre end 1 år.

§ 10. En net- eller distributionsvirksomhed, som vil sikre realiseringen af energibesparelser ved aktiviteter som nævnt i stk. 2 og 4, skal indgå aftale med en aktør om, at denne gennemfører aktiviteterne for net- eller distributionsvirksomheden.

Stk. 2. I forbindelse med energispareaktiviteter omfattet af § 3, stk. 2, nr. 1 og 2, i eget forsyningsområde og inden for egen energiart, skal net- eller distributionsvirksomheden indgå aftale som nævnt i stk. 1, hvis virksomheden vil:

- 1) gennemføre konkrete energibesparelsesaktiviteter hos forbrugere, herunder installationsarbejder, energieffektivisering af udstyr og processer m.v. eller
- 2) deltage i salg af energieffektivt udstyr og tilvejebringelse af lån til realisering af energibesparelser.

Stk. 3. Net- og distributionsvirksomhederne kan selv:

- 1) gennemføre aktiviteter omfattet af § 3, stk. 2, nr. 4, i det omfang de realiserer energibesparelser i egne net eller via målere inkl. aflæsnings- og overvågningsudstyr,
- 2) etablere kollektive solvarmeanlæg, jf. § 3, stk. 2, nr. 5, i det omfang det er en del af virksomhedens egen varmeproduktion, og

3) gennemføre besparelser, jf. § 3, stk. 2, nr. 6, i det omfang det sker i forbindelse med egne produktionsanlæg.

Stk. 4. I forbindelse med gennemførelse af energispareaktiviteter efter kapitel 3 af enhver art uden for eget forsyningsområde eller uden for egen energiart, skal net- eller distributionsvirksomheden indgå aftale som nævnt i stk. 1.

Stk. 5. Med henblik på at sikre en markedsorientering og gennemsigtighed skal net- og distributionsvirksomhederne, bl.a. gennem standardkontrakter og synliggørelse af indsatsen, skabe rammer for inddragelse af eksterne aktører i forbindelse med realiseringen af besparelsesindsatsen, således at aktører med konkurrencedygtige tilbud kan bidrage direkte eller indirekte til realiseringen af energibesparelser. Net- og distributionsvirksomhedernes energisparemål, realiserede energibesparelser og disses procentuelle fordeling på sektorer samt virksomhedens omkostninger til opnåelse af besparelserne skal synliggøres over for aktører og forbrugere.

§ 11. Net- og distributionsvirksomhederne skal dokumentere, at energisparemålsætningerne og bestemmelserne om tilskrivning og opgørelse af energibesparelser er opfyldt, jf. §§ 7-9.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhederne skal opbevare dokumentationen i 5 år efter det år, som dokumentationen vedrører.

Stk. 3. Net- og distributionsselskaberne skal gennemføre en kvalitetssikring i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag 3, som skal sikre, at selskabets dokumentation og indberetning, herunder også dokumentationen for besparelser, som er udført af underleverandører eller tredjepart, der agerer på selskabets vegne, er retvisende og opfylder de fastsatte krav. Selskaberne skal 1 gang om året gennemføre en audit af dokumentation, retningslinjer mv. Hvert andet år skal denne audit gennemføres af en uafhængig ekstern part.

Kapitel 4

Samarbejde om energispareaktiviteter mellem net- og distributionsvirksomheder

§ 12. Net- og distributionsvirksomhederne skal samarbejde i fornødent omfang om realiseringen af energibesparelser i medfør af denne bekendtgørelse og aftalen mellem energiselskaberne og klima-, energi- og bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes spareindsats, jf. dog kapitel 5.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomhederne skal udpege samarbejdsorganer for virksomheder inden for hver af energiarterne elektricitet, naturgas og fjernvarme. Virksomhederne kan oprette et fælles samarbejdsorgan for to eller alle energiarter.

Stk. 3. Samarbejdsorganerne skal udføre følgende opgaver:

- 1) Hvert samarbejdsorgan skal hvert år udarbejde en rapport i skemaform med samlet opgørelse af de deltagende virksomheders realiserede energibesparelser på grundlag af dokumentation som nævnt i § 9. Rapporten skal ligeledes indeholde oplysninger om fordelingen af branchens omkostninger, om gennemførte audits, jf. § 11, stk. 3, og om omfanget af besparelser, hvor overdragelsen af besparelserne er udskudt til det følgende år, jf. § 7, stk. 6. Rapporten indsendes til Energistyrelsen. Styrelsen udarbejder efter drøftelse med de berørte organisationer standardskemaer for rapporten med oplysning om frist for indsendelsen.
- 2) Samarbejdsorganerne skal, hvor der vurderes at være behov herfor, i fællesskab aftale principper for tilskrivning og opgørelse af energibesparelser og dokumentation herfor, jf. §§ 8, 9 og 11.

Stk. 4. De net- og distributionsvirksomheder, som deltager i samarbejdsorganet, dækker i fællesskab samarbejdsorganets omkostninger.

Stk. 5. Omkostningerne efter stk. 4 fordeles forholdsvist mellem virksomhederne på grundlag af den enkelte virksomheds levering af energi til forbrug igennem virksomhedens distributionsnet i forhold til den samlede levering inden for pågældende energiart. Et samarbejdsorgan kan dog anvende standardbeløb for

forskellige kategorier af net- og distributionsvirksomheder til dækning af samarbejdsorganets omkostninger som nævnt i stk. 3, nr. 1 og 2.

§ 13. Net- og distributionsvirksomhederne skal deltage i samarbejdsorganets aktiviteter i medfør af bestemmelserne i denne bekendtgørelse, jf. dog kapitel 5, og herunder:

- 1) indberette realiserede energibesparelser som nævnt i kapitel 3 til samarbejdsorganet,
- 2) følge samarbejdsorganets beslutninger om, hvorledes energibesparelser skal opgøres og dokumenteres,
- 3) efter anmodning meddele fornødne oplysninger i øvrigt til samarbejdsorganet til brug for dets virksomhed som nævnt i § 12 og
- 4) betale bidrag til samarbejdsorganet som nævnt i § 12, stk. 4 og 5.

Stk. 2. Hvis en deltagende virksomhed uanset skriftlig påtale fra samarbejdsorganet tilsidesætter sine forpligtelser efter stk. 1 i et væsentligt omfang, underretter samarbejdsorganet Energistyrelsen herom.

Kapitel 5

Forpligtelser for net- og distributionsvirksomheder, som ikke deltager i samarbejde omfattet af kapitel 4, m.v.

§ 14. En net- eller distributionsvirksomhed kan ved meddelelse til samarbejdsorganet afslå at deltage i samarbejdet som nævnt i kapitel 4. Meddelelsen kan gives ved oprettelsen af samarbejdsorganet eller på et senere tidspunkt og med et halvt års varsel.

Stk. 2. Hvis virksomheder, som repræsenterer 75 pct. af leverancen af energi inden for en af energiarterne elektricitet, naturgas eller fjernvarme, ikke deltager i samarbejdet, kan der ikke etableres et samarbejdsorgan, som kan varetage de i § 12 nævnte opgaver for virksomhederne inden for den pågældende energiart.

§ 15. Energistyrelsen træffer afgørelse om, hvorledes net- og distributionsvirksomheder, som ikke deltager i et samarbejde som nævnt i kapitel 4, skal overholde bestemmelserne i kapitel 3 om realisering af energibesparelser. Afgørelsen rettes til net- og distributionsvirksomhederne som nævnt i nr. 1-3:

- 1) Hvis en virksomhed i væsentligt omfang tilsidesætter sine forpligtelser til samarbejde efter § 13, stk. 1, og Energistyrelsen har modtaget underretning herom i henhold til § 13, stk. 2.
- 2) Hvis en enkelt virksomhed ikke deltager i et samarbejde, jf. § 14, stk. 1, rettes afgørelsen til denne virksomhed.
- 3) Hvis der ikke etableres et samarbejdsorgan, jf. § 14, stk. 2, rettes afgørelsen til alle virksomheder inden for den pågældende energiart.

Stk. 2. Hvis afgørelsen retter sig til en enkelt virksomhed, som nævnt i stk. 1, nr. 1, træffer Energistyrelsen afgørelse om, at virksomheden skal:

- 1) sikre realiseringen af en forholdsmæssig del af de i bilag 1 nævnte målsætninger for energibesparelser,
- 2) overholde retningslinjer for virksomhedernes involvering i forbindelse med realisering af energibesparelser, for opgørelsesmetoder og prioriteringsfaktorer, for markedsorientering og gennemsigtighed samt for dokumentation og kvalitetssikring af energispareaktiviteterne,
- 3) udarbejde en rapport hvert år om virksomhedens realiserede energibesparelser og indsende rapporten til Energistyrelsen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 12, stk. 3, nr. 1, og
- 4) efter anmodning meddele fornødne oplysninger til samarbejdsorganet til brug for dets indsamling af data om energibesparelser.

Stk. 3. Hvis afgørelsen rettes til alle virksomheder inden for en af energiarterne elektricitet, fjernvarme eller naturgas, jf. stk. 1, nr. 2, træffer Energistyrelsen afgørelse om, at den enkelte virksomhed skal:

- 1) sikre realiseringen af en forholdsmæssig del af energibesparelsesmålsætningerne og udarbejde og indsende en årlig rapport som nævnt i stk. 2, nr. 1 og 3, og

- 2) samarbejde i fornødent omfang med virksomheder og samarbejdsorganer for de øvrige energiarter om tilskrivning, opgørelse og dokumentation af energibesparelser som nævnt i §§ 8, 9 og 11.

Stk. 4. Den enkelte net- eller distributionsvirksomheds forholdsmæssige andel af de samlede forpligtelser beregnes på grundlag af virksomhedens leverede mængde energi i 2012 i forhold til den samlede leverede mængde energi fra virksomheder inden for pågældende energiart i 2012.

Kapitel 6

Tilsyn og påbud m.v.

§ 16. Energistyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Net- og distributionsvirksomheder og samarbejdsorganer skal efter anmodning meddele Energistyrelsen fornødne oplysninger til dokumentation af forhold, som omfattes af denne bekendtgørelse.

§ 17. Energistyrelsen kan give påbud til en net- eller distributionsvirksomhed om, at virksomheden skal udføre nærmere angivne energispareaktiviteter eller opfylde nærmere angivne betalingsforpligtelser i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse, hvis virksomheden

- 1) overtræder bestemmelserne i kapitel 2 om oplysning og kortlægning,
- 2) tilsidesætter Energistyrelsens afgørelse efter § 15 om, hvilke forpligtelser der påhviler en virksomhed, som ikke deltager i et samarbejde, eller
- 3) i væsentligt omfang tilsidesætter forpligtelser, som påhviler virksomheden som led i deltagelse i et samarbejde efter bestemmelserne i kapitel 4.

Stk. 2. Såfremt der ikke ved aftale kan opnås enighed om sikring af omkostningseffektivitet, jf. § 19, stk. 10, kan Energistyrelsen ved påbud fastlægge de fremadrettede vilkår for det pågældende selskabs udførelse af energispareindsatsen.

§ 18. Energistyrelsen offentliggør sine retningslinjer, som nævnt i § 15, stk. 2, nr. 2, og skemaer til brug for rapporter, som nævnt i § 12, stk. 3, nr. 1, på Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk.

Stk. 2. Retningslinjerne og skemaerne udarbejdes efter forhandling med de berørte organisationer for net- og distributionsvirksomhederne.

Kapitel 7

Økonomi

§ 19. Net- og distributionsvirksomhederne får dækket de faktiske omkostninger til opfyldelse af deres energispareforpligtelser i henhold til denne bekendtgørelse, herunder udgifter i forbindelse med kvalitets sikringen, jf. § 11, stk. 3. Der kan kun medregnes omkostninger i forbindelse med aktiviteter, som er en del af en omkostningseffektiv opfyldelse af besparelsesforpligtelserne.

Stk. 2. I forbindelse med reduktion af tab i egne net, jf. § 3, stk. 2, nr. 3, og § 9, stk. 1, nr. 4, kan der alene medregnes ekstra omkostninger, som er knyttet til valg af løsninger, som er bedre end "dagens standard" for nye anlæg. Ved "dagens standard" forstås den gennemsnitlige energieffektivitet for de anlæg, der installeres det år, hvor de pågældende besparelser realiseres. I det omfang disse ekstra omkostninger ikke kan opgøres, fastsættes de som virksomhedens gennemsnitlige omkostninger for øvrige gennemførte besparelser. Ved etablering af kollektive solvarmeanlæg, jf. § 3, stk. 2, nr. 5, fastsættes energispareomkostningerne som virksomhedens gennemsnitlige omkostninger for øvrige gennemførte besparelser. I tilfælde, hvor virksomheden ikke har gennemført andre besparelsetiltag i det pågældende år og derfor ikke kan opgøre de gennemsnitlige omkostninger for øvrige besparelser, anvendes en gennemsnitlig markedspris for energibesparelser. Markedsprisen fastsættes som den gennemsnitlige omkostning pr. kWh for alle brancher i det foregående år.

Stk. 3. Net- og naturgas-distributionsvirksomhederne får dækket nettoomkostninger, som følger af myndighedspålagte forpligtelser, gennem en midlertidig forhøjelse af deres indtægtsrammer. Omkostninger i

forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes uden for indtægtsrammereguleringens generelle regler om benchmarking og udmøntning af effektivitetskrav.

Stk. 4. Fjernvarmevirksomhedernes omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne kan indregnes i tariffene som en nødvendig omkostning i overensstemmelse med bestemmelserne i varmforsyningsloven.

Stk. 5. Omkostninger og indtægter i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige omkostninger og indtægter, jf. § 22, stk. 8, i lov om elforsyning. I forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten eller anmeldelse af prisettersvning til Energitilsynet indrappporterer net- og distributionsvirksomhederne omkostningerne til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen til Energitilsynet. I rapporteringen skal omkostningerne opdeles i omkostninger til administration og øvrige omkostninger. Energitilsynet kan fastsætte retningslinjer for virksomhedernes opgørelse og dokumentation af omkostningerne.

Stk. 6. Den midlertidige forhøjelse af elnet- og naturgasdistributionsvirksomhedernes indtægtsrammer til dækning af nettoomkostningerne ved energispareforpligtelsen, jf. stk. 3, fastsættes forud på baggrund af de gennemsnitlige faktiske omkostninger for den pågældende branche i det foregående år.

Stk. 7. På baggrund af regnskabsoplysninger om de enkelte virksomheders omkostninger til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen, jf. stk. 5, og den foreløbige forhøjelse af virksomhedernes indtægtsrammer for dette regnskabsår, jf. stk. 6, sker der en efterregulering på virksomhedsniveau i det nærmest følgende regnskabsår, således at virksomhederne alene får dækket de enkelte års faktiske omkostninger.

Stk. 8. Når regnskabstallene fra det forudgående år foreligger, etablerer Energitilsynet en benchmarking, som viser de enkelte virksomheders samlede omkostninger i forbindelse med besparelsesindsatsen og omkostninger pr. sparet kWh. I benchmarkingen opdeles omkostninger i henholdsvis administration og øvrige aktiviteter. Denne benchmarking offentliggøres af Energitilsynet på Energitilsynets hjemmeside.

Stk. 9. På baggrund af den årlige benchmark af selskabernes omkostninger kan Energistyrelsen anmode net- og distributionselskaber med omkostninger, der ligger blandt de 5 pct. højeste omkostninger per indberettet kWh, eller op til 25 selskaber, om at redegøre for, hvorledes de har sikret omkostningseffektiviteten, herunder deres indsatsområder, metoder, omkostningerne og markedsmæssighed. Energistyrelsen kan også anmode op til 25 selskaber med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostningerne.

Stk. 10. På baggrund af redegørelserne udarbejdet i henhold til stk. 9 kan Energistyrelsen indgå aftaler med de pågældende selskaber om, hvorledes omkostningseffektivitet, herunder markedsmæssighed, sikres fremover.

Kapitel 8

Klageadgang

§ 20. Afgørelser, som Energistyrelsen træffer efter denne bekendtgørelse, kan påklages til Energiklagenævnet. Afgørelserne kan ikke påklages til klima-, energi- og bygningsministeren.

Stk. 2. Klage som nævnt i stk. 1 skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Kapitel 9

Straf

§ 21. Med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den net- eller distributionsvirksomhed, som:

- 1) tilsidesætter Energistyrelsens påbud efter § 17, eller
- 2) afgiver urigtige oplysninger om forhold, hvorom virksomheden er forpligtet til at give oplysninger til styrelsen efter bestemmelser i denne bekendtgørelse, eller undlader at afgive sådanne oplysninger.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 10

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 22. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1394 af 2. december 2015 om energispareydelse i net- og distributionsvirksomheder ophæves.

§ 23. Indtil den 1. april 2016 finder § 5 tillige anvendelse på netvirksomheder.

Stk. 2. Indtil den 1. april 2016 skal net- og distributionsvirksomhederne sikre, at alle forbrugere i forsyningsområdet årligt får information om udviklingen i deres forbrug af energi fra net- og distributionsvirksomheden. Informationerne skal indeholde:

- 1) oplysning om det seneste års energiforbrug,
- 2) sammenligning med de tre foregående års energiforbrug og
- 3) sammenligning med energiforbruget hos tilsvarende forbrugerkategori, i det omfang der foreligger et relevant sammenligningsgrundlag. Sammenligningen skal ske ved indplacering af forbrugeren på en relativ skala for forbrug, der viser bedste praksis.

Stk. 3. Indtil den 1. april 2016 skal net- eller distributionsvirksomheden meddele den information, der er omtalt i stk. 2, til forbrugerne elektronisk eller på anden måde samtidig med udsendelsen af fakturaen for den senest afsluttede forbrugsperiode. Hvis informationen ikke udsendes sammen med fakturaen, skal fakturaen indeholde oplysning om, hvorledes informationen bliver meddelt forbrugerne.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, den 27. juni 2016

LARS CHRISTIAN LILLEHOLT

/ Stig Uffe Pedersen

(Historisk)

- ¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, som ændret ved Rådets direktiv 2013/12/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 141, side 28.

Bilag 1**Målsætninger for net- og distributionsvirksomhedernes realisering af energibesparelser**

I den politiske aftale af 22. marts 2012 om dansk energipolitik 2012-2020 er net- og distributionsselskabernes, herunder også olieselskabernes, samlede årlige besparelsesmål fastsat til 10,7 PJ i 2013 og 2014, og til 12,2 PJ fra 2015 til 2020.

For perioden 2013-2015 skal net- og distributionsvirksomhederne, jf. § 7 i gennemsnit sikre realiseringen af følgende årlige energibesparelser:

	2013 og 2014	2015
	PJ	PJ
Netvirksomheder i elforsyningen	4,5	5,0
Naturgasdistributionsvirksomheder	2,0	2,3
Varmedistributionsvirksomheder	3,7	4,3

Ovenstående besparelsesmål for net- og distributionsvirksomhederne gælder som helhed for alle de virksomheder i brancherne, der er omfattet af forpligtelsen.

De nævnte målsætninger for energibesparelser skal opfyldes således:

- 1) Besparelsesmålene udgør et gennemsnit over de nævnte perioder.
- 2) Ved udgangen af et kalenderår kan der maksimalt være en underdækning på 35 pct. af det gennemsnitlige mål for et år. Ved udgangen af 2013 kan underdækningen dog være 45 pct.
- 3) Over- og underdækning for virksomhedernes energispareindsats i perioden 2010-12 jf. bekendtgørelse nr. 677 af 21. juni 2010 overføres til perioden 2013-15.

Prioriteringsfaktorer

I forbindelse med opgørelsen af besparelserne skal der, jf. § 9, stk. 2, anvendes følgende prioriteringsfaktorer i forbindelse med opgørelse af besparelserne:

a) I forbindelse med opgørelse af besparelserne inden for en given energiart anvendes følgende prioriteringsfaktorer, i forhold til særligt fastlagte indsatsområder. Energistyrelsen offentliggør disse indsatsområder på hjemmesiden:

Prioriteringsfaktor	Levetid af energibesparelse		
	Under 4 år	4 til 15 år	Over 15 år
Fjernvarme	0,5	1,0	1,0
El og individuel biomasse	0,5	1,0	1,0
Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,0
Ikke kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,5

b) I forbindelse med konvertering mellem el og andre energiarter anvendes følgende konverteringsfaktorer:

Konvertering		Faktor der ganges på:	
Fra	Til	Den energimængde, der konverteres fra	Den energimængde, der konverteres til
El	Fjernvarme Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	2,5	1,0
El	Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) Biomasse	1,0	1,0
Fjernvarme Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) Biomasse	El	1,0	2,5
Fjernvarme	Kvotebelagte brændsler	1,0	1,0
Fjernvarme	Ikke-kvotebelagte brændsler Biomasse	0,8	1,0
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	El	1,0	1,0

(Historisk)

Ikke-kvotebelagte brændsler Biomasse	Fjernvarme	1,0	0,8
Kvote-belagte brændsler	Fjernvarme	1,0	1,0
Kvote belagte brændsler	Kvote belagte brændsler	1,0	1,0
Ikke kvotebelagte brændsler Biomasse	Ikke kvotebelagte brændsler Biomasse		

Note: Biomasse omfatter biomasseanvendelse hos den enkelte forbruger og ikke forbrug af biomasse i fjernvarme- og elproduktionen.

I forbindelse med konvertering fra ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas og kul) til andre forsyningsformer, herunder også et andet ikke-kvotebelagt brændsel, som har en levetid på mere end 15 år, skal både faktorerne i tabel 4 og tabel 2 (herunder tabel 3) anvendes i forbindelse med konverteringsprojekter. Ved sådanne konverteringer skal den direkte effekt således i henhold til tabel 2 ganges med faktor 1,5. Ved alle øvrige konverteringer skal der i henhold til tabel 2 ganges med faktor 1,0. Faktorerne er indregnet i standardværdierne.

Kvalitetssikring

Indhold af kvalitetssikring

Net og distributionsselskaber skal etablere en kvalitetssikring, der sikrer, at dokumentationen er retvisende og opfylder de fastsatte krav.

Det står net- og distributionsselskaberne frit at vælge udformningen af kvalitetssikringen, men det skal som minimum have fokus på, at:

* Størrelsen af energibesparelsen er opgjort efter de gældende regler, og at der ved specifikke opgørelser er en fagligt velbegrundet opgørelse.

* Energibesparelserne er gennemført i det omfattede forbrug og kan defineres som en energibesparelse i bekendtgørelsens forstand.

* Net- eller distributionsselskabet har været involveret direkte, finansielt eller gennem tredjepart, før besparelsen er realiseret.

* Net- eller distributionsselskabet har opnået indberetningsretten.

* Energibesparelserne er realiseret og korrekt dokumenteret.

* Energibesparelserne er indberettet korrekt.

* Dokumentation af hele aftalekæden fra slutbruger, hvor besparelsen er gennemført, til netselskab via den eller de aktører/underleverandører der på vegne af netselskabet har realiseret energibesparelsen.

* Aktører, der agerer på netselskabets vegne, efterlever aftalen mellem energiselskaberne og klima-, energi- og

bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes spareindsats og bekendtgørelsens krav.

* Eventuelle fejl i forbindelse med enkeltsager eller det pågældende selskabs procedurer, som led i opfyldelse af aftalen mellem energiselskaberne og klima-, energi- og bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes

spareindsats og bekendtgørelsen, korrigeres.

Ved anvendelse af eksterne aktører, forbrugernes selvregistrering på hjemmesider, tilskud mv. skal der være fokus på, om såvel ”før” som ”efter” situationen er opgjort korrekt. For at sikre dette bør selskabet i nødvendigt omfang gennemføre stikprøver for at kontrollere, at de indberettede forhold svarer til virkeligheden.

Intern og ekstern audit

Som led i kvalitetssikringen skal selskabet årligt gennemføre en audit med henblik på at sikre og eftervise, at de indberettede besparelser er realiseret og dokumenteret i overensstemmelse med aftalen mellem

(Historisk)

energiselskaberne og klima-, energi- og bygningsministeren af 13. november 2012 om energiselskabernes spareindsats og med bekendtgørelsen.

Hvert andet år gennemføres auditten internt af selskabet selv og hvert andet år eksternt af en uafhængig auditor. Den eksterne audit skal gennemføres af en person/virksomhed, som er uafhængig af net- og distributionsselskabet, og som har gennemgået et grundkursus i auditering samt har erfaring med gennemførelse af minimum 2 audits sammen med en erfaren auditor.

Selskabet skal dokumentere, at såvel den interne som den eksterne audit er gennemført, herunder hvor mange og hvilke sager, der er udtrukket. Denne dokumentation skal opbevares i 5 år. I forbindelse med de årlige indberetninger skal selskaberne indberette, hvorvidt der er gennemført intern eller ekstern audit det pågældende år.

Energindholdet i udvalgte brændsler til slut anvendelser - konverteringstabel

Energiprodukt	KJ (NCV)	kg olieækv. (NCV)	kWh (NCV)
1 kg koks	28 500	0,676	7,917
1 kg stenkul	17 200 — 30 700	0,411 — 0,733	4,778 — 8,528
1 kg brunkulsbriketter	20 000	0,478	5,556
1 kg brunkul med høj brændværdi	10 500 — 21 000	0,251 — 0,502	2,917 — 5,833
1 kg brunkul	5 600 — 10 500	0,134 — 0,251	1,556 — 2,917
1 kg olieskifer	8 000 — 9 000	0,191 — 0,215	2,222 — 2,500
1 kg tørv	7 800 — 13 800	0,186 — 0,330	2,167 — 3,833
1 kg tørvebriketter	16 000 — 16 800	0,382 — 0,401	4,444 — 4,667
1 kg restbrændselsolie (svær olie)	40 000	0,955	11,111
1 kg let brændselsolie	42 300	1,010	11,750
1 kg motorbrændstof (benzin)	44 000	1,051	12,222
1 kg paraffinolie	40 000	0,955	11,111
1 kg LPG	46 000	1,099	12,778
1 kg naturgas (1)	47 200	1,126	13,10
1 kg LNG	45 190	1,079	12,553
1 kg træ (25 % fugtighed) (2)	13 800	0,330	3,833
1 kg pellets/træbriketter	16 800	0,401	4,667
1 kg affald	7 400 — 10 700	0,177 — 0,256	2,056 — 2,972
1 MJ udvundet varme	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektrisk energi	3 600	0,086	1 (3)

Kilde: Eurostat.

(1) 93 % metan.

(2) Medlemsstaterne kan anvende andre værdier, alt efter hvilken træsort der er mest anvendt i den pågældende medlemsstat.

(3) Finder anvendelse, når energibesparelser er opgjort i primærenergi ved hjælp af en bottom-up-tilgang baseret på det endelige energiforbrug. For besparelser i kWh elektricitet kan medlemsstaterne anvende en standardkoefficient på 2,5. Medlemsstaterne kan anvende en anden koefficient, hvis de kan begrunde den.

Metoder til beregning af energibesparelser

Direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet fastlægger, jf. artikel 7, pkt. 6 og bilag 5, at de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheder kan benytte en eller flere af følgende metoder til beregning af energibesparelser:

- a) Antagne besparelser, med henvisning til resultaterne af tidligere uafhængigt overvågede energiforbedringer i lignende anlæg. Den generiske tilgang kaldes »ex-ante«.
- b) Målte besparelser, hvor besparelserne ved installationen af en foranstaltning eller pakke af foranstaltninger fastslås ved at registrere den faktiske reduktion i energiforbruget, hvor der skal tages behørigt hensyn til faktorer som additionalitet, beboelse, produktionsniveauer og vejret, der kan påvirke forbruget. Den generiske tilgang kaldes »ex-post«.
- c) Skalerede besparelser, hvor der anvendes tekniske vurderinger af besparelser. Denne tilgang kan kun anvendes, hvis det er vanskeligt eller uforholdsmæssigt dyrt at opnå solide målte data for et specifikt anlæg, f.eks. udskiftning af en kompressor eller elektrisk motor med en anden kWh-ydelse end den, som uafhængige oplysninger om besparelse er blevet målt på, eller hvis de foretages på grundlag af nationalt fastsatte metoder og benchmarks af kvalificerede eller akkrediterede eksperter, der er uafhængige af de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter, der er involveret.
- d) Undersøgte besparelser, hvor forbrugernes reaktion på rådgivning, oplysningskampagner, mærknings- eller certificeringsordninger eller intelligent måling fastslås. Denne tilgang må kun anvendes for besparelser, der skyldes ændringer i forbrugernes adfærd. Den må ikke anvendes for besparelser, der skyldes installation af fysiske foranstaltninger.

**Vejledning til net- og distributionsselskaberne
i forbindelse med
opgørelse og indberetning af omkostninger
forbundet med energibesparende aktiviteter,
jf. bilag 8 punkt 2 i Aftale af 13. november 2012
og bekendtgørelsen nr. 1452
af 16. december 2013 kapitel 6.**

**Udarbejdet i fællesskab med aftaleparter
og Energitilsynet.**

Indholdsfortegnelse

A. Introduktion.....	1
B. Hvad anvendes indberetningerne til?.....	2
B.1. Fordeling af omkostninger	2
B.2 Benchmarkanalyse	2
B.3 Gennemgang af omkostninger	3
B.4 Indtægtsrammeregulering	4
C. Hvem skal der indberettes til og hvornår?.....	5
D. Hvilke oplysninger skal indberettes ?.....	5
E. Generelle principper for opgørelse af omkostninger.....	7
E.1 Generelt om opgørelse af løn- og personaleomkostninger	7
F. Hvad er administrationsomkostninger?.....	7
F.1 Aktiviteter der kan medregnes som administrationsomkostninger	8
F.2 Andre administrative omkostninger	10
G. Hvad er øvrige omkostninger?.....	11
G.1 Aktiviteter der kan medregnes som øvrige omkostninger	11
H. Indberetning af omkostninger.....	14
H.1 Indberetning i skema 5	14
H.2 Indberetning i skema 6	15

A. Introduktion

Denne vejledning beskriver principperne for opgørelse af de omkostninger, som net- og distributionsselskaberne skal medregne som omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtigheden i forbindelse med indrapporteringen, jf. bilag 8 punkt 2 i aftale af 13. november 2012 om energiselskabernes energispareindsats mellem klima-, energi- og bygningsministeren og net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie samt bekendtgørelsen nr. 1452 af 16. december 2013.

Vejledningens principper for opgørelse af omkostninger danner desuden grundlag for opgørelse af omkostninger for den del af elnet- og gasselskabernes indtægtsrammeregulering, der vedrører energispareindsatsen.

Vejledningen skal bidrage til at sikre, at net- og distributionsselskaberne opgør omkostninger knyttet til energibesparelsesaktiviteter korrekt, og danne grundlag for, at net- og distributionsselskabernes indberetninger bliver mere ensartede og sammenlignelige.

Vejledningen beskriver de mest almindelige problemstillinger i forhold til opgørelse af udgifter og indtægter ved energispareaktiviteter. Det er kun nødvendigt, at net- eller distributionsselskabet forholder sig til de udgiftsposter, som selskabet har afholdt omkostninger til.

Net- eller distributionsselskaberne kan ved tvivl eller andre spørgsmål kontakte deres brancheforening eller Energistyrelsen. Energistyrelsen vil som tillæg til denne vejledning løbende udarbejde en spørgsmål/svarliste med de hyppigste spørgsmål.

B. Hvad anvendes indberetningerne til?

Den overordnede ramme for aftalen er, at net- og distributionsselskaberne skal fremme omkostningseffektive energibesparelser til gavn for forbrugere, virksomheder og samfundet. I aftalen er der flere tiltag, som skal være med til at synliggøre, hvorvidt de indberettede energibesparelser er erhvervet omkostningseffektivt.

B.1. Fordeling af omkostninger

Opgørelse og indberetning af omkostninger skal være med til at synliggøre omkostningernes fordeling på administration, andel til slutbruger, aktører, omkostninger til køb og salg af besparelser samt omkostninger til realisering af besparelser i net- og distributionsselskaber og koncernforbundene selskaber. Disse oplysninger skal anvendes til at give et overblik over omkostningernes fordeling til brug for offentlig interesse og til brug for eventuelle analyser af ordningen.

B.2 Benchmarkanalyse

På baggrund af net- og distributionsselskabernes indberettede omkostninger og energibesparelser udarbejder Energitilsynet en benchmarkanalyse med en oversigt over net- og distributionsselskabernes omkostninger til det foregående års realiserede energibesparelser. Benchmarkanalysen indeholder oplysninger om de enkelte net- og distributionsselskabers samlede omkostninger såvel som omkostninger per sparet kWh. For at gøre benchmarkanalysen så retvisende som muligt, er det nødvendigt, at net- og distributionsselskaberne anvender en sammenlignelig opgørelsesmetode til opgørelse af deres omkostninger.

I forbindelse med benchmarkanalysen anvender Energitilsynet de indberettede energibesparelser, som net- og distributionsselskaberne tidligere har indberettet til deres brancheforening. Energitilsynet indhenter disse energibesparelser igennem Energistyrelsen.

Benchmarkanalysen offentliggøres senest den 1. november på Energitilsynets hjemmeside.

B.3 Gennemgang af omkostninger

Som en del af den gældende aftale af 13. november 2012 skal Energistyrelsen på baggrund af benchmarkanalysen foretage en årlig gennemgang af omkostningerne ved de net- og distributionsselskaber med omkostninger, der ligger blandt de 5 pct. højeste omkostninger per indberettet kWh, dog altid op til 25 selskaber. Selskaberne vil blive anmodet om at redegøre for, hvorledes de har sikret omkostningseffektiviteten, baseret på information om indsatsområder, anvendte metoder, målgrupper og markedsmæssighed. Energistyrelsen kan også anmode selskaber med de laveste omkostninger om at redegøre for deres indsatsområder, metoder og opgørelse af omkostninger.

De udvalgte net- og distributionsselskaber med høje omkostninger vil blive anmodet om at fremsende en redegørelse til Energistyrelsen omfattende:

- Dokumentation for selskabets omkostninger, herunder fordelingen på omkostningstyper [jf. skema 6 bilag 8 i aftalen].
- Redegørelse for deres indsatsområder, metoder og baggrunden i øvrigt for omkostningerne ved de opnåede energibesparelser.
- Redegørelse for, hvordan det er sikret, at de indgåede aftaler er sket på et markedsmæssigt grundlag med hensyn til såvel valg af leverandør som fastsættelse af priserne.

I forhold til de udvalgte net- og distributionsselskaber med lave omkostninger foretager Energistyrelsen en vurdering af selskabernes indsats, de anvendte metoder og anvendelse af eksterne aktører samt af deres opgjorte omkostninger.

Energistyrelsen kan, såfremt det viser sig, at indsatsen vurderes uhensigtsmæssig i forhold til princippet om omkostningseffektivitet, herefter som tilsynsmyndighed indgå konkrete aftaler med hver enkelt af de berørte net- og distributionsselskaber om at ændre indsatsen fremadrettet.

I tilfælde, hvor der ikke ved aftale kan etableres grundlag for en ændring af indsatsen, kan Energistyrelsen ved pålæg fastlægge de fremadrettede vilkår for det pågældende net- eller distributionsselskabs udførelse af energipareindsatsen.

B.4 Indtægtsrammeregulering

Energitilsynet forhøjer midlertidigt elnet- og naturgasdistributionsvirksomhedernes indtægtsrammer, således at selskaberne får dækket de enkelte års faktiske omkostninger. Energitilsynet udsender separate retningslinjer herom. Forhøjelserne bygger på det grundlag, at selskaberne indberetter omkostninger i overensstemmelse med bekendtgørelsen nr. 1452.

Nærværende vejledning præciserer opgørelse i henhold til bekendtgørelsen nr. 1452 og danner således grundlag for indberetningen af omkostningsdata til Energitilsynet til brug for indtægtsrammeforhøjelser. Se yderligere herom i Energitilsynets retningslinjer om forhøjelse af indtægtsrammer som følge af energispareomkostninger.

C. Hvem skal der indberettes til og hvornår?

I figur 1 fremgår det, hvem net- og distributionsselskaberne skal indberette oplysninger til jf. aftalens bilag 8, skema 5 og 6 og hvornår, der er frist for indberetningen.

Figur 1: Oversigt over hvem net- og distributionsselskaberne skal indberette opgørelse af omkostninger til og frister.

	Indberetning af omk.	Indberettes til	Frist for indberetning
Elselskaberne			
	Jf. Skema 5	Energitilsynet	31. maj
	Jf. Skema 6	Dansk Energi	1. september
Fjernvarmeselskaberne			
	Jf. Skema 5	Udfyldes af Dansk Fjernvarme	
	Jf. Skema 6	Dansk Fjernvarme	15. marts
Gasselskaberne			
	Jf. Skema 5	Energitilsynet	31. maj
	Jf. Skema 6	Dansk Gasteknisk Center	15. september
Olieselskaberne			
	Jf. Skema 5	Energistyrelsen	1. september
	Jf. Skema 6	Energistyrelsen	15. september

D. Hvilke oplysninger skal indberettes?

Net- og distributionsselskabernes omkostninger, der knytter sig til opfyldelse af energispareforpligtelsen, skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige omkostninger. Opgørelse af omkostningerne til energispareforpligtelsen skal følge kalenderåret og relatere sig direkte til opnåelse af de realiserede og indberettede energibesparelser for det pågældende år.

I forbindelse med indrapportering af omkostninger skal oplysninger jf. aftalens bilag 8, skema 5 og 6 indberettes. I skema 5 skal omkostningerne opdeles i administrationsomkostninger og øvrige omkostninger (se Figur 2).

Indberetningen af oplysninger jf. skema 6 skal yderligere opdeles således, at posten ”øvrige omkostninger” jf. skema 5 opdeles, så det fremgår, hvordan net- og distributionsselskabernes omkostninger til erhvervelse af energibesparelser fordeler sig i aftalekæden fra aktører til slutkunder (se Figur 3).

Figur 2: Oplysninger jf. skema 5, Det enkelte selskabs omkostninger

		Omkostninger (1.000 kr.)
1.	Samlede omkostninger til opnåelse af de indberettede energibesparelser, jf. skema 1, bilag 8 i Aftalen af 13. november 2012.	
2.	Heraf omkostninger til administration	
3.	Øvrige omkostninger (1 minus 2)	

Figur 3: Skema 6, Fordeling af branchernes omkostninger

		Omkostninger (1.000 kr.)
1.	Net- eller distributionsselskabernes samlede omkostninger	
2.	Sum, der går til administration	
3.	Sum, der går til eksterne aktører via direkte aftaler mellem et net- og distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber	
4.	Sum, der går til direkte tilskud til slutkunden fra et net- eller distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber	
5.	Sum, der går til <i>køb og salg</i> af realiserede energibesparelser hos et andet net- og distributionsselskab	
6.	Sum, der går til realisering i et net- og distributionsselskab og til aftaler med koncernforbundne selskaber (pkt. 1 minus pkt. 2, 3, 4 og 5)	

Net- og distributionsselskaberne skal indberette oplysninger jf. skema 6 i kroner for, at brancheforeningerne kan opgøre fordelingen som en procentvisfordeling på brancheniveau, som de skal indberette til Energistyrelsen.

E. Generelle principper for opgørelse af omkostninger

Der kan kun medregnes omkostninger i forbindelse med aktiviteter, som er en del af en omkostningseffektiv opfyldelse af besparelsesforpligtelserne.

Omkostninger, der indberettes, skal relatere sig direkte til energispareindsatsen og til de energibesparelser, der indberettes for det foregående kalenderår.

For aftaler med koncernforbundne selskaber og eksterne parter skal det kunne dokumenteres, at aftalen er indgået på markedsmæssige vilkår.

E.1 Generelt om opgørelse af løn- og personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter omkostninger til virksomhedens ansatte i form af løn, i det omfang, de beskæftiger sig med energibesparelsesaktiviteter i henhold til aftalen. Til brug for indberetningen skal der skelnes mellem tid benyttet til administration og tid benyttet til erhvervelse af energibesparelser. Tidsforbrug til andre aktiviteter, der ikke er direkte relateret til energispareindsatsen, kan ikke medregnes.

Personaleomkostninger opgøres ud fra den andel af tid, som den enkelte medarbejder benytter i forbindelse med energispareaktiviteter ganget med lønsatsen for den pågældende medarbejder.

E.1.1 Fastsættelse af satser for ansatte

Personaleomkostninger skal, ud over den direkte løn, også indeholde indirekte lønomkostninger som pension, ATP, personforsikring og øvrige lovpligtige ydelser. Personaleomkostninger omfatter endvidere kilometerpenge, diæter og andre personaleafhængige omkostninger, som direkte kan henføres til energibesparelsesaktiviteter.

F. Hvad er administrationsomkostninger?

Administrationsomkostninger skal opgøres som beskrevet under *F.1 Aktiviteter* og under *F.2 Andre administrative omkostninger*.

De omkostninger, der er forbundet med, at net- eller distributionsselskabet selv udfører administrative aktiviteter eller selv afholder omkostninger forbundet med

administration skal opgøres og indberettes som administrationsomkostninger. I tilfælde, hvor en aktør udfører administrative opgaver, skal omkostningerne opgøres og registreres som administrationsomkostninger i det omfang, det er muligt. Dvs. i tilfælde, hvor der er lavet særskilt kontrakt med en aktør om varetagelse af net- eller distributionselskabets administration af energispareindsatsen, skal omkostningerne medregnes under administrationsomkostninger.

I tilfælde, hvor en ekstern aktør ud over administrationen også varetager opgaver med at realisere besparelser og det ikke er muligt at afgrænse omkostningerne til de to opgaver, er det ikke nødvendigt at adskille omkostningerne. Hele omkostningen kan i dette tilfælde registreres som omkostninger til eksterne aktører. Læs mere under *G.1.1 Aftaler med eksterne aktører*.

F.1 Aktiviteter der kan medregnes som administrationsomkostninger

I dette afsnit er det præciseret hvilke aktiviteter, der betragtes som administrative aktiviteter og dermed kan medregnes som administrationsomkostninger i forbindelse med energispareindsatsen.

Administrative aktiviteter i forbindelse med energispareindsatsen:

- Ledelsesmæssige opgaver i forbindelse med udmøntning af energispareindsatsen
- Administration i forbindelse med opgørelse og indberetning af energibesparelser og omkostninger
- Intern kvalitetssikring af energibesparelser
- Intern og ekstern audit
- Verifikation af energispareprojekter ved verifikationsenheden
- Deltagelse i stikprøvekontroller
- Kurser
- Generelle kampagner og informationsindsats

F.1.1 Ledelse i forbindelse med udmøntning af energispareindsatsen

Omkostninger til ledelse i forbindelse med udmøntning af energispareaftalen medregnes som administrationsomkostninger. Dette inkluderer personaleomkostninger til daglig ledelse, planlægning og administration for personer, der beskæftiger sig med energibesparelsesaktiviteter.

F.1.2 Administration i forbindelse med opgørelse og indberetning af energibesparelser og omkostninger

Omkostninger, der relaterer sig direkte til administrative aktiviteter i forbindelse med opgørelse og indberetning af besparelser og omkostninger, medregnes som administrationsomkostninger. Dette inkluderer personaleomkostninger i forbindelse med opgørelse af energibesparelser, dokumentation og årlig indberetning af energibesparelserne.

F. 1.3 Intern kvalitetssikring af energibesparelser

Omkostninger til intern kvalitetssikring af energibesparelser medregnes som administrationsomkostninger. Dette inkluderer personaleomkostninger i forbindelse med intern kvalitetssikring.

F. 1.4 Intern og ekstern audit

Omkostninger, der direkte relaterer sig til gennemførelse af den årlige audit af energibesparelser, herunder personaleomkostninger til gennemførelse af intern audit, honorering af auditor i forbindelse med gennemførelse af ekstern audit samt øvrige omkostninger i relation til gennemførelse af audit, medregnes som administrationsomkostninger.

F. 1.5 Verifikation af energispareprojekter ved verifikationsenheden

Omkostninger i forbindelse med verifikation af energispareprojekter ved verifikationsenheden, medregnes som administrationsomkostninger. Dette inkluderer både omkostninger til ekstern verifikator samt personaleomkostninger i forbindelse med gennemførelsen af verifikationen.

F. 1.6 Deltagelse i stikprøvekontroller

Omkostninger forbundet med at deltage i en stikprøvekontrol medregnes som administrationsomkostninger. Dette inkluderer personaleomkostninger forbundet med dokumentationsindhentning, besøg af stikprøvekontrollanter, besøg ved slutbrugere mm.

F. 1.7 Kurser

Omkostninger for deltagelse i kurser/møder/seminarer, hvor formålet er at styrke fagligheden og kompetencerne i forhold til håndtering af energispareindsatsen, medregnes som administrationsomkostninger.

Omkostninger i relation til deltagelse i øvrige kurser (herunder ledelses udvikling, personlig udvikling osv.) kan ikke medregnes som omkostninger i forbindelse med energispareindsatsen.

F. 1.8 Generelle kampagner og informationsindsats

Omkostninger, der knytter sig til aktiviteter til kap. 2 i energisparebekendtgørelsen, kan ikke indregnes i energispareregnskabet. Andre omkostninger, der relaterer sig direkte til gennemførelse af kampagner, udarbejdelse af artikler, brochurer og anden form for informationsindsats, for specifikt at understøtte realiseringen af energibesparelser til opfyldelse af energispareforpligtelsen og for at informere om energispareordningen, kan medregnes som administrationsomkostninger. Dette omfatter både personaleomkostninger til internt og, i det omfang det er muligt, eksternt personale samt materialer som f.eks. print, demolokaler osv.

F.2 Andre administrative omkostninger

I dette afsnit er det præciseret hvilke andre omkostninger, der kan medregnes som administrationsomkostninger i forbindelse med energispareindsatsen.

- Kontingent
- Indtægter/gebyrer

F.2.1 Kontingent

Kontingent til brancheorganisationer, der vedrører energispareaktiviteter eller administration heraf, der knytter sig til energispareforpligtelsen, kan medregnes som administrationsomkostninger.

F.2.2 Indtægter/gebyrer

I det omfang, et selskab modtager indtægter i forbindelse med energispareforpligtelsen skal disse indeholdes i administrationsomkostningerne som en indtægt. Indtægter kan f.eks. være ekspeditionsgebyrer eller deltager gebyrer for kurser. Indtægter forbundet med salg af besparelser skal ikke registreres under administrationsomkostninger. Se evt. afsnit *G.1.4 "Køb og salg af energibesparelser"*.

G. Hvad er øvrige omkostninger?

Øvrige omkostninger kan betegnes som de omkostninger net- og distributionsselskaberne har i forbindelse med erhvervelse af energibesparelser.

I afsnit G.1 er de aktiviteter, der kan medregnes som øvrige omkostninger, beskrevet.

Dokumentation for øvrige omkostninger skal have form af skriftlige aftaler med hhv. eksterne aktører og slutkunder om opnåelse af tilskud samt med koncernforbundne selskaber.

G.1 Aktiviteter der kan medregnes som øvrige omkostninger

I dette afsnit er det præciseret hvilke aktiviteter, der kan medregnes omkostninger for i forbindelse med erhvervelse af energibesparelser.

Aktiviteter der kan medregnes i forbindelse med opgørelse af øvrige omkostninger:

- Aftaler med eksterne aktører
- Kampagner, information og rådgivning i forbindelse med specifik indsats
- Tilskud til slutkunder
- Køb og salg af energibesparelser
- Intern erhvervelse af energibesparelser
- Energibesparelser i eget net

G.1.1 Aftaler med eksterne aktører

Omkostninger som net- eller distributionsselskabet og/eller dets koncernforbundene selskab har udbetalt direkte til eksterne aktører, eksempelvis håndværkere, rådgivere og ESCO-firmaer, i forbindelse med overdragelse af konkrete energibesparelser, kan medregnes som øvrige omkostninger til realisering af energibesparelser.

G.1.2 Kampagner, information og rådgivning i forbindelse med erhvervelse af energibesparelser

Omkostninger til gennemførelse af kampagner, informationsaktiviteter og rådgivning i forbindelse med en **konkret** energispareindsats og tiltag der fører til realisering af besparelser kan medregnes som øvrige omkostninger.

Ved indberetning af omkostninger jf. aftalens bilag 8 skema 6, skelnes der mellem, kampagner der udføres af net- eller distributionsselskabet og/eller af dets koncernforbundne selskab, og kampagner der udføres af en ekstern aktør.

Derfor skal omkostninger opdeles på to poster.

- Omkostninger til kampagne, der udføres af eksterne aktører.
- Omkostninger til kampagner, der udføres af net- eller distributionsselskabet selv og/eller udbetales til et koncernforbundet selskab.

G.1.3 Tilskud til slutkunder

Omkostninger, som net- eller distributionsselskabet og/eller dets koncernforbundne selskab har, i forbindelse med erhvervelse af energibesparelser direkte fra slutkunder, herunder udbetaling af tilskud, kan medregnes som øvrige omkostninger.

G.1.4 Køb og salg af energibesparelser

I forbindelse med opførelse af net- eller distributionsselskabernes samlede omkostninger til energispareindsatsen skal både indtægter og udgifter i forbindelse med handel med besparelser medregnes.

G.1.5 Intern erhvervelse af energibesparelser

Omkostninger, der afholdes af net- eller distributionsselskaberne og/eller dets koncernforbundne selskab i forbindelse med erhvervelse af energibesparelser i form af f.eks. rådgivning, kan medregnes som omkostninger og skal registreres som øvrige omkostninger.

G.1.6 Energibesparelser i eget net

Ved opgørelse af omkostninger til energibesparelser realiseret i eget net og fjernvarmeselskabers investering i solfangeranlæg skal følgende retningslinjer følges:

Ledningsnet:

- For ny anlæg skal omkostningerne skal opgøres som de meromkostninger, der er knyttet til valget af en løsning, som er bedre end dagens standard for nye net, frem for en løsning, der svarer til dagens standard

Hvis dette ikke er muligt, eller der er tale om renovering af eksisterende ledningsnet opgøres omkostningerne til besparelsen som:

- Den gennemsnitlige omkostning pr. kWh for net- eller distributionsselskabets øvrige erhvervede besparelser for samme år. I tilfælde, hvor net- eller distributionsselskabet ikke har gennemført andre besparelser tiltag i det pågældende år og derfor ikke kan opgøre de gennemsnitlige omkostninger for øvrige besparelser, anvendes en gennemsnitlig markedspris for energibesparelser.

$$\text{Energispareomkostninger} = (\text{Gennemsnits omk./kWh} \times \text{Energibesparelse i kWh})$$

Markedsprisen fastsættes som den gennemsnitlige omkostning pr. kWh for alle brancherne med udgangspunkt i benchmarkanalysen af omkostningerne fra det forgående år. Markedsprisen indeholder også omkostninger til administration. Ved indberetning jf. skema 5 og 6 skal selskaberne opdele omkostningen, så de indberetter deres faktiske administrationsomkostninger forbundet med realisering af energibesparelsen under administrations omkostninger og det resterende som øvrige omkostninger.

Kollektive solfangeranlæg:

- Omkostningerne skal opgøres som den gennemsnitlige omkostning pr. kWh for fjernvarmeværkets øvrige erhvervede besparelser for samme år. I tilfælde, hvor net- eller distributionsselskabet ikke har gennemført andre besparelser tiltag i det pågældende år og derfor ikke kan opgøre de gennemsnitlige omkostninger for øvrige besparelser, anvendes en gennemsnitlig markedspris for energibesparelser. Markedsprisen fastsættes som den gennemsnitlige omkostning pr. kWh for alle brancher med udgangspunkt i benchmarkanalysen af omkostningerne fra det forgående år.

H. Indberetning af omkostninger

Følgende afsnit beskriver, hvordan omkostningerne skal opdeles ved indberetning.

H.1 Indberetning i skema 5

Figur 4 viser, hvordan omkostningerne skal deles op jf. skema 5 i aftalens bilag 8. Som en hjælp er der henvist til de afsnit, der beskriver de enkelte udgiftsposter. Omkostninger skal indberettes i enheder af 1.000 kr.

Figur 4: Omkostningernes opdeling jf. skema 5 i aftalens bilag 8.

		Omkostninger (1.000 kr.)
1.	Samlede omkostninger til opnåelse af de indberettede energibesparelser, jf. skema 1 "Realiserede besparelser opdelt på sektorer og energiarter", bilag 8 i Aftalen af 13. november 2012.	Alle omkostninger
2.	Heraf omkostninger til administration	Administrationsomkostninger (Se afsnit F)
3.	Øvrige omkostninger (1 minus 2)	Øvrige omkostninger (Se afsnit G)

H.2 Indberetning i skema 6

Figur 5 viser, hvordan omkostningerne deles op jf. skema 6 i aftalens bilag 8. Som en hjælp er der henvist til de afsnit, der beskriver de enkelte udgiftsposter. Omkostninger skal indberettes i enheder af 1.000 kr.

Figur 5: Omkostningernes fordeling jf. skema 6 i aftalens bilag 8.

1.	Net- eller distributionsselskabernes samlede omkostninger
2.	Andel der går til administration
3.	Andel, der går til eksterne aktører via direkte aftaler mellem et net- og distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber
4.	Andel, der går til tilskud direkte til slutkunden fra et net- og distributionsselskab og/eller dets koncernforbundne selskaber
5.	Andel, der går til køb af realiserede energibesparelser hos et andet net- og distributionsselskab
6.	Andel, der går til realisering i et net- og distributionsselskab og til aftaler med koncernforbundne selskaber (Omkostningerne skal være lig pkt. 1 minus pkt. 2, 3, 4 og 5)

Omkostninger (1000 kr.)

Alle omkostninger

Administrationsomkostninger (Se afsnit F)

Aftale med eksterne aktører (Se afsnit G.1.1)

Kampagner, information og rådgivning i forbindelse med erhvervelse af besparelser
(Se afsnit G.1.2, se punkt 1, ”Omkostninger til kampagne, der udføres af ekstern aktører.”)

Tilskud til slutkunder (Se afsnit G.1.3)

Køb og salg af energibesparelser (Se afsnit G.1.4)

Kampagner, information og rådgivning i forbindelse med erhvervelse af besparelse (Se afsnit G.1.2, se punkt 2, ”Omkostninger til kampagne, der udføres af net- eller distributionsselskabet selv og/eller udbetalt til dettes koncernforbundne selskab.”)

Intern erhvervelse af besparelser (Se afsnit G.1.5)

Energibesparelser i eget net (Se afsnit G.1.6)

Find svar på dine spørgsmål

Energistyrelsen vil som opfølgning til disse retningslinjer lave en liste med svar på de mest hyppige spørgsmål i relation til opgørelse af omkostninger. Listen vil kunne findes på Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk.

Bilag 5

Data for elnetvirksomhederne					
Selskab	Opnået besparelser (kWh)	Samlede omkostninger (kr.)	Omkostninger til administration (kr.)	Øvrige omkostninger (kr.)	Omkostninger per opnået besparelse (øre/kWh)
AURA Elnet A/S	30.502.010	16.068.721	188.368	15.880.353	52,7
Bornholm El-net A/S	8.695.000	3.389.024	14.121	3.374.903	39,0
Energi Fyn Holding A/S	55.856.120	28.157.500	346.438	27.811.062	50,4
Energi Viborg Elnet A/S	5.502.000	2.847.136	0	2.847.136	51,7
EnergiMidt Net A/S* (N1 A/S)	141.808.430	76.456.487	1.422.427	75.034.060	53,9
Ewii (TREFOR EL-NET)	80.016.530	27.961.810	2.083.750	25.878.060	34,9
Forsyning Helsingør Elnet A/S	1.000.000	760.436	265.000	495.436	76,0
Frederikshavn Elnet A/S	10.056.260	5.496.751	94.452	5.402.299	54,7
Grindsted Elnet A/S	2.496.720	1.235.876	263.692	972.184	49,5
Hammel Elforsyning Net A/S	1.507.990	646.652	124.787	521.865	42,9
Hirtshals El-netselskab	192.630	201.387	913	200.474	104,5
Hjerting El- og Vandforsyning	260.000	105.555	14.555	91.000	40,6
Hurup Elværk Net A/S	652.000	375.940	0	375.940	57,7
Ikast Værkerne Net A/S	542.000	1.207.574	0	1.207.574	222,8
Kibæk Elværk a.m.b.a.	262.000	367.200	31.750	335.450	140,2
Kjellerup Elnet A/S	1.602.000	883.758	0	883.758	55,2
Kongerslev Elnet ApS	164.270	75.900	75.900	0	46,2
LEF Net A/S	3.386.760	2.184.658	14.658	2.170.001	64,5
Læsø Kommune	871.320	435.660	0	435.660	50,0
MES Net A/S	5.386.970	3.761.366	10.433	3.750.933	69,8
Midtfyns Elforsyning A.m.b.A.	1.901.000	1.052.551	44.708	1.007.843	55,4
Nakskov Elnet A/S	2.553.620	721.932	47.236	674.696	28,3
Nibe El-forsyning Net Amba	524.000	270.064	10.000	260.064	51,5
NKE-Elnet A/S	2.510.840	1.826.227	73.921	1.752.306	72,7
NOE Net A/S	13.892.860	6.711.435	42.886	6.668.549	48,3
Nord Energi Net A/S	28.026.170	17.182.513	0	17.182.513	61,3
NRGi Net A/S	68.109.000	33.029.359	3.009.699	30.019.660	48,5

Nyfors Net A/S	11.577.000	6.020.722	35.722	5.985.000	52,0
Radius Elnet A/S	356.213.100	187.940.457	209.714	187.730.743	52,8
RAH Net A/S	8.000.000	5.533.920	702.000	4.831.920	69,2
Ravdex A/S	7.829.480	3.677.578	227.580	3.449.998	47,0
SEAS-NVE Net A/S	162.662.750	85.899.039	357.118	85.541.921	52,8
SEF Net A/S	10.458.420	5.856.290	3.343.850	2.512.440	56,0
SK Elnet A/S	2.493.950	1.480.398	221.678	1.258.720	59,4
Struer Forsyning Elnet A/S	0	0	0	0	
Sunds Elforsyning	51.100	414.325	16.866	397.459	810,8
Syd Energi Net A/S	138.005.000	72.741.700	291.700	72.450.000	52,7
Tarm Elværk Net A/S	0	340.788	31.908	308.880	
Thy-Mors Energi Elnet A/S	0	0	0	0	
Verdo Hillerød El-net A/S	3.960.000	2.348.441	0	2.348.441	59,3
Verdo Randers El-net A/S	13.705.000	10.219.436	0	10.219.436	74,6
Vestforsyning Net A/S	13.999.730	6.985.762	55.762	6.930.000	49,9
Videbæk Elnet A/S	645.000	372.812	3.020	369.792	57,8
Vildbjerg Elværk A.m.b.a.	0	645.547	34.827	610.720	
Vordingborg Elnet A/S	1.100.340	591.840	0	591.840	53,8
Aal El-net A.m.b.a.	480.330	255.162	5.319	249.843	53,1
Aars-Hornum Net A/S	967.000	490.000	13.136	476.864	50,7

Bilag 6

Data for naturgasdistributionsvirksomhederne					
Selskab	Realiserede energibesparelse (kWh)*	Omkostninger ifm. Energibesparelser (kr.)	Heraf administrations omkostninger (kr.)	Øvrige omkostninger (kr.)	Omkostninger per opnået besparelse (øre/kWh)
Naturgas Fyn Distribution A/S	66.048.000	32.364.000	-	32.364.000	49,0
HMN Naturgas I/S	380.726.000	167.472.000	8.310.000	159.162.000	44,0
Dansk Gas Distribution A/S	210.871.000	100.642.000	-	100.642.000	47,7

Bilag 7

Data for fjernvarmevirksomhederne

Selskab	Opnået besparelser (kWh)	Samlede omkostninger (kr.)	Omkostninger til administration (kr.)	Øvrige omkostninger (kr.)	Omkostninger per opnået besparelse (øre/kWh)
AFFALDVARME AARHUS	88.363.629	44.547.932	1.564.206	42.983.726	50,4
AGERSTED VARMEVÆRK	285.239	153.619	5.000	148.619	53,9
ALBERTSLUND FORSYNING	4.924.644	5.532.704	1.287.590	4.245.114	112,3
ALLERØD KOMMUNE TEKNISK AFDELING	0	0	0	0	
ALLINGÅBRO VARMEVÆRK A.M.B.A.	579.057	252.320	0	252.320	43,6
ALS FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
ANS KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	592.412	309.024	0	309.024	52,2
ANSAGER VARMEVÆRK A.M.B.A.	287.103	123.984	18.305	105.679	43,2
ARDEN VARMEVÆRK A.M.B.A.	280.900	159.326	20.000	139.326	56,7
ASSENS FJERNVARME A.M.B.A.	40.535	20.105	0	20.105	49,6
ASSENS FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
ASTRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
ASAA FJERNVARME AMBA	0	0	0	0	
AUGUSTENBORG FJERNVARME A.M.B.A.	46.174	76.213	74.360	1.853	165,1
AULUM FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
AUNING VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.316.449	653.969	1.000	652.969	49,7
AVEDØRE FJERNVARME A.M.B.A.	698.550	381.252	11.021	370.231	54,6
BALLEN/BRUNDBY FJERNVARME A.M.B.A.	216.330	110.879	0	110.879	51,3
BALLING FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	1.500	1.500	0	
BEDSTED FJERNVARME A.M.B.A.	392.796	205.817	1.500	204.317	52,4
BILLUND VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.680.537	1.422.188	1.500	1.420.688	53,1
BINDSLEV FJERNVARME A.M.B.A.	292.653	129.890	50.106	79.784	44,4
BJERRINGBRO VARMEVÆRK A.M.B.A.	3.979.045	1.719.185	14.526	1.704.659	43,2
BLENSTRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	34.155	21.191	4.250	16.941	62,0
BLÅHØJ ENERGISELSKAB A.M.B.A.	373.605	129.020	0	129.020	34,5

BOGENSE FORSYNINGSSSELSKAB A.M.B.A.	779.970	391.674	6.350	385.324	50,2
BOLIGSELSKABET DANBO	813.585	423.676	0	423.676	52,1
BORNHOLMS VARME A/S	430.767	-1.721.266	10.000	-1.731.266	-399,6
BORUP VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.286.615	510.262	0	510.262	39,7
BOULSTRUP-HOU KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	510.000	208.276	9.800	198.476	40,8
BRAMMING FJERNVARME A.M.B.A.	2.621.650	1.300.570	32.570	1.268.000	49,6
BRANDE FJERNVARME AMBA	1.671.038	839.594	31.750	807.844	50,2
BREDEBRO VARMEVÆRK A.M.B.A.	176.675	96.006	13.050	82.956	54,3
BREDSTEN-BALLE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
BROAGER FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A.	0	1.500	1.500	0	
BROVST FJERNVARME A.M.B.A.	779.156	406.843	0	406.843	52,2
BRÆDSTRUP FJERNVARME A.M.B.A.	62.602	35.732	10.210	25.522	57,1
BRØNDBY FJERNVARME A.M.B.A.	10.612.586	5.646.275	191.044	5.455.231	53,2
BRØNDERSLEV VARME A/S	16.408.995	8.186.580	73.539	8.113.041	49,9
BRØNS KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	250.000	135.000	10.000	125.000	54,0
BRØRUP FJERNVARME A.M.B.A.	1.059.519	552.235	0	552.235	52,1
BÆKMARKSBRO VARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
BÆLUM VARMEVÆRK A.M.B.A.	273.757	142.626	0	142.626	52,1
BØVLING VARMEVÆRK	332.003	172.891	0	172.891	52,1
CHRISTIANSFELD FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A.	35.100	17.410	0	17.410	49,6
DRONNINGLUND FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
DURUP FJERNVARME A.M.B.A.	399.238	208.090	0	208.090	52,1
DYBVAD VARMEVÆRK A.M.B.A.	371.774	185.168	0	185.168	49,8
E.ON DANMARK A/S	2.883.149	1.189.874	104.324	1.085.550	41,3
EBELTOFT FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	2.417.020	1.295.831	0	1.295.831	53,6
EGEDAL FJERNVARME A/S	465.663	4.430	4.430	0	1,0
EGTVED VARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
EJBY FJERNVARME A.M.B.A.	705.606	368.318	0	368.318	52,2
EJSING FJERNVARMEFORSYNING A.M.B.A.	0	1.000	1.000	0	
EJSTRUPHOLM VARMEVÆRK A.M.B.A.	407.444	212.630	0	212.630	52,2
ELLEHAVEGAARD ENERGY I/S	0	0	0	0	
ENERGI VEGGER A.M.B.A.	106.494	36.489	0	36.489	34,3
ENERGIFORSYNINGEN KØGE VARME A/S	340.350	161.666	0	161.666	47,5

ENERGIGRUPPEN JYLLAND VARME A/S	20.831.030	10.853.984	56.177	10.797.807	52,1
ESBJERG VARME A/S	24.878.829	12.332.660	1.026.268	11.306.392	49,6
FARSØ VARMEVÆRK A.M.B.A.	173.671	46.300	46.300	0	26,7
FARUM FJERNVARME A.M.B.A.	3.589.187	1.872.105	0	1.872.105	52,2
FAXE FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A.	0	0	0	0	
FD HVIDOVRE A.M.B.A	2.869.419	1.566.064	45.272	1.520.792	54,6
FELDBORG KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
FENSMARK FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	968.423	505.291	0	505.291	52,2
FERRITSLEV FJERNVARME A.M.B.A..	204.456	98.111	0	98.111	48,0
FFV VARME A/S	1.859.072	1.033.853	93.987	939.866	55,6
FILSKOV ENERGISELSKAB	308.340	160.866	0	160.866	52,2
FJERNVARME FYN A/S	45.098.379	18.904.519	1.295.953	17.608.566	41,9
FJERNVARME HORSENS A/S	5.567.655	2.250.100	0	988.302	40,4
FJERNVARMECENTRALEN AVEDØRE HOLME	0	0	0	0	
FJERRITSLEV FJERNVARME A.M.B.A.	592.313	293.787	0	293.787	49,6
FLAUENSKJOLD VARMEVÆRK A.M.B.A.	31.145	22.448	5.000	17.448	72,1
FORSYNING HELSINGØR VARME A/S	7.420.446	3.258.825	80.095	3.178.730	43,9
FREDERICIA FJERNVARME A.M.B.A.	12.075.127	6.101.279	0	6.101.279	50,5
FREDERIKS VARMEVÆRK A.M.B.A.	51.990	26.792	1.000	25.792	51,5
FREDERIKSBERG FJERNVARME A/S	34.848.282	16.669.497	994.713	15.674.784	47,8
FREDERIKSHAVN VARME A/S	8.604.918	4.673.994	236.064	4.437.930	54,3
FRIFELT/ROAGER KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	2.500	-2.500	0	
FRØSTRUP FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	213.123	65.000	23.000	42.000	30,5
FUGLEBJERG FJERNVARME A.M.B.A.	1.061.055	553.147	0	553.147	52,1
FUR KRAFTVARMEVÆRK AMBA	211.546	109.547	0	109.547	51,8
FØNS NÆRVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
GALTEN VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.373.715	1.236.646	0	1.236.646	52,1
GANDRUP-VESTER HASSING VARMEFORSYNING A.M.B.A.	1.869.419	923.430	0	923.430	49,4
GASSUM-HVIDSTEN KRAFTVARMEVÆRK	430.231	180.697	0	180.697	42,0
GAUERSLUND FJERNVARME A.M.B.A.	3.186.479	1.661.314	0	1.661.314	52,1
GEDSTED VARMEVÆRK AMBA	584.437	253.635	47.149	206.486	43,4
GELSTED FJERNVARME A.M.B.A.	390.439	188.972	0	188.972	48,4
GENNER-HELLEVAD-HOVSLUND FORENEDE KRAFTVARMEVÆRKER A.M.B.A.	573.789	299.142	0	299.142	52,1

GENTOFTE FJERNVARME	1.253.775	317.048	316.048	1.000	25,3
GEV VARME A/S	3.388.018	1.678.068	354.113	1.323.955	49,5
GILLELEJE FJERNVARME A.M.B.A.	3.899.335	2.066.648	0	2.066.648	53,0
GIVE FJERNVARME A.M.B.A.	1.614.847	838.596	0	838.596	51,9
GJERLEV VARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
GJØL PRIVATE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	10.000	3.500	6.500	
GLADSAXE FJERNVARME	4.972.769	2.082.773	319.263	1.763.510	41,9
GLAMSBJERG FJERNVARME A.M.B.A.	725.895	367.631	0	367.631	50,6
GLOSTRUP VARME A/S	3.592.272	67.922	67.922	0	1,9
GLYNGØRE FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	228.935	114.297	0	114.297	49,9
GRAM FJERNVARME AMBA	750.269	378.886	0	378.886	50,5
GRENAA VARMEVÆRK A.M.B.A.	3.889.777	1.869.933	116.208	1.753.725	48,1
GREVE FJERNVARME	3.979.406	2.063.967	0	2.063.967	51,9
GRÆSTED FJERNVARME	916.806	475.608	0	475.608	51,9
GRÅSTEN FJERNVARME A.M.B.A	1.075.721	39.690	39.690	0	3,7
GULDBORGSUND VARME A/S	-1.425.318	403.231	358.683	44.548	-28,3
GYLLING-ØRTING-FALLING-KRAFTVARMEVÆRK AMBA	2.144.535	933.075	0	933.075	43,5
GØRDING VARMEVÆRK A.M.B.A.	54.150	1.000	1.000	0	1,8
HADERSLEV FJERNVARME A.M.B.A	6.308.110	3.272.020	0	3.272.020	51,9
HADERUP KRAFTVARMEVÆRK AMBA	0	0	0	0	
HADSTEN VARMEVÆRK A.M.B.A	2.929.013	2.848.970	8.776	2.840.194	97,3
HADSUND BY'S FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	435.558	170.053	77.935	92.118	39,0
HALLUND KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	103.773	41.508	0	41.508	40,0
HALS FJERNVARME A.M.B.A.	1.132.027	589.081	0	589.081	52,0
HALSNÆS VARME A/S	4.223.548	2.192.117	0	2.192.117	51,9
HALSTED FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
HALVRIMMEN-ARENTSMINDE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	417.651	217.519	0	217.519	52,1
HAMMEL FJERNVARME A.M.B.A.	2.096.400	50.000	50.000	0	2,4
HAMMERSHØJ FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A	33.071	20.218	9.470	10.748	61,1
HANSTHOLM VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.272.618	456.132	0	456.132	35,8
HARBOØRE VARMEVÆRK A.M.B.A.	756.410	394.464	0	394.464	52,1
HASHØJ KRAFTVARMEFORSYNING	1.491.238	754.566	0	754.566	50,6
HASLEV FJERNVARME I.M.B.A.	1.739.215	714.550	1.000	713.550	41,1

HAVNDAL FJERNVARME A.M.B.A.	308.600	133.125	0	133.125	43,1
HAVNEBY VARMEVÆRK A.M.B.A.	226.414	117.017	0	117.017	51,7
HEDENSTED FJERNVARME	2.691.791	1.935.621	30.560	1.905.061	71,9
HEJNSVIG VARMEVÆRK A.M.B.A.	22.680	9.750	6.000	3.750	43,0
HELSINGE FJERNVARME A.M.B.A.	158.299	123.083	15.505	107.578	77,8
HEMMET VARMEVÆRK A.M.B.A.	49.611	24.558	2.233	22.325	49,5
HILLERØD VARME A/S	11.106.115	5.749.477	0	5.749.477	51,8
HINNERUP FJERNVARME A.M.B.A.	2.343.908	1.079.674	114.700	964.974	46,1
HIRTSHALS FJERNVARME A.M.B.A.	1.569.934	701.866	270.750	431.116	44,7
HJALLERUP FJERNVARME A.M.B.A.	0	5.000	5.000	0	
HJORDKÆR FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	877.199	457.145	0	457.145	52,1
HJØRRING VARMEFORSYNING A.M.B.A.	6.433.410	2.877.130	1.109.873	1.767.257	44,7
HOBRO VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.169.016	73.515	25.186	48.329	6,3
HOFOR A/S	176.338.157	77.641.812	5.597.335	72.044.477	44,0
HOLME-LUNDSHØJ FJERNVARME A.M.B.A.	2.154.310	1.162.346	6.300	1.156.046	54,0
HOLSTED VARMEVÆRK A.M.B.A.	764.533	352.567	9.500	343.067	46,1
HOLTE FJERNVARME A.M.B.A.	3.668.247	1.904.442	0	1.904.442	51,9
HORNBÆK FJERNVARME A.M.B.A.	294.666	97.919	53.760	44.159	33,2
HORNSLET FJERNVARME A.M.B.A.	1.547.407	850.877	6.200	844.677	55,0
HOVEDGAARD FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	600.453	313.131	0	313.131	52,1
HUNDESTED VARMEVÆRK A.M.B.A.	828.458	134.288	6.632	127.656	16,2
HUNDSLUND-OLDRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	183.000	104.713	4.063	100.650	57,2
HURUP FJERNVARME A.M.B.A.	795.000	369.000	170.000	199.000	46,4
HVALPSUND KRAFTVARME A.M.B.A.	823.049	411.133	0	411.133	50,0
HVALSØ KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	1.320.029	325.437	0	325.437	24,7
HVAM-GL. HVAM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	385.252	15.008	4.184	10.824	3,9
HVIDBJERG FJERNVARME A.M.B.A.	334.898	179.484	20.680	158.804	53,6
HVIDE SANDE FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
HVIDEBÆK FJERNVARMEFORSYNING A.M.B.A.	-4.725	0	0	0	0,0
HYLLINGE-MENSTRUP KRAFTVARMEVÆRKER A.M.B.A.	164.820	83.234	0	83.234	50,5
HØJE TAASTRUP FJERNVARME A.M.B.A.	7.481.732	2.806.367	563.345	2.243.022	37,5
HØJSLEV NR.SØBY FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	610.322	318.196	0	318.196	52,1
HØNG VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.064.813	634.075	0	634.075	30,7

HØRBY VARMEVÆRK A.M.B.A.	223.022	92.518	0	92.518	41,5
HAARBY KRAFTVARME A.M.B.A.	876.666	464.635	0	464.635	53,0
I/S NORDFORBRÆNDING	400.013	88.105	26.049	62.056	22,0
IKAST VÆRKERNE VARME A/S	6.521.284	3.055.897	97.031	2.958.866	46,9
INGSTRUP FJERNVARME A.M.B.A.	89.685	0	0	0	0,0
ISHØJ VARMEVÆRK	3.436.662	1.578.752	0	1.787.233	45,9
JELLING VARMEVÆRK	-7.319.213	0	0	0	0,0
JERSLEV KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
JETSMARK ENERGIVÆRK A.M.B.A.	185.643	77.784	0	77.784	41,9
JYDERUP VARME A/S	0	0	0	0	
JÆGERSPRIS KRAFTVARME A.M.B.A.	1.154.802	588.971	5.760	583.211	51,0
KALUNDBORG VARMEFORSYNING A/S	5.483.414	2.243.470	77.500	2.165.970	40,9
KARUP VARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
KERTEMINDE FORSYNING - VARME A/S	4.670.420	2.412.884	0	2.412.884	51,7
KIBÆK VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.110.000	549.450	0	549.450	49,5
KJELLERUP FJERNVARME A.M.B.A.	3.100.883	1.617.370	0	1.617.370	52,2
KLEJTRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	150.000	74.400	0	74.400	49,6
KLITMØLLER KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	282.571	152.632	2.154	150.478	54,0
KOLIND FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	555.470	179.446	0	179.446	32,3
KONGERSLEV FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	600.452	306.834	0	306.834	51,1
KVÆRNDRUP FJERNVARME A.M.B.A.	0	11.500	11.500	0	
KØGE FJERNVARME	7.439.164	3.689.825	368.982	3.320.843	49,6
KØLVRÅ FJERNVARMECENTRAL	311.481	162.377	0	162.377	52,1
LANGÅ VARMEVÆRK A.M.B.A.	810.453	7.372	1.000	6.372	0,9
LAURBJERG KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	187.078	76.650	1.000	75.650	41,0
LEM VARMEVÆRK	1.271.000	722.850	1.000	721.850	56,9
LEMVIG VARMEVÆRK A.M.B.A.	3.999.060	2.031.478	389.552	1.641.926	50,8
LENDUM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	212.331	111.509	2.500	109.009	52,5
LOHALS VARMEFORSYNING A.M.B.A.	0	0	0	0	
LOLLAND VARME A/S	3.609.790	-106.423	53.545	-159.968	-2,9
LYSTRUP FJERNVARME A.M.B.A.	3.543.310	1.757.284	24.000	1.733.284	49,6
LÆSØ VARME A/S	276.742	138.371	0	138.371	50,0
LØGSTRUP VARMEVÆRK A.M.B.A.	321.149	134.360	1.000	133.360	41,8

LØGSTØR FJERNVARME A.M.B.A.	32.570	13.646	0	13.646	41,9
LØGTEN SKØDSTRUP FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A	1.955.000	1.223.567	3.210	1.220.357	62,6
LØGUMKLOSTER FJERNVARME A.M.B.A.	541.134	16.331	1.000	15.331	3,0
LØJT KIRKEBY FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A.	613.044	319.912	0	319.912	52,2
LØKKEN VARMEVÆRK A.M.B.A	1.117.322	544.192	0	544.192	48,7
LØKKENSVEJENS KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	153.384	78.404	30.245	48.159	51,1
LØNSTRUP VARMEFORSYNING A.M.B.A.	0	17.660	17.660	0	
LØRSLEV FJERNVARMEFORSYNING A.M.B.A.	42.899	25.321	9.768	15.553	59,0
LØSNING FJERNVARME A.M.B.A.	1.142.187	618.552	10.000	608.552	54,2
MALLING VARMEVÆRK A.M.B.A.	840.000	466.063	4.063	462.000	55,5
MANNA-THIESE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	150.000	72.000	0	72.000	48,0
MARIAGER FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	1.553.165	803.532	0	803.532	51,7
MARIBO VARMEVÆRK A.M.B.A.	3.350.599	1.746.095	0	1.746.095	52,1
MARSTAL FJERNVARME A.M.B.A.	0	100	100	0	
MEJLBY KRAFTVARMEVÆRK	0	0	0	0	
MELLERUP KRAFTVARMEVÆRK	250.810	130.872	0	130.872	52,2
MIDDELFART FJERNVARME A.M.B.A.	1.688.793	778.970	76.527	702.443	46,1
MIDTLANGELAND FJERNVARME A.M.B.A.	1.466.270	692.671	18.000	674.671	47,2
MORSØ VARME A/S	187.205	94.539	0	94.539	50,5
MOSEDE FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A	194.588	118.257	0	118.257	60,8
MOU KRAFTVARME A.M.B.A.	27.977	31.823	2.063	29.760	113,7
MØLDRUP VARMEVÆRK	721.336	369.487	12.000	586.451	51,2
MØLHOLM VARMEVÆRK	866.335	157.170	75.600	81.570	18,1
MØRKE FJERNVARME A.M.B.A.	505.132	272.175	31.894	240.281	53,9
MØRKØV VARMEVÆRK A.M.B.A.	322.316	136.541	1.000	135.541	42,4
NFS VARME A/S	6.813.213	3.430.649	243.691	3.186.958	50,4
NIBE VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.750.657	847.318	0	847.318	48,4
NIMTOFTE OG OMEGNS FJERNVARMEFORSYNING A.M.B.A	366.817	190.670	0	190.670	52,0
NIVÅ FJERNVARME (I/S NORFORS)	691.130	391.008	18.235	372.774	56,6
NORDBY FJERNVARME A.M.B.A.	1.760.466	917.016	0	917.016	52,1
NR. SNEDE VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.574.798	754.752	80.000	674.752	47,9
NRGI LOKALVARME A/S	1.849.663	874.829	60.217	814.612	47,3
NYKØBING MORS FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	303.208	107.400	107.400	0	35,4

NYKØBING SJ. VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.998.204	1.035.085	0	1.035.085	51,8
NYSTED VARMEVÆRK A.M.B.A	680.940	348.513	0	348.513	51,2
NÆSTVED VARMEVÆRK A.M.B.A.	9.287.258	4.650.913	227.718	4.423.195	50,1
NØRRE ALSLEV FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	891.641	468.446	0	468.446	52,5
NØRRE NEBEL FJERNVARME A.M.B.A	326.271	161.504	14.682	146.822	49,5
ODDER VARMEVÆRK A.M.B.A.	3.386.995	1.937.702	56.644	1.881.058	57,2
ODSHERRERED VARME A/S	300.826	157.934	0	157.934	52,5
OKSBØL VARMEVÆRK A.M.B.A	50.550	25.073	0	25.073	49,6
ONSBJERG VARMEVÆRK ApS	40.441	9.800	9.800	0	24,2
OUER KRAFTVARMEVÆRK	67.118	33.450	4.250	29.200	49,8
OUTRUP VARMEVÆRK A.M.B.A.	458.079	285.300	0	285.300	62,3
OVERLUND FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	584.953	249.174	42.000	207.174	42,6
PADBORG FJERNVARME A.M.B.A.	28.374	800	800	0	2,8
PINDSTRUP VARMEVÆRK A.M.B.A	396.300	206.565	0	206.565	52,1
PRÆSTBRO KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
PRÆSTØ FJERNVARME A.M.B.A.	869.422	453.427	0	453.427	52,2
RAGNESMINDE FJERNVARME (VEKS)	-2.000.000	1.000	1.000	0	-0,1
RAMME FJERNVARME A.M.B.A	230.048	113.717	0	113.717	49,4
RAMSING-LEM-LIHME KRAFTVARMEVÆRK	682.405	356.107	0	356.107	52,2
RASK MØLLE VARMEVÆRK	387.202	191.325	0	191.325	49,4
RAVNKILDE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	18.434	0	0	0	0,0
REBÆK SØPARK	212.058	115.737	3.346	112.391	54,6
REFA GEDSER FJERNVARME A.M.B.A.	421.936	217.244	0	217.244	51,5
REFA HOLEBY FJERNVARME A.M.B.A	673.218	350.001	0	350.001	52,0
REFA HORBELEV VARMEVÆRK A/S	233.635	120.675	0	120.675	51,7
REFA KETTINGE FORSYNING APS	196.137	101.609	0	101.609	51,8
REFA STUBBEKØBING FJERNVARMESELSKAB A/S	932.147	482.507	0	482.507	51,8
REJSBY KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
RIBE FJERNVARME A.M.B.A.	1.957.981	824.711	60.839	763.872	42,1
RINGE FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A	0	12.550	12.550	0	
RINGKØBING FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	4.262.587	2.259.172	0	2.259.172	53,0
RINGSTED FJERNVARME A/S	4.781.039	425.000	150.000	275.000	8,9
RISE FJERNVARME A.M.B.A.	149.547	78.015	0	78.015	52,2

ROSKILDE VARME A/S	11.508.145	6.132.209	208.155	5.924.054	53,3
ROSLEV FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A	652.066	340.765	0	340.765	52,3
ROSTRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
RUNDHØJ FJERNVARME A.M.B.A.	435.000	241.500	2.250	239.250	55,5
RY VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.272.088	1.158.545	0	1.158.545	51,0
RYE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	46.813	25.574	0	25.574	54,6
RYOMGAARD FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	767.004	397.676	0	397.676	51,8
RÆHR FJERNVARME A.M.B.A	264.085	94.461	0	94.461	35,8
RØDBY VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.129.421	588.921	0	588.921	52,1
RØDBYHAVN FJERNVARME A.M.B.A.	1.456.074	743.185	0	743.185	51,0
RØDDING FJERNVARME A.M.B.A	1.026.510	496.944	10.860	486.084	48,4
RØDKÆRSBRO FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	606.079	263.753	0	263.753	43,5
RØDOVRE KOMMUNALE FJERNVARMEFORSYNING TEKNISK FORVALTNING	6.024.318	3.142.926	0	3.142.926	52,2
RØNDE FJERNVARME A.M.B.A.	665.024	315.875	15.875	300.000	47,5
RØNNE VARME A/S	8.398.959	4.440.198	673.086	3.767.112	52,9
SAKSKØBING FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A	2.200.612	1.116.213	0	1.116.213	50,7
SALTUM FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	365.877	875	0	875	0,2
SANDVED-TORNEMARK KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	0	2.800	2.800	0	
SDR. FELDING VARMEVÆRK	790.499	388.911	0	388.911	49,2
SDR. HERREDS KRAFTVARMEVÆRKER A.M.B.A	623.020	301.542	0	301.542	48,4
SDR. NISSUM FJERNVARME I/S	0	0	0	0	
SDR. OMME VARMEVÆRK AMBA	522.455	269.742	0	269.742	51,6
SEAS-NVE KV-NET	1.295.335	731.135	0	731.135	56,4
SIG VARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
SILKEBORG VARME A/S	9.977.387	2.915.352	203.435	2.711.917	29,2
SINDAL VARMEFORSYNING A.M.B.A.	650.235	302.507	116.694	185.813	46,5
SK VARME A/S	11.630.850	6.232.718	51.565	6.181.153	53,6
SKAGEN VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.707.253	1.109.974	0	1.109.974	41,0
SKALS KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	452.897	212.122	30.865	181.257	46,8
SKANDERBORG - HØRNING FJERNVARME A.M.B.A.	10.162.469	5.168.402	236.923	4.931.479	50,9
SKIVE FJERNVARME A.M.B.A	2.503.784	885.050	379.068	505.982	35,3
SKJERN FJERNVARME A.M.B.A	3.045.367	1.573.315	0	1.573.315	51,7
SKOVLUND VARMEVÆRK A.M.B.A.	109.319	49.194	24.597	24.597	45,0

SKOVSGÅRD VARMEVÆRK	368.655	192.310	0	192.310	52,2
SKULDELEV ENERGISELSKAB A.M.B.A.	0	0	0	0	
SKÆRBÆK FJERNVARME A.M.B.A	0	0	0	0	
SKØRPING VARMEVÆRK A.M.B.A.	259.459	0	0	0	0,0
SKÅRUP FJERNVARME A.M.B.A	0	0	0	0	
SLAGSLUNDE FJERNVARME A.M.B.A	236.130	132.562	0	132.562	56,1
SMØRUM KRAFTVARME A.M.B.A.	3.930.400	2.070.505	71.057	1.999.448	52,7
SNEDSTED VARMEVÆRK A.M.B.A	-23.810	0	0	0	0,0
SNERTINGE-SÆRSLEV-FØLLENSLEV ENERGISELSKAB A.M.B.A	326.492	173.043	0	173.043	53,0
SOLRØD FJERNVARME A.M.B.A	2.701.282	1.211.300	0	1.211.300	44,8
SPJALD FJERNVARME-OG VANDVÆRK A.M.B.A.	627.154	327.444	0	327.444	52,2
SPØTTRUP VARMEVÆRK A.M.B.A	429.414	220.973	0	220.973	51,5
ST. MERLØSE VARME A/S	0	0	0	0	
STEGE FJERNVARME A.M.B.A.	0	4.400	4.400	0	
STENSTRUP FJERNVARME A.M.B.A.	498.376	195.291	0	195.291	39,2
STOHOLM FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A.	-3.627.590	65.000	65.000	0	-1,8
STOKKEMARKE FJERNVARME	0	0	0	0	
STRANDBY VARMEVÆRK A.M.B.A.	721.419	349.167	0	349.167	48,4
STRUER FORSYNING FJERNVARME A/S	9.539.228	4.450.248	31.580	4.418.668	46,7
STØVRING KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	2.232.074	952.076	24.815	927.261	42,7
SUNDS VAND & VARMEVÆRK A.M.B.A	1.524.849	697.995	11.813	686.182	45,8
SVEBØLLE-VISKINGE FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A	0	0	0	0	
SVENDBORG FJERNVARME A.M.B.A.	5.471.834	1.450.200	100.000	1.350.200	26,5
SVOGERSLEV FJERNVARMECENTRAL A.M.B.A.	1.429.013	731.193	0	731.193	51,2
SYDFALSTER VARMEVÆRK A.M.B.A.	92.081	45.600	13.371	32.229	49,5
SYDLANGELAND FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
SÆBY VARMEVÆRK A.M.B.A.	239.623	330.636	286.347	44.289	138,0
SØNDBJERG FJERNVARME A.M.B.A.	81.663	44.873	8.125	36.748	54,9
SØNDERBORG FJERNVARME A.M.B.A.	7.140.881	3.322.091	241.273	3.080.818	46,5
SØNDERHOLM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	301.232	157.232	0	157.232	52,2
TARM VARMEVÆRK A.M.B.A	169.664	121.051	48.856	72.195	71,3
TERNDRUP FJERNVARME A.M.B.A.	0	3.500	3.500	0	
THISTED VARMEFORSYNING A.M.B.A.	8.437.219	4.721.099	638.873	4.082.226	56,0

THORSAGER FJERNVARMEVÆRK	310.000	178.375	7.875	170.500	57,5
THORSHØJ KRAFTVARMEVÆRK	97.700	47.040	0	47.040	48,1
THORSMINDE VARMEVÆRK A.M.B.A.	392.435	196.669	20.606	176.063	50,1
THORSØ FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A	598.055	311.761	0	311.761	52,1
THYBORØN FJERNVARME A.M.B.A.	1.253.890	451.408	28.200	423.208	36,0
TIM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
TISTRUP VARMEVÆRK	439.967	219.133	8.000	211.133	49,8
TOFTLUND FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
TOMMERUP BYS FJERNVARMEF. A.M.B.A.	286.851	0	0	0	0,0
TOMMERUP ST. VARMEFORSYNING A.M.B.A.	241.955	430.000	0	430.000	177,7
TRANBJERG VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.000.000	1.109.500	9.500	1.100.000	55,5
TRANEGILDE FJERNVARME	3.804.076	1.886.822	377.364	1.509.457	49,6
TRANUM KRAFTVARMEVÆRK	208.596	107.122	0	107.122	51,4
TREFOR VARME A/S	30.186.434	16.321.592	72.946	16.248.646	54,1
TROLDHEDE KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	274.066	142.027	0	142.027	51,8
TRUSTRUP-LYNGBY VARMEVÆRK A.M.B.A	240.265	98.041	12.011	86.030	40,8
TVERSTED KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
TØNDER FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A.	2.832.750	1.410.240	0	1.410.240	49,8
TØRRING KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	122.100	70.562	10.000	60.562	57,8
TÅRNBYFORSYNING VARME A/S	2.850.517	1.149.697	41.680	1.108.017	40,3
TAARS VARMEVÆRK A.M.B.A.	0	2.000	2.000	0	
UGGELHUSE-LANGKASTRUP KKV A.M.B.A.	242.775	126.493	0	126.493	52,1
ULBJERG KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	379.855	201.323	0	201.323	53,0
ULDUM VARMEVÆRK A.M.B.A.	578.179	300.996	0	300.996	52,1
ULFBORG FJERNVARME A.M.B.A.	1.058.806	448.880	41.734	407.146	42,4
ULSTED VARMEVÆRK A.M.B.A.	300.500	128.452	5.935	122.517	42,7
ULSTRUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	494.775	257.923	0	257.923	52,1
VALLENSBÆK FJERNVARME NORD A.M.B.A.	1.077.844	494.579	30.482	464.096	45,9
VALLENSBÆK FJERNVARME SYD A.M.B.A	0	10.000	10.000	0	
VAMDRUP FJERNVARME A.M.B.A.	1.387.815	720.365	0	720.365	51,9
VARDE VARMEFORSYNING A/S	4.272.102	2.117.845	176.237	1.941.608	49,6
VEDDUM SKELUND VISBORG KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	81.489	222.820	1.500	221.320	273,4
VEJBY-TISVILDE FJERNVARME A.M.B.A	49.676	3.185	3.185	0	6,4

VEJEN VARMEVÆRK A.M.B.A.	5.770.148	2.792.752	0	2.792.752	48,4
VEJLBY FJERNVARMECENTRAL	1.489.653	652.500	0	652.500	43,8
VEJLE FJERNVARME A.M.B.A.	5.422.462	3.281.659	318.480	2.963.179	60,5
VEMB VARMEVÆRK A.M.B.A.	642.646	340.602	0	340.602	53,0
VERDO VARME A/S	24.271.462	12.621.000	1.904.000	10.717.000	52,0
VESLØS FJERNVARME A.M.B.A.	0	0	0	0	
VESTER HJERMITSLEV VARMEVÆRK A.M.B.A	485.289	252.723	0	252.723	52,1
VESTERVIG FJERNVARME A.M.B.A.	167.695	37.984	1.000	36.984	22,7
VESTFORBRÆNDING I/S	8.693.650	7.573.951	6.328.689	1.245.262	87,1
VESTFORSYNING VARME A/S	18.520.366	9.301.207	438.500	8.862.707	50,2
VIBORG FJERNVARME	6.243.576	3.237.166	626.500	2.610.666	51,8
VIDEBÆK VARME A/S	1.326.000	656.370	0	656.370	49,5
VILDBJERG VARMEVÆRK A.M.B.A	3.244.000	0	0	0	0,0
VINDERUP VARMEVÆRK A.M.B.A.	1.608.539	658.864	14.500	644.364	41,0
VIVILD VARMEVÆRK A.M.B.A.	566.928	253.576	0	253.576	44,7
VOERSÅ KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
VOJENS FJERNVARME A.M.B.A.	1.956.037	999.535	0	999.535	51,1
VORDINGBORG FJERNVARME A/S	4.314.266	1.932.302	0	1.932.302	44,8
VORUPØR KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	331.739	172.827	0	172.827	52,1
VRÅ VARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
VÆRLØSE VARMEVÆRK A.M.B.A.	2.256.509	1.141.794	0	1.141.794	50,6
VÆRUM-ØRUM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	240.228	80.378	1.000	79.378	33,5
VAARST-FJELLERAD KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	260.000	127.400	0	127.400	49,0
ÆRØSKØBING FJERNVARME A.M.B.A.	581.097	292.798	0	292.798	50,4
ØLAND KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	76.166	0	0	0	0,0
ØLGOD FJERNVARMESELSKAB A.M.B.A	1.684.575	847.929	21.850	826.079	50,3
ØRNHØJ-GRØNBJERG KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	0	0	0	0	
ØRSTED FJERNVARMEVÆRK	664.670	307.710	0	307.710	46,3
ØRUM VARMEVÆRK A.M.B.A	17.077	9.756	2.925	6.831	57,1
ØSTBIRK VARMEVÆRK A.M.B.A.	681.724	318.976	10.000	308.976	46,8
ØSTER BRØNDERSLEV FJERNVARMESELSKAB	217.714	0	0	0	0,0
ØSTER HORNUM VARMEVÆRK A.M.B.A.	402.794	209.875	0	209.875	52,1
ØSTER HURUP KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A.	42.339	15.876	0	15.876	37,5

ØSTER TOREBY VARMEVÆRK A.M.B.A	0	0	0	0	
ØSTERILD FJERNVARME A.M.B.A.	121.416	71.100	25.000	46.100	58,6
ØSTERLUND VARME A/S	374.867	189.308	0	189.308	50,5
ØSTERVRAA VARMEVÆRK	400.095	196.000	0	196.000	49,0
AABENRAA-RØDEKRO FJERNVARME A.M.B.A.	7.120.944	3.996.223	101.054	3.895.169	56,1
AABYBRO FJERNVARMEVÆRK A.M.B.A	1.962.030	835.913	12.600	823.313	42,6
AADUM KRAFTVARMEVÆRK A.M.B.A	301.800	149.994	0	149.994	49,7
AALBORG VARME A/S	117.189.009	56.605.543	1.750.150	54.855.393	48,3
AALESTRUP-NØRAGER ENERGI A.M.B.A.	1.369.452	763.194	32.047	731.147	55,7
AARS FJERNVARME A.M.B.A	782.916	573.639	92.250	481.389	73,3

Datavalidering – bilag 8

Datagrundlag

1. Datagrundlaget til benchmarkanalysen stammer for så vidt angår elnet- og gasdistributionsselskabernes omkostninger fra reguleringsregnskaber for 2016. For fjernvarmeselskabernes modtages omkostningsdata fra samarbejdsorganet Dansk Fjernvarme.
2. Der er udarbejdet en vejledning af Energistyrelsen i fællesskab med aftaleparterne og Energitilsynet, som vedrører opgørelse og indberetning af omkostninger forbundet med energispareaktiviteter.
3. Datagrundlaget vedrørende omfanget af energibesparelser er selskabernes indberetning til Energistyrelsen. Selskabernes indberettede energibesparelser er inklusiv korrektioner fra året/ årene før (fx ved et underkendt energispareprojekt). Korrektioner var i sidste års benchmarkanalyse ikke indeholdt i tallene for fjernvarmeselskaberne.

Kvalitetssikring - høring

4. De indberettede tal er blevet sendt i høring for at kvalitetssikre tallene. Dette er nyt tiltag ift. sidste år, der skal sikre et bedre datagrundlag. Energitilsynet står efter aftale med Energistyrelsen for at modtage virksomhedssvar, hvorefter Energitilsynet sender forslag til korrektion af oplysninger og andre kommentarer til Energistyrelsen som den kompetente tilsynsmyndighed, i forhold til selskabernes energispare indberetning i 2016, og hvilke tal der skal anvendes i benchmarken.
5. SET har efter aftale med ENS som udgangspunkt anvendt selskabernes ønsker til rettelser for omkostninger fra høringen og de efterfølgende henvendelser. Ændringsønsker fra el- og naturgasvirksomheder er dog ikke anvendt, hvis tallene ikke er revisorpåtegnet. Dette følger Energitilsynets normale procedurer i forhold til ændring af reguleringsregnskabet, hvori revision også omfatter energispareaktiviteter. Endvidere er der også for elnetvirksomhederne krav vedrørende ændring af reguleringsregnskabstal, der er oplyst i den gældende bekendtgørelse for indtægtsrammer, jf. bek. nr. 195 af 04/03/2016 § 23.
6. Selskabernes indberettede energibesparelser er efter aftale med ENS ikke blevet ændret som følge af høringen.

Undersøgelse af afvigelser

7. Det blev efter at høringen var afsluttet vurderet, at der var behov for yderligere undersøgelse af udvalgte data, da data for flere virksomheder fraveg væsentligt fra gennemsnitsomkostningerne.
8. Således blev virksomheder, hvor omkostningerne afveg væsentligt fra gennemsnittet i øre pr. kWh (under 20 øre/ kWh eller over 60 øre/kWh) og enkelte selskaber i forhold til administrationsomkostninger, kontaktet og forespurgt om rigtighed og baggrund for tal.

Antal selskaber, som har gnm.omk. under 20 øre/ kWh eller over 60 øre/kWh

	Naturgasselskaber	Elnetselskaber	Fjernvarmeselskaber
Under 20 øre/kWh	0	0	29
Over 60 øre/ kWh	0	13	34
Total	0	13	63

9. 0 naturgasselskaber, 13 elnetselskaber og 63 fjernvarmeselskaber havde gennemsnitlige omkostninger på over 60 øre/ kWh eller under 20 øre/kWh i 2016. Der er blevet taget kontakt til 40 selskaber - 5 elnetselskaber og 35 fjernvarmeselskaber.

10. Høringen og den efterfølgende kontakt til selskaber med afvigelser, gav anledning til at 5 fjernvarmeselskaber og 2 elnetselskaber anmodede om at få rettet deres omkostninger. Fjernvarmeselskaberne har fået rettet deres tal. Anmodningerne fra de 2 elnetselskaber om at ændre omkostninger er afvist, pga. af manglende revisorpåtegning.

11. De forklaringer som SET har modtaget fra de virksomheder, der havde væsentlige lave/høje gennemsnitsomkostninger kan deles ind i følgende kategorier:

- a) Tastefejl
- b) Periodiseringsproblemer
- c) Problemer med opgørelse af omkostninger til energispareaktiviteter
- d) Høje faste omkostninger ift. få energibesparelser
- e) Mange energibesparelser via konverteringer af kunder fra en energiart til en anden med få eller ingen bogførte omkostninger
- f) Særlige prisaftaler

12. ad a) Der er eksempler på, at i forbindelse med at selskaberne indberetter bl.a. i skemaer til ENS vedr. kWh, opstår der tastefejl (fx fortegnstastefejl og fejlposteringer).

13. ad b) Der er eksempler på selskaber kan have periodiseringsproblemer, hvor omkostningerne bliver indberettet et år og kWh et andet år fra samme energispare aktivitet. Et eksempel på dette kan være et selskab, der får afvist et projekt i 2015, men tager det efterfølgende med i kWh-indberetning i 2016 i korrigeret form, mens omkostningerne indgår i 2015. En anden type periodiseringsproblem er, at selskaber fejlkalkulerer omkostningerne til et projekt, og efter projektets afslutning et tidligere år, indberetter deres manglende omkostninger i de samlede omkostninger for i år. Der er endvidere 14 elnetselskaber, der benytter samme energirådgivningsselskab, og som har indberettet en stor mængde energibesparelser i 2012, mens omkostningerne hertil indberettes over en årrække.

14. ad c) Der er indikationer af, at der er selskaber, der har medtaget omkostninger i deres energispareaktivitet, som ikke skulle have været med, eller modsat ikke har medtaget de fulde omkostninger. De kan fx have problemer med at opgøre deres meromkostninger, der er knyttet til valget af en løsning vedrørende renovering af eget net, som er bedre end dagens stand.

15. ad d) Der er selskaber der har et lavt antal energibesparelser, enten fordi de er små selskaber med lave energispare forpligtelser, eller idet de har overopfyldelse fra tidligere år. Disse anfører, at de fortsat anvender på kvalitetssikring, audit og indberetning. Det kan give mindre selskaber høje gennemsnitlige omkostninger.

16. ad e) Der er varmeselskaber med meget lave gennemsnits omkostninger – under 10 øre pr. kWh. En årsag til det lave omkostningsniveau er, at der indgår mange aktiviteter med konvertering af energikunder til varme, som sker til ingen eller lave omkostninger.

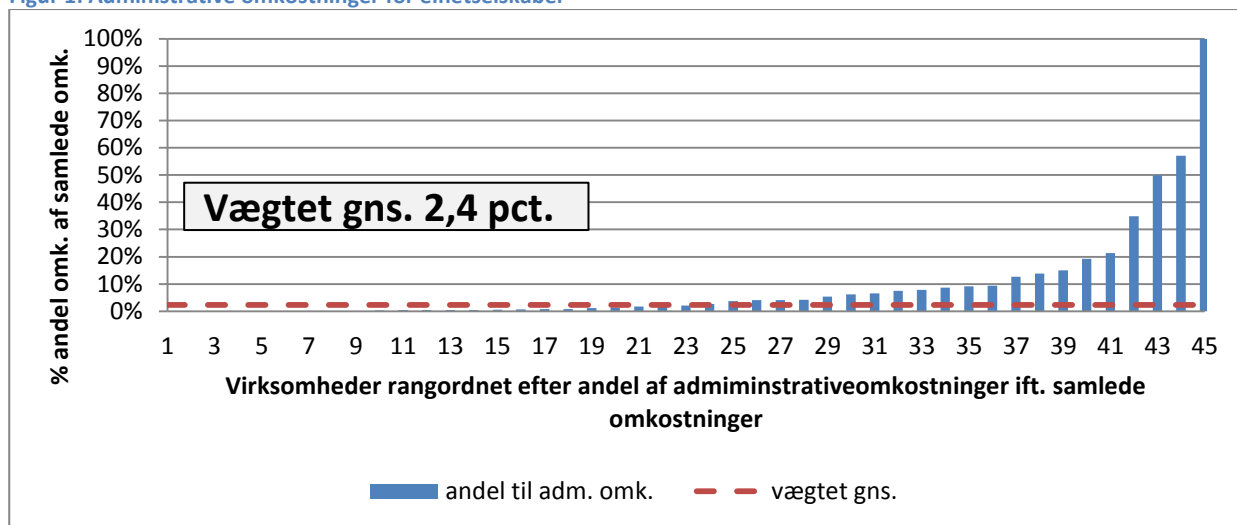
17. ad f) Der er eksempler på pris aftaler for 2016 indgået på et ugunstigt tidspunkt ud fra en forventning om stigende priser.

18. I de tilfælde hvor der i forbindelse med høringen og den efterfølgende dialog er modtaget oplysninger, der indikerer, at der indgår omkostninger i virksomhedens indberetning, der ikke vedrører energispareordningen, er disse oplysninger oversendt til Energistyrelsen til videre behandling. Det samme gælder i de tilfælde, hvor der er ønsker om dataændringer, der ikke har kunnet imødekommes pga. manglende revisorpåtegning mv.

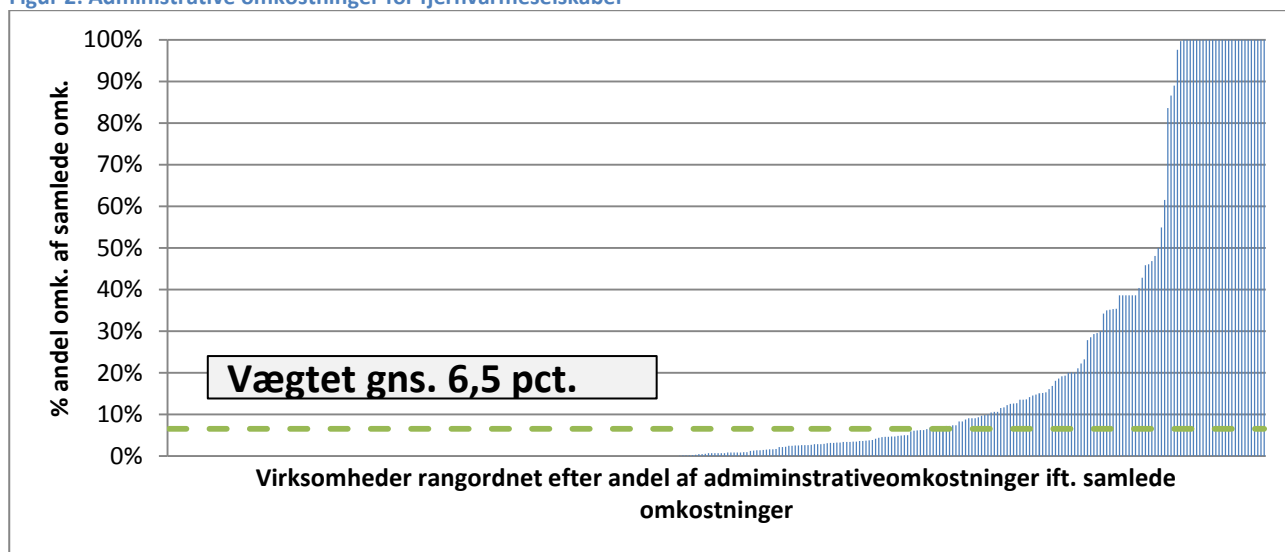
Bilag 9 Administrationsomkostninger.

1. Med henblik på gennemsigtighed og omkostningseffektivitet skal net- og distributionsselskaberne årligt indberette deres omkostninger til opfyldelse af energispareforpligtelserne jf. §19, stk. 8 i energisparebekendtgørelsen.
2. Ved indberetning skal de enkelte selskabers omkostninger opdeles i henholdsvis omkostninger til administration af aftalen afholdt i det enkelte net- og distributionsselskab og øvrige omkostninger til erhvervelse af indberetningsretten til energibesparelser. Begge oplysninger indgår i benchmarkinganalysen.
3. Omkostninger til administration af aftalen omfatter omkostninger afholdt til dokumentation, kvalitetssikring og indberetning af energibesparelser samt de enkelte branchers samarbejdsorganers omkostninger til administration af denne aftale.
4. Det er de seneste år observeret, at de relative administrationsomkostninger varierer meget fra virksomhed til virksomhed. Fx er der for kalenderåret 2016 observeret, at nogle virksomheder indberetter 0 pct. i administrationsomkostninger, mens andre indberetter 100 pct. Det kan skyldes, at virksomhederne har forskellige omkostningsstrukturer, hvorved nogle virksomheder anvender flere ressourcer på administration end andre. Men den afgørende årsag til variation i administrationsomkostninger, vurderes at være, at nogle selskaber køber energibesparelser af andre aktører inkl. en række administrative ydelser. Herved opgøres alle eller hovedparten af omkostningerne som øvrige omkostninger, da det ikke er et krav til net- og distributionsvirksomheden at redegøre for administrationsomkostninger afholdt hos aktører, som net- og distributionsvirksomheden køber energibesparelser af. Desuden er der virksomheder, som i 2016 ikke har indberettet energibesparelser, men samtidig indberetter administrative omkostninger, og herved har en administrationsandel på 100 pct.
5. På det grundlag vurderes det, at en sammenligning af virksomhedernes administrationsomkostninger på nuværende datagrundlag ikke er retvisende, men at benchmarkanalysen alene er informativ, hvis den foretages på baggrund af virksomhedernes samlede omkostninger til energispareordningen. Nedenstående tabeller viser administrationsomkostningerne for hhv. elnetselskaber, fjernvarmeselskaber og gasdistributionsselskaber afholdt i 2016 i pct. af de samlede omkostninger.

Figur 1: Administrative omkostninger for elnetselskaber

Figur 2: Administrative omkostninger for fjernvarmeselskaber

Tabel 1: Administrative omkostninger for gasdistributionsselskaber

Selskab	Andel af administrative omkostninger ift. samlede omkostninger
NGF Nature Energy Distribution A/S	0,0 pct.
HMN GasNet P/S	5,0 pct.
Dansk Gas Distribution A/S	0,0 pct.
TOTAL	2,8 pct.